شرح فصوص
ايا زكي
١٠٨

زبدة الفحوص في نقش الفصوص

1

اوراد الطريقة التجانية

استغفر الله ١٠٠ — صلاة الفاتح ١٠٠ — لا اله الا الله ١٠٠

الوظيفة استغفر الله العظيم الذى لا اله الا هو الحي القيوم واتوب اليه ٣٠

صلاة الفاتح ٥٠

لا اله الا الله ١٠٠

وجوهرة الكمال ١٢

وانا الفقير الى الله الغنى عبد الرحمن بن حامد
ابن محمد المكي الشهير بالافندى اقاله الله عثراتنا
وغفر زلاتنا بمنه وكرمه امين اجتمعت باستاذى
المذكور بمكة المشرفة عام ١٢٦٤

عليه فى منزله اجتمعت — اضافنى ومنه فانتفعت
اجازني امدني بمدده — اوصلني الى علو سنده
حضرت فى دروسه البهيه — وفزت من لقياه بالأمنيه
اجازني من لفظه مرارا — امدني من لحظه الاسرار

امام غدا التحقيق طوع ذكائه — له فى كل غامضة فهم بليغ
اذا نثر الدر النفيس بدرسه — فما تدر اذا نثر الجواهر او نظم

فكيف يا سعد مع نأي الديار بكم — تصفو الحياة لنا ام تحلو الذات
لا والذى بالقرب خصصكم — ومن له ظهرت فى الخلق ايات
ما لذ عيش لنا من بعد فرقتكم — وما استقام لذى الاشواق حالات

الهى انت مقصودى ورضاك مطلوبى انت تعتنى وبك
استجير ان تكون فى شائبة لسواك لا حول لى عن معصيتك
الا بعصمتك ولا قوة لى على طاعتك الا بتوفيقك
ثبت على حتى لا اعصيك واغنني بك حتى لا اسئل احدا غيرك
وصلى الله على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم
حرر عام ١٢٦٤
فى الاستانة العلية
وكذلك اجزته على علم الاوفاق بسندى عن شيخنا
المذكور وغيره كما هو فى اجازاتي والله الموفق

كتاب زبدة الفصوص في نقش الفصوص

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حمدا لا يعد ولا يحصى وشكر لا نهاية ولا غاية اول عليم
وحكيم اولو خداي ذو العطايه كه فصوص قلوب ارباب
خصوصي نقوش حكمت وزيب وزيور معرفتله مزين ومحلى
قلوب صفايح صحايف وجودلرندن افكار دنيا وزنكار هواي سفلي
مصقله تجلى احديتله سلوب جام جهان نماي ذاتلرين مرآت
صور مخدرات حقايق اسما وصفات قلدي وتحف تحيات جهان
افرين وتسليمات زكيات حضرت رب العالمين اول سيد المرسلين
وسند الاولين والآخرين حضرتلرينك روضه رضيه سعادت
قرين ومرقد سنيه لطافت نشينلري اوزرينه في كل اوقات
وحين واصل وقرين اولسونكه فص حالري نقش معناي
وما ارسلناك الا رحمة للعالمين نصيله مزين اولوب خاتم كمالري
نحواي ولكن رسول الله وخاتم النبيين عنوانيله معنون اولمشدر
بيت پيروزه فلك بنده در كف وجود • نام محمد ازبنده نقش
ازنكين • وجودنا زنينلرى نقش نكين احديت ونكين نقش وحدت
وخاتم جميع نبوت اولدوغندن بونكته غرا وعلامت واشارت

2 رعنا كفايت ايدركه دهان كوهر فشان ودندان در
نشانلري سنكله شكسته اولوب ميان پرميامننه جريحه
اولمشلردي بيت چو خاتم بود جمع انبيارا • ازان بر نكين
بستي سنك خارا • چو بود ش زير خاتم هر دو عالم ز دندان
سنك بر دندانچو خاتم • وعقل كل ونفس كل نقش وجود
فص وارقام وحروف كاينات خاتم حقيقتلرينه مخصوص ولدي
واسطه سيله جميع ملائك ارائك عليين وساكنان آسمان
وزمين اول حضرتك وجود پر جودلرندن سائلين اولمشدر
بيت اي خاتم كمال تراعقل كل نكين • وز سده جنات تو حصل سده
نازنين • وصد هزار صلوات اجابت قرين ونى شمار دعا وثناى
تحيين وافرين اول حضرتك اصحاب كزين وآل واولاد مهترين
وبهترين لري اوزرينه هر لحظه مبلغ ومهدي اولسونكه هر بري
دين مبين وشرع متين ده كمال عرفان ويقينله پيشوا ورهنماى
مؤمنين ومسلمين اولمشلردر اللهم صل على محمد وعلى آل
محمد في كل اوقات وحين وعلى ساير الانبيا والمرسلين والاوليا
الكاملين والمؤمنين الصالحين برحمتك يا ارحم الراحمين اما بعد
بو عليل وغليل وفقير وذليل اعني ابو اسمعيل المولوي الانقروي
كشف الله له اسرار الصوري والمعنوي زمانمده اولوطالبان
طريق ايقان وسالكان جيوه عرفانه اولن اخوانوك محبت
وميلاني اول سلطان زمره عارفان وبرهان جمله واصلان وكاملان
قطب الاقطاب المحققين وشيخ الموحدين اعني محيي الملة والدين
ابو عبد الله محمد بن علي العربي الطائي الحاتمي الاندلسي
رضي الله عنه وارضاه وجعل اعلى الدرجات مثواه حضرتلرينك

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No 3274
Eski Kayıt No

كلمات سعادة حيات مضاهالرينه طالب و مايل كوررم لكن
الكثري استخراج الفاظ و تراكيب عربيه ده رحل اولمدقلري بيله
بو لذته نايل و واصل اوله ميوب بو دولتدن بي بهره و بي حاصل
قالمشلر ديو اول حضرتك اغمض تصنيفاتندن و اجمل تاليفاتندن
بري نقش فصوص ده ركه مطمح نظر ارباب خصوص
و مطرح بصر اصحاب فحوص ده مع قلة الالفاظ و العبارات
كثرة معاني و وفور اشاراته دلالتي وارده حقا بو ده بر كتاب
مستطابدر كه كيمياي معاني سي قلب ناقصي درجه كماله ايريشدرر
و عين الحيات الفاظ و مباني سي تشنه كان حجاب و كثرته زلال وصال
چشيده قلور بيت ولو نضحوا منها ثرى قبر ميت لعادت اليه
الروح و انتعش الجسم ظروف حروفنده الوف اسرار مندرج
و سواد مدادنده صنوف انوار مندمج در كواكب حقايقله
مزين بر آسمان و شقايق دقايق و رقايقله معنون بر بوستاندر
سالك مسالك قربت اولنلره ارائك وحدة و مدارك زلفتده
و راغب رغايب معرفت و طالب مطالب اسرار هويت اولنلره
صوامع اذكار و لوامع فكرت و جوامع اثار و قوامع غرتدر
بيت كتاب لاسرار الحقيقة كاشف رفيع لاستار الطريقة رافع
كتاب كريم يوضح الحق لاهله و شبهة ارباب الغواية دافع له الشرف
الاعلى و في قصر لفظه جواهر لها عين اليقين منابع فتبيانه للحق
كالصبح صادق و برهانه في الصدق كالسيف قاطع پس الى
هذه الايام بو كتاب بلاغت نظام و كرامت انجامه شرحنه
عبد الرحمن جامي دن غيري بر كمسه نك اقدامي مسموع اولمدي
اما اول حضرتك دخي شرحي الفاظ عربي و عبارت فارسي ايله

اختلاط

اختلاط و امتزاج ايلدوكي اجلدن اكثر طالبه استنباط
و استخراجي عسرة و صعوبتدن خالي دكلدر پس بو ذليل و قليل
البضاعه عبارت تركيده بو اسلوب جديد اوزره شرح و بيان
اتمكي روا و پسنديده كوردم تا طالبان ايقان و راغبان عرفان
اولنلره قراءت و مطالعه سي سهل و آسان اوله و بونكه زبدة
الفحوص في نقش الفصوص ديمكله نام و نشان ويردم و بو پر
نقصانك بو كار و شانندن مرادي علم و عرفانله عنوان بولوب
مشار اليه بالبنان اولمق دكلدر بلكه بو وسيله ايله طالبان و مستر
شدانك خير دعاسنه مظهر اولوب دخي سلك شارحان و سمط
محبان و معتقدان محققان و كاملانه دخوله ظفر بولمقدر
پس ارباب ذوق و وجدان و اصحاب علوم و عرفانا اولان صاحب
دولتلردن مرجو و مسؤلدر كه سمت عيب بينلكدن كوزلرن اورتوب
بو پر معايبه ديده عيب پوش ايله نكران اوله لر كلام مشهوردر كه
لكل جواد كبوة و لكل صارم نبوة و لكل عالم هفوة بيت من
در صف فرسان حقيقت چه كسم تا تيغ زبان كشيدن ايدهوم
اعوذ بالله من طعن الطاعنين و تنقيص الجاهلين و سوء
اوهام المتوهمين و اقاويل المنكرين المعاندين ربنا افتح بيننا
و بين قومنا بالحق و انت خير الفاتحين قال سلطان الواصلين
و برهان الكاملين فص حكمة الهية في كلمة ادمية فص شريك
خلاصه و زبده سنه ديرلر و دخي شول يوزك قاشنه ديرلر كه
صاحبنك نامي انده مكتوب اوله و ايكي كلمنك ملتقا و مجمعي
و هر امرك مفصلنه فص ديرلر حكمت حقايق اشيايه و اوصاف
و لوازمنه علي ما هي عليه علم اولمقدر و مقتضاسيله عمل قلمقدر

والهيته شمول مرتبهٔ جامعه‌نوك اسميدر كه اول مرتبه جميع اسما
وصفاتي حاوي وجامع اوله بو كتابده هر موضعده كه كلمه ذكر
اولنمشدر كه هر بر پيغامبره نسبت اولنمشدر مراد اول پيغمبرك
روحيدر نته كم بو فصك اوائلنده حضرت شيخ بيورديلر فص كل
حكمة الكلمة المنسوبة اليها يعني هر حكمتك محل نقوشي اولان
نبينك روحيدر كه حكمت انوك كلمهٔ روحنه نسبت اولنمشدر
وارواح انبيايه كلمات تعبيري بو جهتدندر كه حروف نفس رحمانيه‌دن
هر بري بر هيئت اجتماعيه حرفيه كبيدر انوكچون جميع كائنات وموجو
داته دخي كلمات الله اطلاق ايدرلر نته كم بو آيتده بو معنايه اشارت
واردر كه حق جل وعلا بيورر قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي
لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربي وكلمات لفظيهٔ انسانيه ايله ارواح
انبيا واوليا وجميع اشيانك مابينلرنده وجه مشابهت بودر كه
بو اعيان موجوداة جميعا نفس رحمانيه عبارتدر ومشايخك
نفس رحماني ديدكلري اولدر كه نفس تنفيسدن مأخوذدر تنفيس
باطندن ظاهره ارسال هواء حار ايدوب ايراد هواء بارده
قلبه قدر لترويح الوجود عن الكرب زيرا متنفس اولنجه تنفس
اتمز الا دفعا للكرب پس مشايخ بو موجوداته نفس رحماني
ديدلر جميع اسما واشيا مرتبهٔ بطوندن ظهوره خروج ايتمكي
طلب ايلدوكي مشابهتلرنه كم نفس مخارجه مرور ايدوب خروج
وظهور ايلدوكي اول نفس انسانيده واقعه اولن تعيناته كلمات
تعبير اولنور كذلك نفس رحمانيده واقعه اولن تعيناته واعيان
موجوداته دخي كلمات اطلاق اولنور وكلمات لفظيه معاني عقليه
اوزرينه دلالت ايلدوكي كبي اعيان موجودات دخي موجدنك

واسما

4 واسما وصفاتنه بحسب ذاته ومرتبه دلالت ايدر وبو موجوداته
كلمات تعبير اولنمسنه وجه آخر بودر كه جميع اعيان موجودات
كلمهٔ كن‌دن حاصل اولمشلردر پس بو موجوداته كلمات اطلاق
بو تقديرجه سببك اسمني مسببه اطلاق قبيلندندر اولور
پس انبيا واوليا كلمات كائناتدن اشرف كلمات والطف موجودات
اولدوغي اجلدن حضرت شيخ انلره كلمه تعبير بيوردي نته كم
حضرت حق قرآننده حضرت عيسي حقنده وكلمته القاها الي
مريم بيوردي وبر محلده دخي ويبشرك بكلمة منه بيوردي
وحكمت الهيه‌نوك كلمهٔ آدميه‌يه تخصيص اولنمسي بو جهتدندر كه
آدم خلافت ايچون مخلوق اولمشدر ومرتبهٔ آدم عليه السلام
جميع مراتبي جامعدر وجميع اسما وصفاتك ظهورينه قابلدر
وآدمدن غيريده بو استعداد وقابليت ميسر دكلدر پس
آدم آينهٔ مرتبهٔ الهيه ومحل ظهور جميع اسماء ربانيه اولدوغي
ايچون حكمت الهيه آكا نسبت اولندي بيت آدمي چيست برزخ
جامع صورة خلق وحق درو واقع متصل باد قايق جبروت
مشتمل بر حقايق ملكوت صورتت نيك وبد نوشته درو
سيرت ديو ودد سرشته درو پس فص حكمت مبتداء محذوفك
خبريدر اولور يعني هذا فص حكمة تقديرنه اكر فصدن مراد خلاصه
معناسي اولورسه تقدير معنا الالهيه منسوب اولان
حكمتك زبده‌سي ديمك اولور واكر محل نقش مراد اولنورسه
علوم ومعارفله منتقش اولان نبي نوك قلبي ديمك اولور
پس تقدير كلام بو اولور كه مرتبهٔ الهيه متعلق اولان علوم حكمتك
خلاصه‌سي ويا خود محل متحققه وظاهره‌در كلمهٔ آدميه‌ده

قال العلم ان الاسماء الالهية الحسنى يعنى ولله الاسماء الحسنى
كلامنك ماصدق اولن حقك اسماء كليه سى كه طوقسن
طوقوز وياخود بيك براسمدر امّا اسماء جزئيه سى غير
محصوره در زيرا اسماء جزؤيّه دن مراد حقايق ممكناتك اولن
تعيّنات الهيّه در بوايسه غير متناهى در اسماء جزئياتها
يوقدر تطلب بذواتها وجود العالم بو اسماء الهيه اقتضا
وطلب ايدر بذواتها عالمك وجودنى اگر روحانى اولسون
واگر جسمانى اولسون تا كم كندو انوار مكنونه واسرار مخزونه
لرينه مظهر وآيينه اولوب هر برى خاصه وجمالى مراياى كائناتده
كائناتده مشاهده قلمه دن اوتورى نته كم بو حديث قدسى بو معنا
دلالت ايدر كه جناب عزّت حضرت داوده خطاب ايدوب بيورر
يا داود كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف
واقتضا وطلب اسماء الهيه يه اسناد اولنمه سبب بودر كه
اسما صفاتله مقيّده اولن ذاته ديرلر ونفس ذات من حيث
اطلاقها نسبت حكمدن ووصف ورسم ونسبت اقتضادن
برى در زيرا بو جمله تعيّن وتقيد اقتضا ايدر **بيت** مصدر مثل
هستى مطلق باشد عالم همه اسم وفعل مشتق باشد چون
هيچ مثال خالى از مصدر نيست پس هرچه نظر كنى در وحق
باشد وقتلكم اسماء الهيه هر برى كندو خواص واثارين
وجمال وكمالى مرايا ومظاهر عالمده كورمك مراد ايلديلر پس
فاوجد الله العالم جسدا مسوى پس الله تعالى بو عالمى ايجاد
ايلدى روحه قابل ومستعدّ اولمش بر جسد معتدل ومسوى
بلا روح كبى وبرمرآت غير مجلوه كبى وحكم الهيه وسنت ربانيه

نوك شانندندر كه بر مزاجى تسويه وبر صورت وقالبى
تعديل قلدى الذا كا نفخ روح اتمكلكله تكميل قلدى وجعل
روحه ادم پس الله تبارك وتعالى عالمى روحه مستعد
اولمش بر جسد كبى قلديسه اول عالمك روحى ادم قلدى
وآنى بو عالمدن مقصود ومطلوب ونتيجه ايلدى واعنى
بادم وجود العالم الانسانى يعنى بو سعادتها حضرت
ابو البشر مخصوص كلدى بلكه بن حقيقت انسانيه يى مراد ايلرم كه
جميع كمالاتله متصفدر پس هر كم بو حقيقت كامله يه واصل
اوله ادم وروح عالم اولدر نته غمت بحقيقت كه در جهات
بجه ماننى جهان وهرچه در وهست صورتند وتو جانى وعلم
الاسماء كلها والله تعالى تعليم ايلدى ادمه يعنى انسانه
كامل اسمائك كليسنى بالذوق والوجدان وآنى مظهر اسماء
الهيه وجامع نسب ربوبيه قلدى پس واجب الوجود در
ربته وحى در بحياته وعالمدر بعلمه ومريد در بارادته وقادر
بقدرته وسميعدر بسمعه وبصيردر ببصره وهكذا فى سائر
الاوصاف يك صفت نيست از صفات خداكه نه در ذات
تو بود پيدا هم عليم وهم سميع وبصير ومتكلم مريد وحى
قدير همچنين از حقايق عالم هم شى در وجود تو مدغم
وانفاس نفسيه حضرت سلطان ولد حضرتلرنده كه بيورر
چون آدمى را حق تعالى افريد قابليت انشى داد كه او را بشنا
سد پس از هر صفت كه پايان خود اندك اندك در وتعبيه
فرمود تا از بى اندك اندك بسيار رونى شمار را تواند فهم كرد
چنانكه ارمشتى گندم انبار را وكوزه اب جوى را بيناى

داد تا معلوم شود که چه چیز است و همچنین بینایی و شنوایی
و دانایی و توانایی الی ما لا نهایه خلق را حق چو ساخت در
ظلمت نور شان ریخت بر سر از رحمت اندر ایشان نهاد
گوهرها این صفات قدیم و علم و سخا تا تو در خود صفات
او بینی و ز صفتهاش ذات او بینی همچو عطار کو ز هر انبار
آورد در دکان و در بازار اندکی آورده بسیار او همه را نا
ورده بیکبار او هست دکان حق تن انسان اندرو نشر صفات
الرحمن پس تو در خود ببین صفات خدا گرچه اندک بود بدان
ز صفا که چه سان است این صفات منیر سیر کن از قلیل سوی
کثیر ماحصل ای عزیز انسان کامل روی زمینده خلیفه حق
و ودیعهٔ وجود مطلق در و اکه حق اسماء حسنا و حقایق
علیایی انکچون اعلام و اعطا ایلدیکه اول روح عالم اکا [margin: و عالم صح]
جسد کبی در فان الروح هو مدبر لبدنه بما فیه من القوی
پس تحقیقا روح مدبر بدندر انده اولن قوتلر سببیله و متصرف
و حاکمدر انده وکذلک یعنی انسانک قوای روحانیه و جسمانیه
سی کبی در الاسماء للانسان الکامل بمنزلة القوی یعنی
اسماء الهیه انسان کامله مذکور قوای روحانیه و جسمانیه
منزله سنده در نته کم روح انسان قوای روحانی و جسمانی
سببیله کما یشاء مدبر بدن و متصرف اعضا و جوارح تن در کذلک
انسان کامل دخی بو عالمه بواسطة الاسماء الالهیة کیف
یشاء مدبر و متصرف در زیرا حقایق و اعیان عالم اکا رعایا
و اول جملیه خلیفه و پادشاه کبی در شروق انوار الهی و بروق
اسرار نامتناهی اول اندروک وجودنه طالع و لامع اولوب

اندردن سایر عوالمه منعکس اولور مثنوی چون خدا اندر
نیاید در عیان نایب حقند این پیغمبران نی غلط گفتم که
نایب تا منوب گر دو پنداری قبیح آید نه خوب نی دو باشد
تا توی صاحب پرست پیش او یک گشت کز صورت برست
ولهذا یعنی عالم جسد و حقیقت انسانیه انوک روحی منزله
سنده اولدوغندن اولتوری یقال فی العالم انه الانسان
الکبیر عالم حقنده دینیلور تحقیقا بو عالم انسان کبیردر
صورتًا و انسان صغیردر معنًا و آدم انسان کبیردر معنا
و انسان صغیردر صورتًا پس هر نه کم نسخهٔ عالمده مفصلا موجود ایسه [margin: موجود ایسه صح]
وجود آدمده مجملا مودوع و موضوع در نته کم حضرت
مولانا بیورر تو چیست اندر جم که اندر نه نیست چیست
اندر خانه کاندر شهر نیست این جهان خم است دل چون
جوی آب این جهان خانه است دل شهر عجاب ولکن بوجود
الانسان فیه یعنی عالمه انسان کبیر قولی صحیح اولمز ولکن
انسان کاملک اول عالمده وجودی سببیله اکه انسان کبیر
تعبیری صحیح اولور زیرا ایلیکو ز جسد انسان اولمز الا رو
روحله و کان الانسان مختصر من الحضرة الالهیة و انسان
کامل بر کتاب مختصر و نسخهٔ منتخب اولمشدر ام الکتابدن
اول عبارتدر حضرت احدیته جمعیت الهیه دن و مرتبهٔ الهیه
جمله اسماء فعلیه و جوبیته جامع و جمیع صفات ربوبیته
شامل و مرتبه در الحق انسان بو جمله دن بر نسخه در کا اعجوبهٔ
عرصهٔ ملکوت و مجموعهٔ حقایق و معانی جبر و تدر و عجایب
و غرایب صنایع و بدایع الهیته جامع بر کتاب و خلاصهٔ عالم

روحانى وجسمانى وسماوى وارضى ودنيوى واخروى جاری
برشهر مجابدر بيت سير وجودش بلطافت رسيد دور
كمالش بخلافت رسيد كشور اسماء الهى كرفت مملكت نامتناهى
كرفت آيينه شد كه بروچشم كس چون نظر اندلخت خدا
ديد بس ولذلك يعنى انسان كامل حضرت الهيه يى شامل
وكنات مختصر اولدوغيچون خص بالصورة حق تعالى صورت
الهيه سنى اكا مخصوص بالذكر قلدى اكرچه عالم دخى على صورة
الالهية مخلوقدر لكن انسان مقصود بالذات در انكچون
صورت الهيه يى اكا تخصيص ايدوب نبى نبى لسانندن بيوردى
فقال ان الله خلق ادم على صورته وفى رواية اخرى على صورة
الرحمن پس حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ديديكه
تحقيقا حق تعالى خلق ايلدى آدمى كندو صورتى اوزره
لكن بعضيلر شاهد صورته دكى ضميرك ادمه عايد اولمه سى احتمالى
دخى وير مشلر پس دفعا لذلك الاحتمال رواية اخرايى ايراد
بيورديلر والهك صورتندن مراد اسما وصفاتى در واسما
وصورصفاته صورت اطلاقى بو تقريبله دركه نته كم انسان ظهور
صورتله ظاهر ويدا اولدوغى كبى جناب حق دخى اسما وصفاتيله
ظاهر وهويدا اولمشدر پس تقدير معنا الله تعالى آدمى اسما
وصفاتى اوزره خلق ايلدى ديمك اولور وجعله الله العين
المقصودة من العالم حق تعالى انسان كاملى ايجاد عالمدن
عين مقصود وغرض اصلى جميع موجود قلدى كالنفس النا
طقة من الشخص الانسانى نته كم تسويه جسد شخص انساندن
وتعديل مزاج جسمانيدن مراد كلى ومقصود اصلى نور ربانى

1 وپرتو سبحانى اولى نفس ناطقه در كذلك تسويه قوالب
تعينات وتعديل اجساد كاينات وممكناتدن مراد كامل
الصفات اولى انساندر نته كم حضرت مولانا بيورر در
مثنوى ظاهرا آن شاخ اصل ميوه است باطنا بهر ثمر شد
شاخ هست كر نبودى ميل وامید ثمر كى نشاندى باغبان
بيخ شجر پس بمعنى ان شجر از ميوه زاد كر بصورت از شجر
بودش ولاده بهر اين فرموده است آن ذو فنون رمز نحن الا
الاخرون السابقون ولهذا يعنى ايجاد عالمدن مراد انسا
كامل اولدوغيچون نته كم تسويه جسد انساندن مراد نفس
ناطقه سى اولدوغى كبى يخرب الدنيا بزواله اول انسان
كاملك دار دنيادن زوالى سببيله دنيا خراب اولور نته كم جسدك
عند زوال الروح خرابى وفنا مقرردر زيرا حق تعالى بو عالمه
انسان كامل واسطه سيله تجلى ايلدى پس قچن وجود عالمه
سبب وقيام اولن واسطه اخرته منتقل ومرتحل اولسه
وتنتقل العمارة الى الاخرة لاجله دنيانك عمارتى دخى انوك
زوالى وانتقالى اجلى ايچون اخرت جانبنه انتقال ايدر كما ذكر
الشيخ فى كتابه المسمى بالقسم الالهى بالاسم الربانى الاترى
ان الدنيا باقية ما دام هذا الانسان فيها والكاينات يتكون
والمسخر فاذا انتقل الى الدار الاخرة مارت السماء مورا وسارت
الجبال سيرا ودكت الارض دكا وانتثرت الكواكب وكورت
الشمس وقامت العمارة فى الاخرة بعده پس بعد الانتقال
من الدنيا الى الاخرة خزينه در عالم اخرت اولوب اهل اخرته فيض
رسان اولور كما فى الدنيا فهو الاول بالقصد پس اول انسا

يتسخر

كامل اولدر قصدده زيرا ايجاد عالمدن غرض مقصوده وعلت
غائيها ولدر پس علت غائيه اولنك سناني مرتبهٔ علم وارادتده مقدم
مدر ووجودده مؤخردر كما اشار اليه بقوله والآخر بالايجاد
واول انسان متاخردر سلسلهٔ وجودده ساعدا اندن
زيرا اول وجود عيني كه موجود اولدي قلم اعلى دركه عقل اول
ديد وكلريدر اندن صكره عقول عشره اندن صكره نفوس
فلكيه اندن صكره عرش وكرسي وساير اجرام فلكيه وعناصر اربعه
ومواليد ثلاثه پس بو جمله نوك خاتمندن انسان موجود اولدي
اگرچه جمادن من حيث الخلقة مؤخردر لكن من حيث المعنى جملهدن
مقدمدر كما ذكر في المثنوي مطابقا لهذا المحل سنك واهي
اول پايان سخن • ليك ان هر دو تن دو جان سخن كه شاد سخن زاندن
زمان واپس ترست • در صفت از سنك واهي بر تراست چونكه
مقصود از شجر آمد ثمر • پس ثمر اول بود آخر شجر • در زمان
شاخ از ثمر سابق تراست • در هنر از شاخ او فايقتر
است • وهو الظاهر بالصورة يعني اول انسان ظاهردر
صورت جسميهٔ عنصريه سي ايله والباطن بالسورة اي المنزلة
والشرف يعني باطن وغير محسوسدر منزله وشرفيتله زيرا
منازل روحانيه ومراتب معنويه امور معقوله دندر خارجده
وجودي ظاهر دكلدر فهو عبد مربوب لله پس اول انسان
كامل عبددر ومخلوق ومربوبدر من حيث صورته البشرية و
العنصرية نته كم پيغمبر دم بيوردیلر انما انا بشر مثلكم رب بالنسبة
الى العالم ومعنا جهتندن ومرتبه وروحانيت رب ومالكدر
افراد جميع عوالمه نسبتله زيرا انسان ذو نسبتين بر برزخ جامع

وسنخ

8

وسنخ كاملدر مكلف اولدوغي حيثيتدن عبد ومربوب
وخليفه اولدوغي حيثيتدن رب ومحبوبدر • هو كه در ظهور
ايات حق است • در ديدهٔ اهل كشف مرآت حق است • پس
ظاهر او مبين كه معروض فناست • در باطن او نكر كه آن ذات
حق است • ولذلك اتم من وجه عبد ومن وجه رب اولدوغي
اجلدن جعله الله خليفة الله تعالى اني خليفه سي ما بيننده خليفه
قلدي تاكم من جهة الباطن جمليا سنك طلب ايلدوكي شيئ الله دن
اخذ ايليوب من جهة النشأة الجسمانية انلره اعطا وايصال
ايليه پس بو ايكي جهتي جامع اولدوغيچون خلافته لايق
اولدي اگر سؤال اولنورسه كه خليفه عاجز وناتوان بركسيه
لازمدر خالق كون ومكانه نه لازمدر كه خليفه سي اوله تا انكله
تدبير مملكت قل الجواب نعم قادر مطلقدر اما نيدكه ناتواند
اسرار نهان ومعرفت ملك منان اطلاع اقتدار لري يوقدر بلا
ارشاد خليفه بلكه قوت بشريه نوك رؤيهٔ ملكه بلا طاقتي يوقدر
كما قال الله تعالى ولو جعلناه ملكا لجعلناه رجلا وللبسنا عليهم ما يلبسون
چون خدا اندر نيايد در عيان • نايب حقند اين پيغمبران • پس
حق تعالى مخلوقيله كندو ما بيننده انبيا واوليايي خليفه نصب
ايلدي تاكم بونلر واسطه سيله معرفت خدايه واسرار كبريايه
قابليت تحصيل ايده لر وابناء خلفاء يعني وكذلك ابناء آدمدن
كامل اولن انبيا واوليايي جناب حق خلفا قلدي وساير افراد
انسانده هر كسه دخي بو خلافتده بهره وحصه طوقندوغي
متعلق اولن اموري تدبير ايلده كما قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم كلكم راع وكلكم مسؤل عن رعيته مثلا پادشاهك مملكتده

وصاحب منزلك منزلنك تدبيري كبي ادنام رتبه شخصك كنده
مملكت وجودنده اولن تدبير وحكومتي كبي امابو جمله دن خلافت
عظمى انسان كاملكدر ان پيشت پادشاهي مسجود جبريلي ملك
يله بخونجي اي بينواچه باشد نوكوهر نهفته دركاه كرفته كرزخ
زكل بشويي ايحوش لقاچه باشد بى سرشوي وسامان
از كبر ومرحمة خالي وانكه سري برتري از كبر پاچه باشد ولهذا يعني
انسان ربوبيت وعبوديتي جامع اولد وغيجون ما ادعى احد
من العالم الربوبية الا الانسان لما فيه من القوة احاد عالمدن
برلحده ربوبيت دعواسي وصفات ربوبيتله اتصاف ادعاسين
قلمدي الا انسان انده اولن قوة ربوبيت وقدرة الوهيتدن
اوتوري پس انلركه كندو نفسلرنده اوصاف ربوبيتي وقوة وقدرة
الوهيتي مشاهده قلديلر قبل انفتاح كمر بصيرتهم معرضا عن الحقيقة
المطلقة توهم ايلديلركم بو اوصاف بالاصالة كندولرك اوله
بو توهمله انا ربي الاعلى دعواسي قلديلر فرعون ونمرود كبي وانلركه
قوة ربوبيتي كندولرده مشاهده قلديلر معرضا عن انفسهم وناظرا الى الحقيقة المطلقة دعواى الوهيته ايلديلر حضرت ابى
يزيد وحلاج منصور كبي بونلر امثالي قدس الله ارواحهم انابو
انا ايله اول انا نوك مابيننده فرق عظيم واردر لعنة الله اين
انا رادر قفاه رحمة الله اين انا رادر وفاه وما احكم احد من العالم
مقام العبودية في نفسها الا الانسان وكذلك افراد عالمدن
برفرد مقام عبوديتي فى حد ذاتها محكم وراسخ قلمدى الا
الانسان انكيچونكه قوة ربوبيت واوصاف الوهيتي
برشئ اخرده مشاهده قلسه توهم ايلركه اوله اوصاف بالذ

كما قال ابو يزيد لا اله الا انا فاعبدني
وقال سبحاني ما اعظم شاني وقال
المنصور انا الحق وقال ابن الاشرف
الرومى انا الدائم الباقى رئيت انا
[illegible] انسان صورة

صانلز

9
بالاصالة اول شيئك اوله پس انوك عبوديتنه مقر اولور
كعبدة الاوثان فعبدة الحجارة پس حجرلره عبادة ايلر والحجارة
والجمادات [illegible] هي ارذل الموجودات واسفلها ودخى ارذل
موجودات واسفل كاينات اولن جماداته عبادت ايلر و
وفى الحقيقة بو عبادت ارباب حقيقت واصحاب معرفت
قتلرنده ينه حقه دررنته كم اكثر اهل تحقيق بو ايت كريمه ايله
بو معنايه اشارت بيوررلركه جناب حق عز شانه بيورديلركه
وقضى ربك ان لا تعبدوا الا اياه والقضاء هنا بمعنى الامر
الايجابي پس قضا بمعنى التقدير اولمق اندن تخلف
ممكن اولمز وجمله نوك ايلدوكي عبادت حقيقتده حقه اولور
وبين الكامل والناقص تفاوت شهود حقيقتده وعدم
شهود حقيقتده اولورنته كم كلشن راز صاحبي بو محلده قتى
معنايه بورلر **بيت** چو اشيا هست هستى را مظاهر از ان
جمله يكي بت باشد اخر نكو انديشه كن اي مرد عاقل كه بت
از روي هستى نيست باطل وكر كافر زبت اكاه كشتي بجاده
دين خود كمراه كشتي نديده كر بت الا خلق ظاهر بدان
علت شد اندر شرع كافر تو هم كر زو نه بيني حق پنهان
بشرع اندر نخوانندت مسلمان كه الكثر محجوبين ديده حق
بين ونور يقين صاحبي اولمدوقلرندن جمال مطلقى مجالي
اكوان ومظاهر اشكال والوانده كوربت اول جمال وكمالي
عين مظهردن قياس ايدرلر پس بونلر دخى حقيقت توحيددن
بيخبرلردر اما اهل توحيد معبود حقيقي هر شيده وهر
حالده همان اول ذات مطلق بلورلر **بيت** در زات وصفات

هر کرا باشد بسی هرگز نبود در نظرش صورت غیر و در مشرب
او یکی شود باده و آب و در مذهب او یکی بود مسجد و دیر
فلا اعز من الانسان بربوبیته پس من حیث المرتبه انساندن
اعز و ارفع برشی یوقدر اوصاف ربوبیتیله اتصافی اولدوغی
سببیله ولا اذل منه بعبودیته وکذلك انساندن اذل
و انزل برشی یوقدر عبودیتی واسطه سیله نتکم ربوبیت
ارفع جمیع مراتب اولدوغی کبی انوك مقابلی که عبودیتدر
ادنی جمله مراتبدر پس انسان ذو الوجهین بر آینه در که بر یوزنده
خصایص ربوبیت پیدا و بر یوزنده دخی نقایص عبودیت
هویدادر چون احسن تقویمده اولن وجه ربوبیتنه نظر
قلسك جمیع موجوداتدن اعلا و اجمل کورورسن و چون
احسن شکلده اولن وجه عبودیتنه نظر اتسك جمله کایناتدن
ادنا و اسفل کورورسن فان فهمت الرسی ما سبقده ذکر اولنان
معانیی فهم ایلدکسه فقد بینت لك عز المقصود بالانسان
پس بو سکا بیان و کشف قلدم لفظ انساندن قصد اولنن
حقیقتك و جمندن حجاب شکوك و اوهامی بوته که مقصد ما
حقیقت انسانوك تعریف و توصیفنده تصریح و توضیح بیور
مشلردی فانظر الی عزته پس بصر بصیرتکله نظر ایله عزت
و شرفیت انسان بالاسماء الحسنی انوك اسماء حسنی ایله
اتصافی سببیله وطلبها ایاه و اول اسمانوك اول انسانی
طلب قلمه سی واسطه سیله که مظهر کامل و مجلای شامل
اوله ثم فی طلبها ایاه ثم فی عزته پس سکا تلك الاسمانوك انسانی
طلب قلمه سندن بلورسن انسانوك عزت و شرفی نه مرتبه مطلوبیدر

10 عزتی طالبك عزت شرفی مقصدیدر پس جمیع اسماء
الهی طالب حقیقت انساندر کما ورد فی التوریة یا ابن آدم
خلقتك لاجلی و خلقت الاشیاء لاجلك ومن ظهوره بها وکذلك
ظهوره بها صح
اول انسانوك تلك الاسما ایله ظهور بولمسندن و اکا کمال افتقا
رندن تعرف ذلته اول انسانك ذلتی بیلورسن زیرا تحت
حکم غیرده انقهاردن ادنا و غیرك وجودینه احتیاج و افتقاردن
اشد ذلت و دنائت یوقدر پس بو محلك فهمنده شده صعوبت
اولدوغندن اوتوری حضرت شیخ طالبنی فهم ایلمك ایله امر
ایدوب بیورر که فافهم ومن هنا پس بو طالب اسرار الهی سن
فهم ایله ذکر اولنان معنایی و بو مقامده یعنی انسان من حیث
الباطن رب و من حیث الظاهر عبد اولدوغی مقامدن
فتعلم انه سن بلورسنکه تحقیقا اول انسان نسخة من الصورتین
من الصورتین صح
الحق و العالم صورتیندن انتساخ اولنمش بر نسخه جامعه
درکه اول صورتیندن بری صورت حقدر که انوك جمعیت باطنه سیدر
صورتیدر و بری دخی صورت عالمدر که تفرقه ظاهره سی صورتیدر
و بو هاتان الصورتان بیداندن ایله تعبیر اولنمشدر کما قال الله
تعالی لابلیس ما منعك ان تسجد لما خلقت بیدی اما ماسوی
الانسان ید واحده ایله مخلوقدر زیرا یا مظهر جمالدر ملائکه
کبی و یا مظهر جلالدر بعضی ملائکه عذاب و شیطان کبی پس
انسان بو جمالی برکوندرکه مجمع البحرین یلتقیان بینهما برزخ
لا یبغیان ولا یتجاوزان معناسی انده ظاهر اولان و کاملانه
واضح و عیاندر مثنوی بحر را بنمش شرین چون شکر طعم شیرین
رنگ روشن چون قمر نیم دیگر تلخ همچو زهر مار طعم تلخ و رنگ

مظلم قبر وا ز هر دو با هم میزنند از تحت واوج بر مثال اب
دریا موج موج همچو ره کان خلاف و زیر کو دختلاطه در میان
شاد صد بیابان و بیابانک تلخ و شیرین ز بو نظر ناید بدید
از در بحر معرفت دانند دید **فص حكمة نفثية في كلمة شيثية**
فصك و حكمتك و كلمه نوك معناسی سبقت ایلدی نكرار احتیاج
یوقدر نفث لغتده رخوا ارسال نفسله تمکدر یعنی اوفورمك
نتکم ارباب عزایم بعضی مرضاء صحتی ایچون افسون ایدوب
اوفوررلر و بو محلده ارسال نفس رحمانیدن استعاره در
یعنی ماهیات ممکنه اوزره افاضۀ وجوددن مستعار اوله
اوله ویاخود اول نبینك قلبنه القاء علوم وهبیه وارسال
عطایای الهیه قلمدن مستعار اوله کما قال رسول الله عم ان
روح القدس نفث في روعي ان نفسا لن تموت حتى تستكمل
رزقها الا فاجملوا في الطلب الحديث ومعنای شیث لغت عبرا
نیده هبة الله دیمکدر و تقدیر کلام بودر که خلاصۀ علوم
وحکم که مرتبۀ فیاضیت حقه متعلق و منسوبدر که آنلرك حصولی
على الموهبة والتفضل اوله لا على الكسب والتعمل ثابته و متحقق
در حقیقت روحانیت شیثده علیه السلام وحکمت نفثیه نك
نوله کلمۀ شیثیه تخصیص اولنمسنده وجه مناسبت بودر که
حضرت شیث عم انسان ثانیده هر نه علم که اکا مفیض مطلقدن
حاصل اولدیسه على طريق الموهبة والعطية حاصل اولدی
وحضرت ادم عم بعد مفارقة الهابيل تسكين آلام واضطراب
ایچون وهاب حقیقیدن بر ولد طلب ایلدکه جناب حق جل
شانه حضرت شیثی اکا موهبت قلدی و حضرت شیثه هر نه که

حاصل

حاصل اولدیسه بلا کسب ولا کلفة محض عطیت و موهبت
اولدوغیچون حضرت شیخ عطایای الهیه و مواهب ربانیه
یی آکا تخصیص ایلدی و حکم الهیه یی ادم و نفثیه یی شیثه تخصیص
ایلمسنده نکته بودر که آدم تعیّن اولی اجمالیدر که مشتمل در
جمیع مراتب عالیه که صورۀ مرتبۀ الهیه در و بو مرتبه قریبدر
مرتبۀ فیاضیت سبحانی و نفس رحمانیدر که حضرت وهاب
وجواددن اعیان اکوان اوزره انبساط وجوددن عبارتدر
پس آدم جمیع مراتبی جامع بر کون اولدیسه مرتبۀ الهیه ایله
ما بیننده مناسبت اولوب اکا تخصیص قلندی و بعده مرتبۀ
الالهیه مرتبۀ مبدأیت و موجدیتدر بو الیسه حاصل اولمز
الا نفس نفث نفس رحمانی و فیوضات سبحانی ایله پس شیث
عم دخی مظهر ثابته و موهبت رحمانیه اولدوغی اجلدن حکمۀ
نفثیه یی کلمۀ شیثیه تخصیص قلدی و بو فصده عطیات و مواهب
الهیه دن بحث ایدوب بیورردیکه اعلم ان العطيات الحق على
اقسام اعطیات بفتح الهمزة وتخفيف الياء عطیه نك جمعیدر
و عطیه عطا نك جمعیدر پس اعطیات جمع الجمع اولور و بضم
الهمزة وتشديد الياء دخی جایزدر بو تقدیرجه اعطیه نك
جمعی اولور علی وزن امنیه تقدیر معناسی بل ای طالب اسرار
الهی عطایاء ربانی و مواهب سبحانی بر نیچه اقسام و انواع او
اوزرینه در منها اول اقسامدن بعضیدر که انه يعطي والتوع
تحقیقا اول حق جل شانه اعطا ایلدی الی لنیعم خاصته مجرد
انعام و جودی اظهار ایچون یعنی بلا طلب عوض من المعطى
له من حمد وشكر او غير ذلك زیرا شول عطاکه دست وهابدن

میسله اوله اول هامان اظهار جود و سخا ایچوندر و انوك
مقابله‌سنده موهوب له دن حمد و شکر و ثنا و حامددن ترشّح
طلب اولنمز بو معنا اینعم قولی افعالدن اولدوغی تقدیرجه
در امّا فتح یا ایله ثلاثی دن اولور ایسه معناسی انه یعطی
لینعم المعطی له لیعیش طیبا دیمك اولور زهی فیض فضل نوال
حدفزون نکتجه‌در افضال توچیند وجودنه منزه عطایت
زشوب غرضه مبرّا نوالت زمیل عوض [illegible] اسمه الوهاب اسم مجاب صح
یدندن بلا سؤال حالیٍ و قولیٍ و بو ید وهابدن معطی اولان
نعمك تمامی ایله جنت اعلاده اولور [illegible] وهّی یعنی بو اسم وها
وهابدن قابلیت و مستعدّیته حاصل اولان اعطیات علی قسمین
ایکی قسمه منطوی و منقسم در هبه ذاتیه بر قسمی ذاته
منسوب و مستند اولان موهبت و عطیه‌در و عطیه ذاتیه دن
مراد اولدر که انوك مبدأیی ذات اوله بغیر اعتبار ضمّ من
الصفات معها اکرچه عطیه ذاتی دخی حاصل اولمز الا بواسطه
الاسماء والصفات زیرا حق جل شانه من حیث ذاته موجود ذاته
تجلی قلمز الا وراء حجاب اسمایه [illegible] وهبه اسمائیه بر قسمی
دخی موهبت اسمائیه‌در و موهبت اسمائیه اولدر که انوك
مبدأی صفات الهیه‌دن بر صفت اوله ذاتدن امتیاز و تعیّن
اولدوغی حیثیتدن فالذاتیة لا تکون الا بتجلی الهی پس عطایاء
ذاتیه اولمز الا تجلی الاهی ایله اولور یعنی ذات حق تجلی ایلسه
شو اسم جامع که الله‌در والله در بو جمیع اسماء مستجمع اولان
اسم ایله تجلی ایدر زیرا بو ایله اولمز ایسه ذات تجلیدن اسم و رسم
وحکم و تجلی و اطلاق و تقیید و بونلر امثالی قابل دکلدر

پس بو معنادن اوتری تجلی ذات مضاف اولور الوهیته
متّصف اولان ذاته مطلق ذات تجلیده کل پس تجلی ذات
متجلّی له اولان عبدك صورتی اوزره استعدادنه کوره اولور
زیرا ذات الهیه نوك صورت معیّنه‌سی یوقدر که انوکله
ظاهر اوله پس ذات الهیه بر مرآت صافیه کبی درکه انده متجلی
له بقدر استعداده صورتنی مشاهده قلور نته کم حق اعیانی
اعیانك بحسب استعداداتها و قابلیتاتها ظاهر و رونما اولور
بیت اعیان همه شیشه‌های کوناکون بوده کافتاد دران
پرتو خورشید وجود هر شیشه که بود سرخ یا زرد و کبود
خورشید دراندم بهمان رنك نموده و عطایاء ذاتیه نوك
بو ایکی مرتبه‌سی واردر اولا فیض اقدس درکه ذات حقدن ذاتیه
فایض اولوب بو فیض اعیان ثابته و استعدادلری حاصل
اولور ایکنجیسی اعیان ثابته‌دن طبایع کلیه خارجیه اوزره
فایض اولان فیضدر اوچنجیسی طبایع کلیه‌دن اشخاص موجوده
اوزره بحسب استعداداتهم فایض [illegible] اولندر و بو عطاء ذاتیه
همیشه احدیت النعت‌در کقوله تعالی و ما امرنا الا واحدة کلمح البصر
او هو اقرب لکن بحسب الاسماء والصفات والمظاهر والقوابل
متعدده و متکثره اولور امّا عطایاء اسمائیه بونلك خلافی
قیلدر زیرا اسم حیثیتدن صادر اولان اسم متعدددن صادر اولانك
ضدیدر مرتبه معیّنه‌سنه مقید اولدوغی اولوریی و مصدر
عطایاء ذاتیه اسماء ذاتیه‌در الله و رب و ملك و قدوس کبی
و بونلر امثالی اسملردن و امّا الاسمائیة فیکون مع الحجاب
امّا عطایاء اسمائیه بر اسمك تعیّنی حجابیله اولور که اول تعیّنله

اخراسمدن ممتاز اولورلر و فرق بولورلر وارباب ذوق و وجدان
واصحاب شهود و عرفان عطایاء ذاتیه واسمائیه نوك مابینی
وهر بر اسمك علی الانفراد تجلیسنی فرق ایدرلر کشف وایقانده حاصل
اولان میزان خاصله پس تجلی اوج قسم اوزره در بری تجلی ذاتیه در
و علامتی انوار سطوات ذاتیه متجلی لهك ذات و صفاتی مضمحل و
متلاشی اولمقدر و بوکه صعقه دخی دیرلر نته کم حضرت موسایه
بو تجلی ایله تجلی اولدقده فانی و متلاشی اولوب مغشی علیه نیجه
زمان ساقط اولدی اما بعض سلاطین بعد فناء التام بقاء
حقایله باقی اولوب نور ذاتله جمال ذاتی مشاهده ایدرلر انلره تجلی
ذاتیه تلاشی و اضمحلال طاری اولمز بو مقام حضرت رسالت پناهه
مخصوصدر و کمالیله اکه وارث و متابع اولنلر دخی بوندن مخصوصدر صلوة
وایکنجی قسمی تجلی صفاتیه در و بونك علامتی بودر که اکر ذات قدیم صفة
جلالله تجلی ایدرسه اذا تجلی الله لشئ خضع له مخبراسنجه انده
خضوع ظاهر اولور و اکر صفت جماله تجلی ایدرسه انده رأفت و
رحمت و لطف و کرامت و سرور و انس حاصل اولور و اوچنجیسی
تجلی افعالدر و علامتی اولدر که افعال خلقدن قطع نظر ایدوب
بونلردن صادر اولان خیر و شر و نفع و ضرر نه ایسه قل کل من
عند الله مخبراسنجه فاعل حقیقی حق کورب اشیایی کالات محض کوره
ولا یقبل القابل هذه الاعطیة وقابل اولان کمسنه قبول ایله مرتبه
اعطیه حقی اکر ذاتی اولسون و اکر اسمائی اولسون الا بما هو علیه
من الاستعداد الا قابل اولان کمسنه استعداد دن اولان شی
مقداری قبول ایدر مشهور حق قشانلدن نور برجانها مقبلان
برداشته د اما نهاوان نثار نور را وایافته روحی ازغیرت

خذلر تافته هر کرا دامان عشق تابده زان نثار نور بی بهره
شده پس جناب حق جمیع اشیایه تجلی و ظهور ده و نثار نوره
علی السواءدر لکن هر کس دامن استعداد و قابلیتی مقداری انده
استفاضه و استناره ایدر و بو معنا فعال لما یرید معناسنه
منافی دکلدر زیرا جناب حقك مشیتی بحسب حکمتدر و انوك
حکمتندندر که هر شیئه بحسب استعداده تجلی قیله مثلا موضع
رحمتده اولنه انتقام و موضع انتقامده اولنه رحمت زیرا
حکمته مخالفدر و هو قوله تعالی اعطی کل شئ خلقه ثم هدی
یعنی بو استعداد الله تعالی نوك قولینك مضمونی و مدلولیدر که
بیورییلر اعطا ایلدی اول الله اشیادن هر شیئه خلقتی یعنی
استعدادکلی وجزئیدن علماً وعیناً ما خلق له وما قدر له
اکر اول شیئك شیئیتی ثبوتیه اولسون و یا خود وجودیه اولسون
نته کم حق سبحانه و تعالی مرتبه علمده قبول وجوده وسیله اولان
استعدادات کلیه غیر مجعوله یی اعطا و کذلک مرتبه عینده دخی
اشیای وجودیه یه قبول احوال وجودیه به واسطه اولان
استعدادات جزئیه مجعوله یی اعطا ایدر پس دنیلمز بو نیچون فقیر
اولدی و بو نیچون غنی اولدی و بو نیچون عاصی و اول بری نیچون
مطیع اولدی نته کم انسان نیچون انسان اولدی و کلب نیچون
کلب اولدی دنیلمدوکی کبی زیرا حکم الهی هر شیئه علی ثابته سنك
اقتضا و استعدادینه کوره اعطا ایدر انلردن صکره اکا کوره
هدایت ایدر فمن ذلك پس حق تعالی نوك هر شیئه اعطا و
و مقدری قلدوغی جملهدن الا استعداد یعنی یر قلمغه و قابل
اولمق اکر کلی اولسون و اکر جزئی اولسون الا استعداد موم

مؤخر مبتدا لفی ذلك مقدم خبردر پس حضرت واجب الوجود
ومفیض النعم والجود بحسب الفیض الاقدس مرتبهٔ علمده جمله
اعیانه صورلر استعداد ذات وقابلیاتی اعطا ایدوب بعده
ازان بحسب فیض مقدس اول اعیانه خارج وجودده بحسب
استعداداتهم وقابلیاتهم خلع والبسهٔ وجودی پوشیده
قلدی پس بر شیئ قابل ومستعد اولمز الا انوك فیض اقدسیله
قابل اولور سنوی دادحق را قابلیت شرط نیست • بلكه شرط
قابلیتش اوست • بو مرتبه یه نسبتله اولور وكذلك هر شی مقبول
اولمز الا انوك فیض مقدسیله مقبول اولور آن یكی جودش
كدا آرد پدید • وان دیكر بخشد كدایا نرا مزید • وقد یكون
العطاء عن سؤال بالحال آرا اولور كه عطا كردانی اولسون ذكر
اسمایی اولسون معطی لهك لسان حالله سؤالندن حاصل
اولور مثلا فقرك بین یدی الغنی قایم اولمه سی كبی ولسان
حالله سؤال اتمكه مناسب اولن بیت بودر كه بیورلمشدر وفی
وفی النفس حاجات وفیكم فطانة • سكوتی بیان عندكم وخطاب •
لابد منه لابد ولازمدر حالله سؤالدن اول دخی اكر استعداده
منسوب اولن حال اولسون ویاخود سؤاله باعث اولن حال
اولسون وحضرت شیخ بو محلده استعداد له استعداده مقابل
اولن حالنی فرقا تمه دیدی لكن فصوص الحكمده فرق ایدوب بیورمشدر
فانه لابد فی نفس الامر من سؤال اما باللفظ وبالحال او بالاستعداد
پس معلوم اولدیكه بو محلده حال استعداده وسؤاله باعث
اولن حاله شامل اوله طرفینه یا اكر طرفینه یا شامل اولمز ایسه
لابد منه ده ضمیرك رجوعی سؤال بالحاله صحیح اولمز زیرا

اكاه

14 كاه اولور كه معطاله عطا بغتةً بغیر سؤال حالا واصل
اولور پس بو منوال اوزره اولن عطا لسان استعدادله
اسماء الهیة واعیان ثابته نوك سؤاللیدر واستعدادله
حالك ما بیننده فرق اولدر كه صاحب استعداد اولنلرك
چوغی اكثری استعداد وقابلیتی بلمز مكر اقطاب وافراددن
اولن عارفلر ومكاشفلر بلورلر كه سر قضا وقدره واعیان
ثابته یه عالم اوله لر اما صاحب حال كاینات ما كان بلورلركه
سؤاله باعث اولن اولحینده اولن حالیدر ومن سؤل
بالقول ویاخود سؤال ازا اولور كه لساندن قال الله اولن سؤال
سؤالدن اولور یا امر معینده مثلا رب زدنی علما دیمك
كبی ویاخود امر غیر معینده اوله مثلا اللهم اعطنی ما فیه
مصلحتی فانك تعلم حالی وما فیه صلاحی دیوب تعیین
مراد اتمیوب بلكه محبوبه مرادكی تفویض ایله سن نته كم شاعر
تفویض ایدوب دیر وكلت الی المحبوب امری كله فان شاء
احیانی وان شاء اتلفا فی قسمین بو سؤال بالقول ایكی
قسم اوزرینه در سؤال بالطبع بر قسمی سؤال بالطبع در كه
سؤاله باعث داعیه نوك استعجال طبیعیسی اوله خلق الانسان
عجولا فحواسنجه زیرا طبیعتك شاننددر كه بر مرادك حصولنه
قبل حلول اوانه عجول اولور وبو قسم اكر سؤال استعدادیه
موافق اولورسه حصولی میسر اولور والا اول مسئوله و
وصول متعذر اولور زیرا الامور مرهونة باوقاتها مضمون
فحواسنجه هر امر بر وقته وهر كار بر ساعته منوط ومرهوندر
پس قبل حلول وقته عجله كار بلا فائده در وسؤال امتثال

اول امر الهیه‌یه امتثال وانقیاددر و سؤال ایدر کبه صح

الامر الالهی بو ایکی قسمك مابیننك بر سؤال دخی واردر که اول
اول امر الهی ادعونی استجب لكم در و بو قسم سائل سؤل
عبد محضدر که انوك عبودیتی شوب غرضله مشوب و
وجهره حالی امراض اغراضله معیوب دکلدر و مطلوب و مرادی
همان مراد الله در و بو کونه داعی لسانا قال الله اکر سؤال ده ایدر سه
مرادی امتثال امر حضرت ذو الجلال در بو حسنه وصول
مرادت و حصول حاجات دکلدر کما ورد مطابقا لهذه المحل
فی المثنوی وکدا لی خواست شاهی چون کم ۰ او بدلت
خواست عزتکی تنم چون طمع خواهد زمن سلطان دین
خاك بر فرق قناعت بعد ازین ۰ نالم او را نالها خوش آید ستی
ازد و عالم ناله و غم بایدش ۰ زیرا بو مرتبه ده اولی صاحب
سعادتلرم مراد دینا و آخرتدن مبرا و مطالب و مآرب وجودیه‌دن
معرادر لکن الکری سؤال اقتضا ایدرسه سؤال ایدرلر و اکر
تفویض و سکوت اقتضا ایدرسه ساکت اولورلر و بو محلك
سؤال واردا ولور که حضرت شیخ رضی الله عنه علی قسمین
دیدکی بعد از ان اقسام ثلاثة ایراد ایلدی پس توفیق
و تطبیق نیجه قابلدر الله اعلم جواب بودر که متمثل امر الهی اولن
سائلك سؤاله همت و قصدی بو قدر و مقصود و مسؤولنك
حصولی و عدم حصولی مراد دکلدر پس بو تقدیرجه انوك
سؤالی حقیقتده سؤال و لمزا نجق صورتده سؤال اولور
پس حقیقتده سؤال ایکی قسم اولدوغنده او نوری علی
قسمین دیوب بو کونه سائلی بینهاده علی سبیل الاستطراد
کتورمشدر اوله ولکن بو تقدیرجه انسب اولدی تو سط اتمم بودر

قسمیندن

15

قسمیندن تأخیر اتمك کرك ایدی کما وقع فی الفصوص مکرر
اللهم قسم لخیر طویل الذیل اولدوغنه بنا تأخیری روا کورلمش
اوله بعضی نسخه‌ده او عن سؤال بالقول علی اقسام واقع
اولمش اکرچه بو تقدیرجه بو تکلفدن خلاص اولور اما صحیح
نسخه‌لرده علی قسمین در پس بو مذکورا ولی نکته‌یی مشعر
اولور و سؤال بما تقتضیه الحکمة و المعرفة ایکنجی قسمی سؤال
سؤال در حکمت و معرفتك اقتضاسی ایله اوله لانه زیرا اول
مقتضای حکمت و معرفت ایله سائل اولدی که سه امیر و مالك
یعنی متصرف و حاکمدر رعایا ننده اکر رعایا ایسه اهل عالم
اولسون و یا خود اهل مملکت اولسون و یا خود اهل داری
اولسون و یا خود ملکت وجودینك قوای روحانی و جسمانی
و علمیه و عملیه‌سی اولسون پس بعضی مطالب موقوف علی السؤال
و الدعا و بعضیسی علی السکوت و التسلیم للقضادر پس بو مدلول
کوراتدکه هر بر بینه امیر و مالك اولدی سائلك یجب علیه وجوبی
واجبدر عقلا و شرعا ان یسعی فی ایصال کل ذی حق الی حقه
کم سعی ایلیه بحسب المقدور رعایاسندن هر ذی حقی حقنه
ایصال ایلمك کرکدر و بو معنایه دلالت ایدر حضرت رسالت
پناهك ام بو حدیثی شریفی که شیخ حضرتلری بیورر مثل قوله
ان لاهلك علیك حقا و لنفسك و لعینك و لزوجك و لزورك
یعنی افاده اولنی ازواج و اولاد و عیالك که اهلكدر و یا خود
قوای روحانی و جسمانی خانهٔ وجودکده اهلکدر سنوك او زرکه
بونلرك حقی واردر پس لابد در که بونلری لما خلق لهنه ایصال
قیله‌سن و کذلك نفسكك دخی سنوك او زرکه حقی واردر

برغولي نفسك مطيتك فارفق بها پس لازمدركه على منوال
الشرع اكا دخي طعامدن وشرابدن ولباسدن حقني اعطا
ايده سن وكذلك چشمكك دخي سنوك اوزره بركه حقي وار
واردر نوم كبي وبوكم يكونرقا اني كل منعل منع قلمه سن وكذلك
زوجتك دخي حقي واردر جماع ووقاع وساير مؤنتلري
كبي وكذلك سني زيارت ايدنجيلر وكذا دخي حقي واردر زور
بفتح الزاء المعجمة جمع زايردر تتكم صحيحين على اتفاق
الشيخين بو حديث عبد الله بن عمرو بن عاصدن روايت
اولنمشدر كه حضرت رسالت پناه صلى الله عليه وسلم اكا
خطابا بيوردي كه الم اخبر على بناء المجهول نفس متكلمه
انك تصوم ولا تفطر يعني بن خبر اولنمدمي يا عبد الله تحقيقا
سن دايما صايم اولورسن وافطار اتمزسن وتصلي الليل بونده
محذوف واردر مقدم اولان كلام بركم دلالت ايدر يعني فلا
فلا تنام در تقدير كلام ودخي نماز قلورسن نماز كيجه لرده و
اويومزسن فلا تفعل يعني يا عبد الله بويله اشلمه فان لعينك
عليك حقا زيرا كوزلرك سنوك اوزره بركه حقي واردر نوم كبي
ولنفسك حقا ونفسكك حقي واردر طعامدن ولاهلك
حقا واهلكك حقي واردر جماعدن فصم وافطر وصل ونم
پس هم صايم اول وهم افطار ايله وهم نماز قل وهم اويو حضرت
صدر الدين قونوي اعجاز البيانده بيورر كه اخبرني شيخي
وامامي وامام الاكملين رضي الله عنه انه منذ تحقق ما استعمل
قوة من قواه الا فيما خلقت له وان قواه شكرته عند الحق لاقامت
العدل فيها ونصريفها اياها فيما خلقت له وهذا من اعلى مرتبة

صفات

صفات الكمال عند من عرف الكمال فكن يا اخي ممن عرف ان شاء الله

فص حكمة سبوحية في كلمة نوحية

سبوح بمعنى المسبح بفتح
الباء على صيغة اسم المفعول قدوس بمعنى مقدس اولدوغي
كبي وحضرت نوحه حكمت سبوحيه نوك اسنادي ابيننك وجه مناسبت
بودر كه حضرت نوحك مشرب سعادت مشربنه تنزيه حق غالب
اولمشدر زيرا اول مرسلين دندر ورسولك شانندندر كه
امتني نقايص امكانيه دن منزه اولان واجب الوجود بالذاته
دعوت قله واسم خير شايله مسمى اولان آلهيه نفي قله اكرچه اول
اصنام وآلهه نوك مخلوقي الهي اولدوغني بلورلرده پس
حضرت نوحك قومنه اصنام عبادتي قلمق غالب ايدي
وحضرت نوح عم بونلري عبادة اصنامدن تنزيه قلوردي
بو مناسبتله حكمت سبوحيه كلمه نوحيه مقارنت اولندي
وحكمت نفثيه دن تاخيري نه سبب بودر كه بعد المرتبة الالهية والجلية
والمبداية عالم ارواحدر وانلره نقايص امكانيه دن حتى تنزيه
ايلمك غالبدر زيرا بونلرك جميع كمالاتي بالفعل موجوددر
وبونلرك نقصاني بحسب وجوداتهم المتعينة الخفا احتياج
وامكانلريدر پس حق ايسه تنزيه اولنمز الا احتياج ونقصاندن
پس صفت تنزيه عالم ارواحه غالب ومناسب اولديسه
بو حكمتي حكمت نفثيه يه ارداف ايلدي تقدير معنا خلاصه
حكمت مسبحه ومنزهيه ويا خود محل نفوس حكمت مسبحه حقيقت
نوحيه ده متحققه وثابتدر التنزيه حق سبحانه وتعالى وبي
تنزيه اتمك من المنزه منزه اولان عبددن تحديد للمنزه در
منزه اولان جناب حقي تحديد وتقييددر اذ قد ميزه زيرا

المتعينة وذواتهم

عبد منزه جناب حقی تمییز ایتمشی اولورلر عما لا یقبل التنزیه شول
امور جسمانیه ونقایص امکانیه بلکه کمالات انسانیه دن که
تنزیه قبول ایتمز وبی بیلمز حتی بو امورلردن تنزیه ایتمك تحدید
وتخصیصدر ماسوا هذه المرتبة حال آنکه بویله دکلدر زیرا
جمیع موجودات باسرهم مظاهر حقدر وحق بمقتضای
وهو معکم اینما کنتم هر حالده بونلرله بیلهدر بلکه من وجه بونلرده
ظاهر اولان حقدر وبو صورلر بالاصالة حقدن وبالتبعیه
خلقکدر نته کیم مولانا نظام الدین نیشابوری واذا سألك
عبادی عنی فانی قریب ایتنده بیورر لا ذرة من ذرات العالم
الا ونور الحق محیط بها قاهر علیها قریب منها اقرب من وجودها
الیها لا بمجرد العلم فقط ولا بمجرد الصنع والایجاد بل بنوع
اخر لا یکشف المقال عنه غیر الخیال وبو قیاسه کوره دیرکه فالا
طلاق پس اطلاق دخی ملی یجب له هذا الوصف تقیید
شول جناب حقه که بو اطلاق وصفیله توصیف ایتمك واجب
اولدی اطلاقله تقییددر فما ثمه پس بو اطلاقله قیدلنمك
قیدلنمق یوقدر الا المقید الا اطلاقله مقید اولمش وجود
واردر اعلاه باطلاق ایله اطلاقله مقید اولان وجود دیرکه
عبد منزه اولنمز نیه سنی سایر مقیدات اوزرینه عالی
ورفیع قلمش اولور بسبب الاطلاق حال بوکه بو منوال اوزره
اولان اطلاق قید محضدر که اطلاق حقیقی منافیدر واطلاق
حقیقی اولدر که ضد تقیید اولمیه بلکه بر اطلاق اوله که عین
وحدت وکثرتی واطلاق وتقییدی جامع اوله واحد امرین
اخرندن اولی اولمیه بلکه طرفینی بله بو اطلاقه نسبتله علی السویه اوله

زیرا

زیرا تنزیه عقلی ایله منزه اولان ناقص المعرفه در انکیچون که وجود
مطلق مقید ومحدد درکذلك مشبهین دخی مقیددر زیرا
تشبیه دخی تحدید وتقییددر شول وجود مطلق که اوکه
حدی یوقدر اما شول کمسنه که میان تشبیه وتنزیهی جمع ایلیه
معارف ومحقق وکامل مدقق اولدر نته کیم فصوص الحکمده حضرت
شیخ بیورر فان قلت بالتنزیه کنت مقیدا وان قلت بالتشبیه
کنت محددا وان قلت بالامرین کنت مسددا وکنت اماما
فی المعارف سیدا پس تنزیهی شایبه تقیید وتشبیهی غایله
تحدیددن المسبحق اکر قابل تنزیه اولورسك مقید واکر مایل
تشبیه اولورسك محدد اولورسن اکر بو ایکی امری جامع
اولورسك طریق اسرارده ومعارفده امام سید اولورسن
اذ زمان کور عیان چون نهان نوان زمان اوراتها چون
عیان نکر عیان چون نهان انکه بوده ور نهان چون عیان انکه
بوده ور بهم جوبی چو بچو نست او ان زمان از هر دو بیرونست
او پس انون تنزیهی من حیث الحقیقة والذات والتجرد
عن مظاهر الکائنات در وتشبیهی باعتبار الظهور فی مرآة الاکوان
والتجلی فی ملابس الاشکال والالوان در پس عارف ومحقق
طرفینه بله مشاهده قلور بو الحق حضرت مولانا مثنویده بو کلامه
مناسب بیورر که کاه خورشید وکهی دریا شوی کاه کوه
قاف که عنقا شوی نه تو نه این باشی ای زان در ذات خویش ای
برون از وهمها وز بیش بیش ازتو ای بی نقش با چندین
صورهم موحدهم متحیر و سر واعلم ان الحق الذی طلب
اذ هر قوه سی بلاء طالب عرفان وراغب راه ایقان تحقیقا

سئول طريق حقي در حق تعالى قولدرنده اني بلمك طلب ايلدي بحكم
فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف و بر فحواي وما خلقت
الجن والانس الا ليعبدون قال ابن عباس رضي الله عنه ليعرفون
والمراد بهذه المعرفة المعرفة الحاصلة من الكشفية لا من النظرية
خاطرات كي رقم فيض پذيرت هيچ مكرر نقشي پر اكنده ورق
ساده كبي هو ما جاءت به السنة الشرايع اول طريق حقكه
حق تعالى عباداندن كندوني اول طريقله بلمك طلب ايلدي انبيا
ومرسلين اوزره منزله اولن شرايعك السنه سي كتوردوكي
برهان وايراد ايلدوكي اسرار وعرفانده وفي وصفه اول
حقك وصفنده كه اول تنزيه وتشبيهي جمع قلمقدر زيرا حق
سبحانه وتعالى كندوني هم تنزيه ايلدي وهم تشبيه ايلدي واية واحده ده
تنزيه وتشبيهي جمع قلدي نته كيم بيوردي ليس كمثله شيء پس جميع
شيئك اكا وجها من الوجوه مماثلتندن تنزيه در كاف زايد اولدوغي
اعتباريله وقوله وهو السميع البصير تشبيهدر زيرا بو صفتلر هم
اكا وهم اندن غيري ده عبادنه اطلاق اولنور واگر كاف زايد
اولمزسه نصف اولده دخي تشبيه اولنور زيرا تقدير كلام ليس
مثل مثله شيء ديمك اولور پس اثبات مثل قلنمش اولور ونفي
مماثلت اول مثبت اولن مثلدن اولور وحضرت شيخ فتوحاتده
بيورر كه كاف زايد اولمدوغي اعتباريله مثبت اولن مثلدن
مراد انساندر بحكم خلق الله ادم على صورته پس بو فقره اولده
تشبيه بولنور نفس تنزيه ده وكذلك نصف ثانيده وهو السميع البصير
عين تنزيه بولنور نفس تشبيه ده زيرا علم بلاغت و
وفصاحتده قاعده مشهوره در كه چون مسند اليه ضمير منفصل

اولسه

اولسه ومسند مؤخر معرف باللام اولسه حصر افاده ايلر
كقولك فلان هو الرجل اي الرجولية منحصرة فيه لا لغيره پس
بو محلده بويله در يعني همان سميع وبصير اولدر وبو صفتلر همان
اكا منحصره در وحقيقتده شنوا وبينا اولدر ديو خبر ويرر نفي
قلنمش اولنور پس اهل كمال اولدر كه قرآنده واقع اولدوغي اوزره
تنزيه وتشبيهي جامع اولوب طرفيندن برينه زياده ميل اتميه فلا
يتعدى عقل پس اول حقك وصفنده السنة شرايعك كتوردوكي
اوصاف تشبيهيه دن عقل تعدي وتجاوز اتميه قبل ورود الشرع
شرعك ورودندن اول واندن معاني في اخذ ايلمزدن مقدم عقل
كار اموز اينجا كبي كمال از حد دانش بر تراست بلكه تنزيهه تصديق
ايلدوكي كبي تشبيهه دخي تصديق ايليه زيرا بو عالم صورت حق
وحق بو عالم نسبت نفسي وقواي مدبر اولن روح متابه
سنده در انكچون حضرت نبي عم معرفت حقي نفسه ربط ايلدي
من عرف نفسه فقد عرف ربه بيوردي فالعلم به پس اول عقلله
جناب حقه علم تنزيهه عن سمات الحدوث جناب حقي سمات
حدوثدن ونقايص امكانيه دن محض تنزيه ايلمكدر زيرا عقلك
شاني انجق تنزيه رباني قلمقدر فالعارف صاحب معرفتين
پس عارف ايكي معرفت صاحبيدر معرفة قبل ورود الشرايع بر معرفت
قبل ورود الشرايع اولن ادراك وعرفانيدر كه آنوكله تنزيه الهي
حاصل اولور بمقتضاء عقل وفكر ومعرفة تلقاها من الشارع
وبر معرفت دخي اولدر كه اني تلقي وقبول ايله واضع شريعت
حضرتلرندن وشارعدن اخذ ايلمكدر ايلدوكي معرفت تنزيهله تشبيهه
ما بيننده جميع ايلمكدر كما ورد في القرآن والاحاديث بيت دست

ابتر ستة صح

دست در كفتهٔ يزدان زن واخبار رسول هرچه بيني بجز اين
هردو فساد است وهوس ولكن شرطها ولكن معرفت ثانيه
نوڭ شرطي ان يرد علي ما جاءت به الي الله عارف اوني كمسه
الي رد وتفويض ايليه شرايعدن كوردوكي اوزره اللهم يعني
شول تجسمي مشعر الفاظ وتشبيهي موهم كلام كه قران عظيم
واخبار رسول كريمده كه واقع اولمشدر كاستواء الرحمن على العرش
ويد الله فوق ايديهم ولتصنع علي عيني ووضع الجبار قدمه في
النار وقلب المؤمن بين الاصبعين ووضع كفه بين كتفي
وضحك حتي بدت نواجذه ورايت ربي في صورة شاب امرد قطط
بونلر امثالي پس بونلري بلا تاويل تصديق ايليه كه حقيقتلري
كشف اولديسه فيها ونعمت والا السنه شرايع ايراد ايلدوكي
اوزره بمقتضاي فان تنازعتم في شي فردوها الي الله جناب
حقه تفويض وتسليم اولنه انكچون حضرت ابو حنيفه بو مسئلهده
توقف ايدوب تاويلي جايز كورمه دي نته كم فقه اكبرنده يوره رك
يدي قدرت معناسنه تاويل جايز دكلدر بو معنا تاويل رفض
اولمدوغي مشعردر بيت به پاي عقل نتوان رفت اين ره بعلم
از ره نشايد كذشت اكاه در ره چون اميد منزل نيست
بجز حيرت كسي را حاصلي نيست فان كشف له عن العلم بذلك
پس اكر الله تعالي اول عارفه متشابهاتك اوني عملدن نجات ونقلي
كشف ايلرسه فذلك پس اول كشف من باب العطاء الالهي
الذاتي وقد تقدم في فص شيث عم يعني كشف مذكور عطاياي
الهي ذاتي قبيلندندر كه تحقيقي فص شيثيه ده تقدم ايلدي حاصل
حضرت شيخك مرادي شريفلري نفي تاويلدر كما قال في مقدمة

فتوحاته الاستوا حقيقة معقولة معنوية تنسب الي كل ذات
نعطيه حقيقة تلك الذات ولا حاجة لنا الي التكلف في صرف
الاستواء عن ظاهره وكذا قال هنالك بحر العماء برزخ بين
الحق والخلق في هذا البحر اتصف الممكن بعالم وقادر وجميع
الاسماء واتصف الحق بالتعجب والضحك والفرح والمعية الي آخر
النعوت الكونية فرد ماله وخذ ما لك فله النزول ولنا العروج بيت
اي برادر تا بدان منزل چون نه دست ره قدم چه زني
سر خود با تو چون نكرد اظهار جاي خاموشيست دم چه زني

فص حكمت قدوسية في كلمة ادريسية قدوس تقديسدن مشتقدر
بمعني المقدس در بروزن اسم مفعول تقديس لغتده تطهيره
ديرلر واصطلاحده جناب حقي شانته لايق اولميان امكاندن
واحتياجدن ونقايص كونيه دن وبونلر امثالي صفتلردن
تطهير وتنزيه ايتمكه ديرلر بو اسم سبوحدن من حيث الكيفية والكمية
اشد وابلغ واكثردر انكچون كلامده تاخير اولنوب سبوح
قدوس دينور پس ابلغيتي جهتندن حكمت سبوحيه دن
تاخير ايدوب ذكر اولندي مع هذا نوح عم زماننده ادريسدن
مؤخردر وبو وجهه قابلدر كه تسبيح بحسب مقام الجمع تنزيه اوله
فقط وتقديس بحسب مقام الجمع والتفصيل تنزيه اوله
پس كميت وكيفيت جهتندن اكثر وابلغ اولور وبوده مذكور
ومشهوردر كه تنزيه عقلي نوح عم تنزيه عقلي وتنزيه ادريس
عقلي ونفسيدر پس بو حكمتك مقدم اولمسي حكمته من وجه
مناسبتي اولدوغيچون اكا ارداف ايلنوب حضرت ادريس عم
تخصيص ايلديكه رياضت كامله ايله نفسي شواغل بدنيه دن

تطهیر و عقل روحی صفات ردیه و اخلاق حیوانیه‌دن تقدیس
قلدوغندن روحانیتی حیوانیتنه غالب اکثر زمانده منسلخ
اولوب سماواته عروج ایدوب ملائکه ایله مخالطه و ارواح
مجرده ایله مجالسه و موانست ایدردی سنادن شهرلرندن
بوده مشهور اولمشدر که اون التی سنه طعام و شرابدن
وسنه و خوابدن منقطع اولوب عقل صرف و روح محض قالمشدی
پس نتیجه تقدیس هر نیدن علو مقتضی اولدوغندن
اولدقده جناب حق جل شانه اکا منزله رفیعه عطا قلوب
شأننی ورفعناه مکانا علیا تشریفیله عالی قلدی بو جهتدن
حضرت شیخ دخی رضی الله عنه بحث علو مکان و مکانتی
بو قصه تخصیص ایدوب و تحقیق و تفسیرینه شروع ایدوب
بیورر بکه العلو علوان علوانکی قسمدر علو مکان برقسمی علو
مکانتدر پس اکر چه علو مکان حقه نسبت اولنسه مثل
قوله تعالی الرحمن علی العرش استوی الله تعالی نوک بو قولی
شانی بو معنایه دلالت ایدر که عرشی ورزه اوله رحمن استیلاء
وقصد ایلدی دیمک اولور پس عرش جمیع اجسامی محیط
بر فلکدر که اعلادر جمیع اسکندر و رحمن اکا مستویدر باعتبار
ظهوره فیه پس انکچون علو مکان متحقق اولور لکن باعتبار
ظهوره و اسماء و صفاته و اما بحسب ذاته منزه عن المکان
متعال من الزماندر والعماء قوله اوزره معطوفدرلر و مثل
العماء یعنی حضرت پیغمبرک فی العماء قولی دلالت ایدر که کذلک
حقه مکان باعتبار الاسماء والصفات والظهورات متحقق اوله
بو حدیث شریفک سبب ورودی بودر که بر اعرابی حضرت رساله‌

پناهك

20 پناهك صلی الله علیه وسلم سؤال ایلدیکه یا رسول الله
این کان ربنا قبل ان یخلق الخلق حضرت پیغمبر عم بیوردیلر
کان فی عماء ما فوقه هواء ولا تحته هواء عما لغتده سحاب
رقیقه دیرلر چونکه ابر محسوسدر فیما منه فوقنده و تحتنده
هوا اولمق لازم اولیحق حضرت رسالت پناه انی نفی بیوروب
ددیلر که ایله عما که انوک فوق و تحتنده هوا اولمیه و عما اول قوم
اصطلاحنده مرتبه احدیته دیرلر و احدیت بر مرتبه‌در که تعین
اسم و رسم نعت و وصفدن منزه‌در و بو مرتبه‌یه عما تعبیری
جمیع مخلوقات دیلک ادراکی آنی مشاهده‌دن عاجز اولدوغی
ایچوندر و بعضیلر مرتبه عما واحدیت در دیمشلر و بونلر
دیرلر که نته کیم جسم رقیق حایل بین السماء والارض در مرتبه واحدیت
دخی حایل بین السماء الاحدیت و ارض الکثرة در بو محله
مناسب اولدیده بو معنادر والسماء والعماء اوزره معطوفدر
او مثل السماء تقدیرنده یعنی ظهورات الهیه و اسما و صفات
ربانیه‌یه بو مظاهر مکان متابه‌سنده اولدوغنه حق تعالی نوک
بو قولی مثالی دلالت ایدر که وهو الذی فی السماء اله وفی الارض
اله قولی اوله و یاخود ثم استوی الی السماء قولی اوله
و یاخود حضرت پیغمبرک عم ینزل الله کل لیلة الی سماء
الدنیا قولی مراد اوله و یاخود بونلر امثالی آیات و احادیث
اوله پس مراد بو مظاهر و اشیا جناب حقک صفات و اسماسنه
مکان متابه‌سنده در دیمک اوله و علو مکانته فتنی لکنی علو مرتبه‌در
و بو معنایه شاهد مثل قوله تعالی کل شیء هالک الا وجهه در یعنی
کل شیء هالک در الا اول اللهک ذاتی دکل پس مع هلاک الاشیا

باقی قلوب وجمله‌یه مرجع ومصیر اولمق وصفت الوهیتله منفرد اولمق
بو مرتبهٔ عظیمه‌در که بونک فوقنده بر مرتبه دخی متصور دکلدر
والناس بین علم وعمل وناس دخی علم وعمل ما بیننده دیمکدر
دایر اولدر فالعمل للمكان یعنی عاملینه تحصیل مکان تعالی
ایچوندر والعلم للمكانة وعلم عالملینه تحصیل مرتبهٔ رفیعه ومنزله
عظیمه ایچوندر وعلو مکانک عمله تخصیص اولنمه‌سی انکچونکه
عمل جسدک کاری وعلم روحک شعاریدر پس مکان
جسدک ومکانت روحکدر وعملک علمه نسبتی جسدک
روحه نسبتی کبیدر والعلم روح العمل والعمل جسده پس علو مکان
عاملینک وعلو مکانت مرتبهٔ عالمینک اولور وینه‌ایی
جامع اولن علوتیه واصل اولور مثنوی خاتم مرسلین انت
علم اجمال صورت وجانست علم • مفتاح رموز حقایق
ومصباح دیجور عمله ونظام سلسلهٔ وجود وقوام مرتبهٔ
شهود عملدر بیت الناس موتی واهل العلم احیاء • والناس
مرضی وهم فیهم اطباء • الناس ارض واهل العلم فوقهم • سماء
نور وما فی النور ظلماء • والعالم رأس الخلق کلهم • وسایر الناس
فی التمثیل اعضاء • واما علو المفاضلة • واما صیغهٔ تفضیلله
معبّر عنه اولن علو فیقوله تعالی الاعلون یعنی علو مفاضلة
شول علودر که حق تعالی امّة محمّده وانتم خطابیله بیوردی یا امة
محمّد سز سایر امم‌دن اعلی سز من حیث المنزلة والمرتبة والله
معکم والله سبحانه وتعالی بو علوده سزکله بله‌در من حیث تجلیه
وظهوره وان کان من ذاته واطلاقه یتعالی عن المکان لا عن المکانة
زیرا مکان خواص اجسامدندر وحق سبحانه وتعالی مکاندن

ورماندن

ورماندن وخواص اجسامدن منزه‌در اما مکانت امر معنویدر
پس تجلیله ونصرتیله وعلو شانیله وسایر صفاتیله انسانیله
بله اولمسی جایزدر مثنوی کر تعلم ایم ان ایوان اوست ور بجهل
ایم ان زندان اوست • ور بخشم وچنک عکس قهر اوست •
ور بصلح وعذر عکس مهر اوست • پس والله معکم ده سکره
حق سبحانه وتعالی ولن یترکم اعمالکم قولیله بو امتی تشریف
بیوردیلر تا علو مکان ومکانتی جامع اوله‌لر یعنی سزک اعما
لکوزی ربکوز ایلی امت محمّد ناقص وزایل قلمز بلکه بحسب اعما
لکم سزی درجات عالیه ومقامات سامیه واصل ونایل قلر
وسز علو مکان ومکانتی شامل اولور سز دیمک
اولور فهذا رجع یعنی شو علو مذکور راجعدر الی التجلیه
فی مظاهره اولدحقدن مظاهر مختلفده اولن تجلیسندن تاکم تما
یز وهمی وتغایر اعتباری حاصل اوله والا فی الحقیقة مرتبهٔ
احدیتده نسبتله اعلیلك وادنالك متصور اولمز فهو سبحانه
فی تجلی ما اعلی منه فی تجلی امر مثل لیس کمثله شیء پس حق سبحانه
وتعالی بحسب المراتب والمظاهر بر شیده اولن تجلیسنده بر شیء
امرده اولن تجلیسی اعلی‌در نتکم بو مرتبه‌یه نسبت تجلیده نفی مثلیت
بیوررلیس کمثله شیء دیمکلکه اکرکاف زایده اعتبار اولنوراسه
واکرکاف زایده اولمزسه مثلیتک مثلینی نفی اعنی اولور ومثل ان الحكم
ان الله خلق ادم علی صورته انسان اولور ومثل قوله تعالی
تعالی انّنی معکما اسمع واری ودخی بو مرتبه‌یه نسبت الله تعالی
نوک حضرت موسی ایله حضرت هارونه اولن قولی کبیکه انلره خطابا بیوردی
ای موسی وهارون بن سزکله بله‌یم بن اشیدرم وکوررم

وعلو مکانتك علمه صح

یعنی بنی سز کٶزنکوزده متجلی ام وسامع وواتی وربنم سرده
وسزینمله سامع وبنمله بصیر وبنمله عالم ومرید قدیرسز
وشول جعت فلم تطعمنی ودخی بو حدیث قدسی کبی که جناب
حق جل شانه بیورر ای ادم اوغلی بن آچ وکرسنه اولدم
پس بکا طعام ویرمدك وحضرت شیخ فتوحاتده باب سادس
والسبعین وثلاثین ده بیورر کی لما جاء بعض عبیده قال الله
جعت فلم تطعمنی ولما عطش آخر من عباده قال سبحانه لعبده ام
ظمئت فلم تسقنی ولما مرض اخر من عباده قال لاخر من عباده
مرضت فلم تعدنی فاذ سالوه هولاء العبید من هذا کله
یقول الله لهم اما علمت ان فلانا جاع فلو اطعمته لوجدت
ذلك عندی واما علمت ان فلانا عطش فلو سقیته لوجدت
ذلك عندی واما علمت فلانا مرض فلو عدته لوجدتنی عنده
والخبر صحیح فی المثنوی امد از حق سوی موسی این عتیب
کای طلوع ماه را دیده ز جیب مشرقت کردم ز نور ایزدی
من حقم رنجور گشتم نامدی گفت یارب نیست نقصانی ترا
عقل گم شد این را برگشا گفت آری بنده خاص گزین گشت
رنجور او منم نیکو ببین هست معذوری معذوری منه
رنجوری رنجوری من هر که خواهد همنشینی با خدا گو نشیند در
حضور اولیا فص حکمة مهیمیة فی کلمة ابراهیمیة مهیم اسم مفعول در
تهییمدن هیمانه مستقدر هیمان شدت عشق وافراط محبتدن
حاصل اولور ولهدیرلر وعشق محبت تجلیات حضرت جمال مطلقدن
حاصل اولور وهیمان تجلیات جلالیه دن حاصل اولور ملائکه
مهیمین وناسدن مجذوبینه وکمال اولیایه دخی بو جذبه وهیمانه

نصیب

22 نصیب وارد در یا بدایت سلوکده ویا نهایت سلوکده پس
بو جذبه وهیمانه حکم مهیمیة داخل اولورلر وبو حکمت مهیمیة
نوك حضرت ابراهیم صلوات الله علی نبینا وعلیه تخصیص
اولنمه سنده وجه مناسبت بودر که جناب حق جل شانه مظاهر
کونیه ده ساری اولان هویت ذاتیه وصفات ثبوتیه سیله
اولا ادمدن برکیمسه یه تجلی قلمدی ابتدا الا حضرت ابراهیم پس
بعد مرتبة التنزیه والتقدیس مرتبه تشبیه در وصور مظاهرده
اولان مرتبه تجلی الهیه در که تشبیهی موجب در حضرت شیخ
رضی الله عنه حکمت تسبیح وتقدیسه بو مرتبه تعقیب ایدرك
کلمه ابراهیمه تخصیص قلدی زیرا اول حضرت دخی مظهر محبت
وخلت در که مؤدی هیمان وحیرتدر وبو محبت وخلت
ووصلت وقربیتدن سایر وارثان انبیا دخی حصه دار اولدر عنده
پس حق ایله عبد مابیننده اولان محبت وقربتك تحقیقنه
شروع ایدوب بیورر که لابد من اثبات عین العبد
یعنی لابد ولازمدر عبدك عینی مقام فنا فی الله ده ثابت
وباقی اوله زیرا افنادن مراد اضمحلال عین عبد دکلدر بل
المراد اندراج النور الضعیف فی النور القوی کاندراج الکو
الکواکب فی نور الشمس در پس فناعبارتدر استیلای ظهور
هستی حقدن وجود موهومی عبد اوزره پس وجود عبد
نور حق ایله منصبغ اولدقده کندو عینندن شعوری قلمیوب
حکم غالب اولور مثنوی صبغة الله است رنگ خم هو
پیسها یك رنگ گردد اندرو رنگ اهن محو رنگ اتش است
ز اتشی میلاند وخامشی وش است شد ز رنگ وطبع اتش

محتشم کویدا وسنا تشم من اتشم چون بسر حق کشته همچون زر کار او •
پس انا النار است لدفتی بیکمان • ابی چون نور کیر د از خدا هست
محسود ملایك را جتبا وجسند بصح ان یکون الحق سمعه
وبصره ولسانه ویده ورجله • بو تقدیرجه صحیح اولور که حق سبحانه
وتعالی عبدك سمعی وبصری ولسانی ویدی ورجلی اوله بو مقتضای
حدیث قدسی یعنی قول الله بو نوافلله تقریب قلدقده جناب
حق سلطان حسنی اکا غالب قلوب ظاهری وباطنی انوار حقله
• منصبغ اولوب انوکله اشنوا وانوکله بینا وانوکله کویا وانو
کله کیرا وانوکله پویا اولور فهم قواه وجوارحه بهویته علی
المعنی الذی یلیق به • پس جناب حق جل شانه تعمیم ایلدی
هویتیله ظهوره وسریان عبدك قوای باطنه سی واعضا وجوارح
ظاهره سنه زیرا سمع وبصر اسماء قوادر وید ورجل اسماء اعضا
وجوارحدر پس حدیث شریفده تنبیه اولور بو معنایه که حق
جل شانه عبدك عین باطنی وهم عین ظاهری اوله اما بو قرب
حلول واتحاد معناسی اوزره اولن قرب دکلدر ~~بلکه شمول معنا~~
~~اوزره اولن قرب دکلدر~~ بلکه شمول معنا اوزره اولن قرب وانصا
لدر که انوك شانه لدیق اوله بلا حلول ولا اتحاد نته کم حضرت
مولانا بو قرب واتصالك مثنویلرنده خبر ویروب بیورر که
مثنوی ز انا چون رست اکنون شد انا • آفرین ها بر انای بی
عنا • ز انای ازل دل دنك شد • ای انای سر کشت وننك
شد • کی شود کشف ز تفکر این انا • این انا مکشوف شد
بعد الفنا • اتصالی بی تکیف بی قیاس • هست رب الناس
را با جان ناس • وهذه نتیجة قرب النوافل بو منوال اوزره اولور

قربه

قربه نتیجه نوافلدیرلر که عبد ظاهر اولوب حق اندن مختفی
ومستور اوله وقوله الت وقوا مثابه سنده اوله واما قرب
الفرایض فهو ان یسمع الحق بك ویبصر بك • اما قرب فرایض
اولدر که حق سنکله ایشده وسنکله کوره یعنی حق سنك
ذاتکده ظاهر وهویدا اوله لوب سن اندن مختفی ومستور اولوب
اکا الت مثابه سنده اوله سن نته کم وما رمیت اذ رمیت ولکن الله
رمی معناسنك بو قربه اشارت وارد راول حضرتك وجودی
حقه الت اولمشدر • والنوافل تسمع به وتبصر به واما قرب
نوافل سنوك انوکله ایشدوب وانوکله کورمکدر فقد ترك
بالنوافل علی قدر استعداد المتجلی له پس نوافلله ادراك اولنور
متجلی لهنك استعدادی وقابلیتی وتدرك بالفرایض کل مدرك
فافهم • وفرایضله ادراك اولنور هر ادراك اولنمش معنا فهم
ایله بو اسراری • **فص حکمة حقیقة فی کلمة اسحاقیة** • حکمت حقیقیه نك
کلمه اسحاقیه یه اسناد ایلمه سنده وجه مناسبت بودر که حضرت
ابراهیم علیه السلام منامنده اوغلی اسحاقی ذبح ایلدوکن کوردکده پس
علی طریق المشاوره اکا دیدیکه یا بنی انی اری فی المنام انی اذبحك
فانظر ماذا تری • پس حضرت اسحاق ده بو رؤیا حق وثابت
قلوب ددیکه یا ابت افعل ما تؤمر لی اجعلها الذی رؤیا
حقا ای محققا فی الحس نته کم حضرت یوسف ددیلر هذا تاویل
رؤیای من قبل قد جعلها ربی حقا پس رؤیا حقیقت فالذبح
ایچون حکمت حقیقیه اکا اسناد اولندی اما اصحاب رسول
واهل تفسیر حضرت ابراهیمك اولادینده اختلاف ایله
دیدلر حضرت علی وابو هریره وعبد الله بن سلام وعکرمه وقتاده

ومقاتل وكعب الاحبار ووهب منبه حضرت اسحاقك ذبحنه
ذاهب اولديلر ولخبار يهود دخى نقل ايلمشلركه توراتده دخى
واقع اولان ذبح اسحاقدر وحضرت ابن عباس وابن عمر ومجاهد
ومحمد بن كعب القرطبي والكلبي حضرت اسمعيلك ذبحنه سالك اولمشلر
كتاب وسنة موافق اولان ده بودر اما كتابه اولان دلالت وفديناه
بذبح عظيم آيتنده قصه ذبح تمام اولوب عقبنده وبشرناه باسحاق
آيتنوك وارد اولمه سيدر اما سنت اولدركه انا ابن الذبيحين بيورديلر
مراد بري جدّ اعلالري حضرت اسماعيل وبري دخى بابالري عبد الله در
پس بو ياغلم خيالده مرئى اولدوغى جلادن حضرت شيخ رضي الله
عنه برته خيالك تحقيقنه شروع ايدوب بيوررلركه اعلم ان الحضرة
الخيالية يعني سن بل اي طالب بنيكو خصال عالم خيال ايكي قسمه
منقسمدر بر قسمنه خيال مطلق وعالم مثال دخى ديرلركه بو عالم كبيرك
خياليدر و بر قسمنه دخى خيال مقيد ديرلر كه عالم مثالك منصلدر
والنوك بر جدولى كبي دركه انسانلوك وجودنده اولان خيالدر
وبو عالم خيال بر جوهر روحانى وعالم نورانيدر كه جوهر جسمانيه
مشابهدر محسوس ومقدار اولمقده وجوهر مجرد روحانيه مماثلدر
نورانى اولمقده پس جسم مجرد مادى دكلدر ومحض جوهر مجرد
عقلى ده دكلدر بلكه برزخ حاجز بين الشيئين وحد فاصل بين العالمين
وجميع صور عالم اجسامى مشتملدر نته كم بيوررلر هي الحضرة الجامعة
الشاملة لكل شئ وغير كل شئ يعني اول حضرت خيال بر حضرتدر
جامعه وشامله در هر شئ وهر غير شئ زيرا مرآت جميع موجودات
غيبيه وجملهٔ معد ومات غيبيه در وحكماء اشراقيه بو عالمه اقليم
ثامن وعرض حقيقت وعالم اشباح وعالم مثال ديرلر هر شئك

مثلى

24 مثلی بو عالمده موجود اولدوغندن او ترى نته كم مولانا سعد الدين
تفتازاني شرح مقاصدده بوندن نقل ايدوب بيوررلر فيه
لكل موجود من المجردات والاجسام والاعراض حتى الحركات
والسكنات والاوضاع والهيئات والطعوم والروايح مثال
قايم بذاته پس بو بر عالمدركه غير متناهيدر نته كم قدماء حكما
ديرلر انه في الوجود عالما مقداريا غير العالم الحسي لا يتناهي
عجايبه ولا يحصى غرايبه ومن جملة تلك العجايب جابلسا وجابلقا
مدينتان عظيمتان لكل منهما الف باب لا يحصى ما فيهما من الخلايق
وعليه بنوا امر معاد الجسماني زيرا اخلاق مرضيه واعمال صالحه
انوك مثالي بو عالمده بساتين ورياحين وثمار وانهار ولذة المشاهده در
اولور واخلاق رديه واعمال سيئه نوك مثالي عقارب وحيات
وغياهب وظلمات وغساق وغسلين اولور پس هر قنغى صفت
دنياده انسانه غالب اولور سه عالم برزخده اوصفه لايق اكا مناسب
مصور ومتجسد اولور مثلا اگر كبر غالب ايسه صورت پلنك
واگر غضب وحسد غالب ايسه صورت گرگ واگر شهوت وعدم
جمعيت غالب ايسه صورت خنزير واگر حرص واسل غالب ايسه
صورت موش ومور اولور مثنوي هر خيالى كو كند در دل وطن
روز محشر صورتى خواهد شدن سيرتى كاندر وجودت غالبست
هم بدان تصوير حشرت واجبست حكم ان خودنست كو غالب ترست
چونكه زر بيش از پس آمد آن زرست روز محشر هر عرض را صورتست
صورت هر يك عرض را نوبتست چون زدستت زخم بر مظلوم
دست آن درختى گشت ازو زقوم رست اين سخنها چومار
وكژدمست مار كژدم گشت مى گيرد دمست محشر اين على

تجا بلقا وصح

عشرة اصناف بعضهم على صورة القردة وبعضهم على صورة
الخنازير حديثنى الى آخره بو معنايه دلالت ايدر پس بر معرفتي
قد افلح من زكيها وقد خاب من دسيها بر مخوايى يوم لا ينفع مال
ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم همان تزكيهٔ نفس وتصفيه
وتجليهٔ قلب ايلايين بو صفتلردن خلاص ونجات بولورلر واكثر
خوارق عادات وكشف كرامات بو عالم مذكوردن ظاهر اولور نيتكم
بعض كبار مع اقامته فى وطنه بعض ديارده تمثل وتجسد ايلديلر
وكلري كبي پس بو عالمك عجايب وغرايبنه حد وغايت يوقدر
ولهذا على الكل حكم التصوير وبو حضرت حالتيه ايجون اولور
موجودات وسعد وماتدن هر شيك اوزرينه حكم تصوير
واردر كه انوك صورت ومثلي بو عالمده ممثل ومصوردر كما اشار
اليه اعلم الناس ابن العباس فيما روي عنه قال هذه الكعبة
بيت واحد من اربعة عشر بيتا وان في كل ارض من الارضين السبع
خلقا مثلنا حتى ان فيهم ابن عباس مثلي وصدقت هذه الروايات
عند اهل الكشف وهي كلها صدق وبو تصوير خياليه نوك
كلي سي حق وثابت وصدقدر زيرا ابتدا سعادتي كليه ام الكتابدن
قلب عالم مثابه سنده اولان لوح محفوظ نزول ايدر اندن عالم
مثاله نزول ايدر بونده مجسّد اولوب صورت بغلر اندن
سكره عالم حسته نزول ايدوب متحقق اولوب مشاهد اولور
پس خيال انسانيه نوك دخي بر طرفي مثاله متصلدر وبر طرفي
دخي كندو نفس وبدننه پيوسته در پس باهر بار كه بو جهة
سفليه دن بر صورت ونقش خيال انسانيه منطبع ومرتسم
اولسه يا بسبب اختلال المزاج كاصحاب المال خوليا ويا بـ

غلبة

غلبة النوم پس بو طرف سفليدندر اول صورلك حقيقتي
يوقدر اكر ارباب مال خوليا اولانلك خيالات فاسده سي اولسون
واكر نايمك واقعه سي اولسون زيرا بو كوندن واقعه اضغاث
واحلامدر كه ملاعب خيالدن حاصل اولور اما اكر اول مرأت
خيالده مرئي ومصور اولان صور جهت علويدن يعني عالم مثالدن
نزول ايلديسه اول صورت متمثله حق وثابتدر اكر نومده
مثالدن نزول ايلديسه اولسون واكر يقظه ده اولسون
زيرا عالم مثال خزانهٔ علم حقدر اندن خطا متصور اولمز وعلي
هذا تنقسم الى قسمين بو تقديرجه تصورات خياليه ايكي
قسمه منقسمدر قسم مطابق لما صورت الصورة من خارج
برقسمي واردر كه مطابق اوله شول شيكه انوك صورتي تصوير
اولنمشيدي خارج خيالده وهو يعني اول صور خياليه نوك
خارج خيالده اولان صور محسوسانه مطابقتي اولدر قسم
المعبر عنه بالكشف اندن كشف وامور غيبيه اطلاع ديركلر
تعبير اولنور وتاويل وتعبيره محتاج اولمز نتكم حضرت
رسولك عم بعض واقعه سي كبي كما ذكر في القرآن لقد صدق
الله رسوله الرؤيا بالحق لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله
امنين محلقين رؤسكم ومقصرين پس حضرت رسول عم
قبل خروج الى المدينة واقعه ده كندوني اصحابيله مسجد حرامه
امن اوزره باشلرين قازودوب اولدقلري حالده داخل اولور
كوردي پس هجرتدن التي ييل صكره بعينه ظهوره كلوب بو منوال
اوزره داخل اولديلر پس اول حضرتك اكثر كوردوكي بو قبيلدن
اولوردي نتكم حضرت عايشه دن مرويدر كه بيورديلر اول

ما بدئ به رسول الله من الوحي الرؤيا الصادقة فكان
لا يرى رؤيا الا جاءت مثل فلق الصبح وقسم مطابق وقسمی غیری
دخی اولدر که صور خارجیه مطابق اولمیه وفیه یقع التعبیر وقسم
ثانینه تعبیر واقع اولور یعنی اولمزنی اول صور خیالیه
مناسبی اولن صور محسوسه یه تأویل اولنور نته کم حضرت رسول الله
واقعه سنده بر کاسه لبن ویریلوب انی نوش ایدوب جرعه
حضرت عمره اعطا ایلیوب بو واقعه یی اصحاب کرامه تقریر
ایلدوکده دیدیلر که بما اولته یا رسول الله قال اولتها العلم و
بینهماده وجه مناسبت بودر که علم غذای روحدر نته کم لبن
غذای بدندر وبو وجهله علمه تعبیر اولندی وکذلك بر کون
حضرت یوسف صدیق باباسنه دیدیکه یا ابت انی رأیت احد عشر
کوکبا والشمس والقمر رأیتهم لی ساجدین پس فرقت ماییننده
متجاوز اولدقده باباسی واناسی واون بر برادری کندویه مطیع
ومنقاد اولدقده وبو حالی انلرده مشاهده قلدقده ددیکه
هذا تأویل رؤیای قد جعلها ربی حقا وکما قال رجل لابن سیرین
رأیت فی المنام کأن فی یدی خاتما اختم به افواه الرجال وفروج
النساء فقال انت مؤذن تؤذن قبل الصبح فی رمضان قال
صدقت وبینهماده مناسبت ذو فطنت اولنه معلومدر
وانسانلرك خوابی که صواب وکه خطا اوزره کورنمه سبب
بودر که اکر جناب حقه کمال توجه ایله عبادت واخلاق مرضیه ایله
اتصاف والفت واوصاف ردیه وذمیمه دن نفسی طهارت قلدیسه
وصحت بدن واعتدال مزاج ودوام ذکر ومواظبت وضوایله وجوهی
مجلا اولدیسه انلرك واقعه سی صحیح وصواب اوزره اولور واکر

بومذکور

26 بو مذکورلرك خلافی اولورسه اضغاث واحلام وناصواب
وبی انجام اولمغه سبب اولور نته کم شیخ شهروردی عوارف
المعارفده بیورر قال عم اذا نام العبد وهو علی الطهارة
عرج روحه الی العرش وکانت رؤیاه صادقة وان لم ینم علی
الطهارة قصرت روحه عن البلوغ الیه فتکون المنامات اضغاث
احلام والمراد بالطهارة طهارة الباطن عن حدث الهوی
وکدورة محبة الدنیا واذا طهرت النفس عن الرذایل انجلت مرآت
القلب وقابل اللوح المحفوظ وانتقش فیه عجایب الغیبیة وبو
واقعه نوك صحتنه اصل رکن اعظم اعتدال مزاجدر وبونوك
تعبیرینه بر قاعده وقانون یوقدر بلکه کاه اولور که انبیا و
وصدیقلر دخی تعبیرده عاجز اولوب حقیقتنی بلمزلر
نته کم بخاری ومسلم وابو داود ابن عباسدن روایت ایدرلر که
بر کون بر شخص حضرت رسوله کلوب ددیکه یا رسول الله بو کیجه
واقعه مده کوردم که بر بولتدن باله یاغ یاغر وخلق اندن
کمی زیاده وکمی ناقص بحسب نصیبهم اخذ ایدرلر ودخی کوردم که
بر ریسمان زمیندن اسمانه پیوسته اولمش پس سن اول ریسمانی
طوتوب بالایه عروج ایدوب کیتدك پس بر کمسه دخی در عقب
اول ریسمانی طوتوب کذلك اول دخی صعود ایدوب کیتدی
بعده بر اخر کمسه دخی بو منوال اوزره اول ایپه یاپشوب کیتدی
بعده اول ریسمان منقطع اولوب تکرار بر کمسه انی پیوسته قلوب
اولدخی یاپشوب بالایه صعود ایتدی پس حضرت ابوبکر بیوردیلر که
یا رسول الله اکر اجازت بیورورسك بن بو خوابی تعبیر قلم
حضرت رسول عم اجازت بیوردیلر حضرت ابوبکر تعبیره شروع

ایدوب دیدیکه اول اَیردن اَسلامدر وانلر یغان فالله یخلد
مراد قرانلدرکه انلدن بعضی نوك کیضی زیاده وبعضی نوك کمتردر
ورسیمانلدن مراد حبل متین کبی اولن شریعتکدرکه سوزلی
طوتب اعلایی حقیقتة عروج ایلدوك پس سندن صکره
برکمسه اول حبل شریعتی طوتر وبالایه صعود ایدر بعده
برکمسه دخی طوتب اولدخی صعود ایدر بعده برکمسه دخی
طوتب صعود ایدر بعده منقطع اولوب نیه آنی برکمسه بیوتله
قلوب اولدخی بالایه صعود وعروج ایدر پس یا رسول الله نه بیوردر
سز تعبیر واقعه ده اصابت ایلدوکمی ویاخود ایلدوکمی حضرت
هم بیوردیلر اصبت بعضا واخطات بعضا وکذلك حضرت
ابراهیم عم واقعه سنده بر روایتده اسماعیلی وبعضی روایتده
اسحاقی ذبح ایلدکوردی وبو واقعهیی بعینه ظاهرینه حمل ایدوب
ذبح ولده مباشرت قلدیلر حالبوکه مراد الله ذبح کبشی ایدی
وبینهماده مناسبت ذاتا وصفة مقرردر مناسبت ذاتی ایکیسی ده
مظهر حق اولمهسی ومناسبت صفاتی هر برینك تمام حقه طاعت
وانقیاد وتسلیمی صفتلریدر والناس هنا وانسان بخصوصنده
علی قسمین ایکی قسم اوزرینه در عالم ومتعلم بر قسمی عالمدر
وبر قسمی متعلمدر فالعالم یصدق فی الرؤیا یصدق تخفیفیله
پس عالم واقعه سنده صادق اولور یعنی مرئیی اولن صورت واقعه
سی صادق اولور تعبیره تعبیرده احتیاجی اولمز زیرا انوك
واقعه سی بونقدیرجه مطلق الله تعالی نوك ارادت ایلدوکی
صورت مرئیه در بعینها والمتعلم یصدق تشدیدله قرائتدر
الرؤیا ومتعلم اولن کمسه منامنده کوردوکی صورتی صادق قلر

والناس هنا ای الناس الراؤن فی منامهم
علی قسمین احدهما عالم والاخر
متعلم
فالعالم یصدق فی الرؤیا ای فی رؤیاه
فلا یحتاج الی التعبیر لان
صور ما رآها فی منامه
عین مراد الله تعالی ویصدق
فیه بضم الدال کما قال تعالی لقد صدق
الله رسوله الرؤیا بالحق لتدخلن
المسجد الحرام ان شاء الله آمنین
محلقین رؤسکم ومقصرین
لا تخافون الایة فالنبی علیه السلام
رای فی منامه قبل الهجرة عین ما قال تعالی فی هذه الایة المنزلة فی المدینة ولفظ یصدق فیه کان بضم الدال
والاخر المتعلم یصدق الرؤیا ای یصدق ویعزو الله تعالی ما رآه فی منامه فلذا کان الرائی متعلما والمعبر معلما
لان هذا المتعلم یحتاج الی التعبیر حتی یعلم ان صور ما رآه فی منامه عین مراد الله تعالی
المتعلم

حق یعلمه الحق ما اراد بتلك الصورة التی جلی له حق جناب
حق اول کمسه یه تعلیم ایدنجه بیلدککه واقعه سنده اکا کشف
وجلی قلدوغی صورتله نه شیئ مراد ایلدیکی پس بو قسمك واقعه
سی تعلیم وتعبیره محتاجدر وحضرت ابراهیمك عم واقعه سی
بو قسمدن اولور زیرا جناب حق جل شانه اکا ندا ایدوب بیوردی
دیمکه یا ابراهیم قد صدقت الرؤیا یعنی یا ابراهیم منامکده کوردوکك
سن صادق قلدوکك وتعبیر قلمدك بو معنایه شاهد جناب
حق بیوردیکه قد صدقت فی الرؤیا اکر مراد الله بعینه صورت
واقعه اولیدی تخفیفله صدقت فی الرؤیا بیوریله ایدی
معلوم اولدیکه مراد تعبیر اقتضا ایدرمش والله اعلم

فص حکمة علیة فی کلمة اسماعیلیة

حکمت علیه نوك اسماعیلیه
قریب اولمه سنده وجه مناسبت بودرکه حضرت حق الی لسان
صدق وصادق الوعد صفتلریله توصیف وکان عند ربه مرضیا
نصیله تشریف بیوردیلر ولکن مظهر اسم علی قلدیلر پس انوك
عند ربه مرضی اولمه سی علو مرتبه سنه دلالت وصادق الوعد
اولمه سی لاجرم سنه شهادة ایدر لا سیما حامل شجرة حضرت
اکمل انبیادر اول حضرت انوك ذریتیندن اولوب سلسله
شریفلری اکا منتهی اولور پس علی اسمدر اسماء ذاتدن
پس حضرت شیخ بحسب الذات وبحسب الاسماء والصفات
انوك مرتبه سنوکی بیانه شروع ایدوب بیوررلرکه وجود العلم
الذی لم یکن لکن بوردة افعال تامة دندر بمعنی لم یوجد
یعنی شول علم امکانوك وجودیکه بالذات موجود اولمه
مشیدی ثم کان پس بعد العدم موجود اولدی یستدعی

نسبا كثيرة في موجده بو جمله جملهٔ مستأنفه در سؤال مقدره
جواب اولور كان ديمك اولديكه پس بو وجود عالم امكانكه بعدم العدم
موجود اولدي بونوڭ وجودي نه اقتضا ونه استدعا ايدر
بيورركه بو عالم امكاني نوڭ موجد خالقنڭ متحققه اولن
نسب كثيره‌يي استدعا ايدر واول نسب كثيره‌دن مراد اسما الهيه
دركه حيات وعلم وارادت وقدرت وبونلر امثالي در زيرا اگر بو نسب
الهيه اولميه‌يدي موجدي موجودات ايله سابيننده ارتباط اولميه‌يدي
پس بو نسب الهيه روابط موجود اندر خود را بشنوند
داني ان پرده شيلي تشدجلوه ره از مظاهر ديني ودين زيني
نكته كم كفتم اي طلبكار يقين ذات وصفت وفعل چيست ببين
واسما نسبا اوزره معطوفدر يعني يلخود اسماء كثيره
استدعا ايدر ماشئت فقل اگر استرسك بويله دي زيرا
لا مناقشة في الاصطلاح دركه نسب كثيره دي وكركسه اسما
كثيره دي ايكي سنك بر مفهومي بردر وبو برده اسمادن مراد
صفات الهيدر وصفات اكرم من حيث ما يفهم القول غيردر
ذاتلدر اما من حيث التحقق والحصول عين ذاتلدر مثلا عالم ذاتدر
باعتبار صفة العلم وكذلك قادر ذاتدر باعتبار صفت القدرة
وكذلك مريد ذاتدر باعتبار صفت الارادة پس معلوم اولديكه اگر اسما بحسب
المفهوم بري برينه مغايردر اما بحسب الحقيقة عين ذاتلدر
واسما وصفات نسب اعتباريه‌لردر اي درهم شان ذات تو پاك
از همه شيلي نه درحق تو كيف توان كفت نه اين نه از روي تعقل
هم غير ند صفات با ذات تو از روي تحقق هم عين لا بد من ذلك
يعني لا بد ولازمدر اول ذكر اولنان نسب واسماء كثيره دن

وبالمجموع

وبالمجموع بكون وجود العالم زيرا بو اسماء كثيره نوڭ مجموعيله
وجود عالم حاصل اولور زيرا هر بر جزؤ بو اجزاي عالمدن
بر اسمڭ مظهريدر پس بو موجودات مظاهر اسما وصفات
الهيه‌در وبو مجموعه كائناتده مسطوردر دكلدر الا انوڭ
اسما وصفاتي مجموعه كون را بقانون سبق كرديم تصفح
ورقا بعد ورق حقا كه نديدم ونه خواندم در وجز ذات
حق وشئون ذاتية حق فالعلم موجود من اهدي الذاة
پس بو عالم امكاني ذاتنده وجها من الوجوه مكثره اولمايوب موجود
موجود در زيرا حقيقة الحقايق كه ذات الهيدر جميع اشيانوڭ
حقيقتي در واو في حد ذاته بر واحددر كه عددي دكثرتدن مبرادر
دراما باعتبار التجليات المتكثرة والتعينات المتعددة في مراتب
الكائنات تارة بر شكل حقايق جواهر متبوعه وتارة بر هيئت
اعراض تابعه مرئي وعيان اولمشدر پس ذات واحدك بواسطه
الصفات المتنوعه واسماء المختلفه شكل جواهر واعراض متكثره‌ده
متجلي اولمشدر حقيقت وحدتده خلل كلمز اي برسر اين وان
زده خطه پندار دوي دليل بعد اسمنو مخطه درجمله
كائنات دي سهو وغلط يك‌جلي مجبت دان وبدن ذات فقط
منسوب اليها منسوبدر اول ذاته احديته الكثرة من
حيث الاسماء المتعدده كثرتك احديتي ولحديت كثرتدن
مراد جميع اسمانوڭ بر اولدوغي مرتبه‌دركه اكا واحديت تعبير
ايدرلر وبو مرتبه ذاتك جميع صفت واسما ايله اتصافي صورتي
تيدركه جميع اسمانوڭ مسماسي در زيرا هر اسم ذات
احديته ايله حيده واسم صفاتلدر ذاتك بر صفت مخصوص

من حيث الاسماء ح

وتنزل ویتدی ح

ایله ظهور ایتدی مثلا مسعود دیسک بو ایکی سیله بله متجلی اولور
ذات واحدده و مانع و معطی دیسک کذلک بینا اولدر
پس من حیث الاسما ظاهر اولور کثرتک احدیتی اکا منسوب
اولدی پس حق واحدیة تعینات و تقیدات مذکوره دن
تجرد و اطلاقی حیثیتیله حق دیرلر و اسما و صفاته متلبس
و تعیناتیله متعین اولدوغی حیثیتیله خلق و عالم دیرلر پس
عالم ظاهر حق و حق باطن عالمدر عالم قبل الظهور عین حق
ایدی و حق بعد الظهور عین عالم اولدی بلکه فی الحقیقه
حقیقة واحده در که ظهور و بطون و اولیت و ابدیت و اولیت و آخریت
نسب و اعتبارات ایدر هو الاول هو الآخر هو الظاهر و الباطن
تخرج یاهو و یا من هو کسی دیکرنمی دانم لان حقایق العالم
تطلب ذلک منه زیرا حقایق عالم که عند الصوفیه اعیان
ثابته و عند الحکما ماهیات اشیا دیدوکلری درلسان
استعدادلریله طلب ایدرلر هر بری وجودلرینی فیاض
مطلق اولن موجد حقیقی دن پس اول فایض مطلق هر شیئک
قابلیت و استعدادی علمنده نیجه اقتضا ایدر ایسه اکا کوره وجود
اعطا ایدر پس جناب حق جل شانه ایجاد ایلمز الا بحسب
استعدادات و قابلیات الاعیان و هر شی بو وجودده واقع
اولمز الا اعیانک اعطا ایلدوکی اوزره اما عقل و وهم حکم
ایلرسه البته ممکن الوجود قابلدر هم بر شیئی و لمغه و هم
نقیضی و لمغه زیرا طرفین بله اکا متساویدر اما سر قدره واقف
اولن محققین بلورلر که اعیان مجعوله دکلدر و اکا جعل
جاعل تعلق ایتمامشدر زیرا صور علمیه حقدر پس بویله

اولیجق

29 اولیجق سؤال لازم کلمز که نیچون حق مهتدی اقتضاء هدایت
و عین ضال اقتضاء ضلالت ایلدی نته کم نیچون عین کلب قلندی
و نیچون عین انسان انسان قلندی دیمز زیرا اعیان صور کلب ح
اسماء الهیه و مظاهر صفات ربانیه در بلکه ذات قدیم ایله قایم اولنی
عین اسما و صفاتدر من حیث الحقیقه پس ظاهر و مظهر عین
حق اولیجق بو سؤال وارد اولمز زیرا قبل من قبل لا لعلة و رد
من رد لا لعلة در اما محجوب بینه لا یسئل عما یفعل کلامیله جواب
ویریلور جناب کبریا لا ابالیست منزه از قیاسات خیالیست
چه بود اندر ازل ای مرد نا اهل که این یک شد محمد و ان ابو جهل
نه ظلمست این که عین علم و عدلست نه جورست این که عین
لطف و فضلست بر وجان بده تن در قضاده منقد برات ربانی
رضاده ثم ان العالم ان لم یکن ممکنا بو مذکور اولن معانی دن
صکره تحقیقا عالم اکر ممکن الوجود اولمیوب بلکه ممتنع الوجود
اولیدی فما هو قابل للوجود قابل و مستعد اولمیه یدی حقایقک
انقلابی ممتنع اولدوغندن اولور ایدی زیرا ممتنع الوجوده
اولمز فما وجد العالم الا عن امر بین پس عالم موجود اولمادی
الا ایکی کاردن عن اقتدار الهی منسوب الیه ما ذکرناه بری
اقتدار الهیدر که اول الهیه منسوبدر بزوم ذکر ایلدوکمز شی که
اولمن حیث الاسما اولور کثرتک احدیتیدر و عن قبول بری
دخی حقایق اشیا و اعیان ثابته نک قبولندن فان المحال زیرا
محال ذاتی و عدم محض لا یقبل التکوین اصلا تکوین و ایجادی
قبول ایتمز و لهذا یعنی وجود عالم اقتدار الهی دن و قبول ممکن
اولدوغی ایچون قال الله تعالی عند قوله کن الله تعالی بویوردی

كن قولنك عندنده بو اشارتده اقتدار المهيته فيكون
وبو فيكون قولي اشارتده قبول ممكناته فنسب اليه جناب
حق جل شانه نسبت علمله قلدي آيتك التكوين اولمغلغي تكوين
بورده كونده مبالغه قلمق ايچوندر نته كم تقبيل قبلده مبالغه
قلمق ايچون اولدوغي كبي من حيث قبوله اول عالمك امري قبول
ايلدوكي حيثيتدن اكر بو عالم نفسنده تكوينه مستعد اولميديدي
عند سماع امر كن موجود اولمه ييدي پس حضرت شيخك كلامندن
مندن منفهم اولن بودر كه يعني الله سبحانه وتعالى بر شيئه كن ديو امر
ايلسه اول شي كندو نفسني موجود قلر موجدينك امرنه امتثال
اتمكله بو اجلدن حق تعالى تكوين شيئه نسبت قلدي نته كم بيوردي
انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون يعني اول الله بر شيئك
اولمه سيني مراد ايلسه انوك امري اول شيئه اول ديمكلكدر
پس اول شي دخي كندو نفسندن اولور اكر اول شيئك تكوينه نفسنده
استعدادي اولمه ييدي عند سماع امر كن وجوده كلمه ييدي وبو
استعداد وقابليت اول شيئك نفسنده مركوز وكامندر اما بو
استعداد فيض اقدسدن حاصل اولور وفيض الهي ايكي قسمدر
بري فيض اقدس وبري فيض مقدسدر اولكيله جميع اعيان
وحقايق واستعدادات اصليه لري حاصل اولور مرتبه علمده
وثانيله خارجده اول اعيانك مع توابعها ولوازمها وجودلري
حاصل اولور اكر سؤال اولنور سه كه بو اشيا قبل وجودها
عالم عدمده بالكليه معدومدر پس امر الهيه امتثال وانقياد ايله
نجه متصف اولورلر بوذكر اولنان معنا ايسه وجودي
اولن شيئه نجه قابلدر پس نجه ممكن اولور بر شيئك تكويني كه

انوك

انوك وجودي نفسه غيريدن مستفاد اوله جواب اشيا
جميعا علم الهيده ازلا وابدا وجود علمي ايله موجودلردر اكرچه
بالنسبة الى خارج الوجود معدوملر ايسه لرده پس اول
امر موجود علمي اولر زيرا اولورلر كه سماع وتكونه مستعد اوله

فص حكمة روحية في كلمة يعقوبية روح بفتح الراء راحة
ديرلر وحكمت روحيه نوك كلمه يعقوبيه يه تخصيصي ولنعمته
وجه مناسبتي اولدر كه حضرت يعقوبك عموم مشرب سعادت
تلري نه علم انفاس وارواح غالب ايدي انوكچون اول حضرتك
عمر اكثر وصايا واخبارلري ريحه اوزره مبتني اولمشدر نته كم اولادينه
بيوردي يا بني اذهبوا فتحسسوا من يوسف واخيه ولا تيأ
سوا من روح الله انه لا ييأس من روح الله الا القوم الكافرون
وبر محلده دخي اني لاجد ريح يوسف لولا ان تفندون بيوردي
وبو فصلده انقياد وجزا وعادتدن اولن دينك احوالي بيان
قلديلر زيرا بونلر كه هر برندن راحت حقيقته ابدي وريحه
دايم وسرمدي حاصل اولور اما انقياد العبددن راحت
بودر كه بر كمسه امر حقه اطاعت ايلسه درجه عليايه واصل
اولور راحت عظمي بو اولور واما عادتدن حاصل اولن بوده
ظاهردر زيرا يعني انسان بر شيئه اعتياد ايلسه اندن
متلذذ اولور راحت بو اولور پس بو راحت انسانه دينده
حاصل اولدوغيچون شيخ دينك شرحنه شروع ايدوب
بيوررلر كه ان الدين عند الله الاسلام دين لغتده بر بده
بر نجه معنا اوزره كلور كه هر برينه بحسب القرينه على طريق
الاشتراك اطلاق اولنور بوجملدن انقياد وعادتدر معناسنه

كلورسنه كم وَاَنَّ فلاوناً لفلاونٍ دير لراي اِنْقَادَ لاَمْرِهِ ديمكدر
وعادت معناسنه كلدوكنه مثالهذا دينه ابداً و ديندوكي يعني
هذا عادته ابداً وعادتي ديمكدر پس دين عبدك حقه
ظاهراً و باطنا انقيادندن عبارتدر نته كم كلام مجيدده واقع
در بيورلدي ان الدين عند الله الاسلام ومعناه الانقياد
واسلامك معناسي انقياد ايلمكدر نته كم اسلم فلاون ديرلراي
اِنْقَادَ واَطَاعَ ديمكدر پس دين اسلامدن عبارت اولديسه
واسلام انقياددن عبارت اولديسه پس دين همان عبدك
انقيادندن عبارة اولور فاذا كان كذلك اكرچه بنم حقيقت
بيني ايله نظر قلورسك جميع موجودات مطيع ومنقاد حق
دررلر زيرا هرشي براسمك مظهريدر واول اسم اكا حاكم وتعالى كيلدر
پس هر كس مظهر اولدوغي اسم حيثيتندن حقه مطيع ومنقاددر
اكرچه امر اسمك مقتضاسنه كوره عاصي وطاغي كورينورلرده
نته كم شيخ حضرتلري بو عبارتله بو معنايه اشارت بيورب
ديرلركم ومن طلب منه امر ما منقاد بر كمسنه دن امر لردن پس
برامر يلب اولنسه فانقاد الى الطالب فيما طلب پس اول
كمسنه طلب اولنان شيئك اداسنده طالب اولن كمسنه انقياد
ايلسه فهو مسلم پس اول كمسنه مسلم ومنقاددر فافهم پس
سن فهم ايله ايدا بو معنايي ونكتة غرايي اي طالب اسرار خدا اولن
كمسنه فانه يسري زيرا بونك فهمي تعدي وسرايت ايلر مسئله
جليله توك فهمنه واول جليله هرشيئك من وجه مسلم ومنقاد
اولمه سيدر وقضى ربك الا تعبدوا الا اياه مظهر وهي اوزره
جمله نك اطاعت وانقيادي من وجه اكادر اكر بيري سعي يسيريدن

طوتولور مفعولي محذوف اولور كه تقدير كلام پسري
ويتعدى الى مسئلة جليلة ديمك اولور اما بعض نسخه ده
يسري واقع اولمش پس اشارتدن تقديري تحقيقا بو معنا
نوكه فهمي سكا بشارتدر ديمك اولور وبو معنا نوكه فهمي بشارت
اولمه سي توحيد افعاله مؤدي اولدوغيچوندر وفهم اتمه سي
شرك خفي متضمندر فالدين دينان پس دين ايكي قسمدر دين
ماموربه برقسمي اول دينيدر كه من عند الله امر اولنمشدر وهو
ما جاءت به الرسل اول من عند الله مأمور اولن دين رسللر كتورب
دكلردر كه هر نبينك شريعتيدر ودين معتبر وبر دين دخي اولدر كه
من عند الله دكلدر لكن عند الله معتبردر وهو الدين المبتدع
بو عند الله معتبر اولن دين اختراع اوليا وابتداع اصفيادر كه
من عند انفسهم طريق رياضت وخلوت وعزلت اختيار ايلدي
ومن تلقاء ذواتهم تجرد وانقطاعي احداث واختراع ايلديلر
شكراً لنعم الله وطلبا لمرضات ربهم الذي فيه تعظيم الحق ايله
معتبر اولن دين مبتدع ومخترع كه انده تعظيم حق ودخي
رضاء پس شول كمسنه كه اوليا واصفيانك مبتدع اولن
دينني ومخترع اولن طريق وآيينينه رعايت ايلسه حق رعايته
يعني حق رعايتله وكمال تعظيم وخدمت وخشيتله ابتغاء رضوان
الله الله سبحانه وتعالى نوك رضاسني طلب ايچون فقد افلح
پس اول كمسنه تحقيقا فلاح ونجاح بولور بو عملدن مقصود
واملنه يتيشه وحضرت شيخ بو عبارتله بو آيته اشارت بيورديلر كه
جناب حق جل شانه بو آيته اشارت بيورر كه جناب حق جل شانه
قرآن عظيمنده بيوررلر ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم تحقيقا

وارسال ایلدک نوحی و ابراهیمی بو خلقه دعوت ایچون
وجعلنا فی ذریتهما النبوة والکتاب وبز قلدق بو ایکیسینک
ذریتی مابیننده اهل نبوت و اصحاب رسالت کمسنه لر قلدق
وبونلره کتاب ارسال قلدق فمنهم مهتد پس بونلرک
ذریتلرندن بعضیسی طریق حقده مهتدی اولدیلر وکثیر
منهم فاسقون وبونلردن اکثری مقتضای طریق یقینیاندن
واحکام انقیاددن خارجلردر ثم قفینا علی آثارهم برسلنا
اندن صکره بز تابع قلدق ارسالده انبیادن ذکر ایلدوکمز کمسنه
لرک اثرلری اوزره رسوللریمزی وقفینا بعیسی بن مریم
بونلردن صکره عیسی بن مریمی ارسال ایلدک واتیناه الا
نجیل واول عیسی بن مریمی ارسال ایلدک واتیناه الانجیل
واول عیسی بن مریمه انجیل اعطا ایلدک وجعلنا فی قلوب
الذین اتبعوه رأفة وبز اول عیسانک اتباع ایلینلر کمسنه
لرک قلوبنده قلدق رأفت ورحمت ودخی مرحمت وشفقت
قلدق ورهبانیة ابتدعوها رهبانیة منصوبدر فعل
مضمرله که مابعدنده اولن ابتدعوها اکا دلالت ایدر
تقدیری ای ابتدعوا الرهبانیة ابتدعوها دیمکدر وبونلر
رهبان وخائفلره منسوب اولن فعللری وخصلتلری
اختراع واختیار ایلدیلر که اول طریق ریاضت وعزلت و انقطاع
وخلوت ووحدت ورهبتدر ما کتبناها علیهم اول عبادتی
وریاضتی بز بونلرک اوزرینه فرض قلمشدق الا ابتغاء رضوان
الله استثنا منقطع ایچون اولورسه تقدیری بز بونلره بو رهبا
نیتی فرض قلمشدق لکن بونلر انی طلب المرضاة الله اختراع

ایلدیلر

ایلدیلر دیمک اولور وبعضیلر دخی استثنای متصل طوتمشلر
اما حضرت شیخ فصوص الحکمده فما رعوها قولندن استثنا
قلمشلر اکرچه متنا منهک اوزرینه مقدم اولور اما معناده مستثنا
مستثنی صح
بغایت لطیف اولورسه کم بیورررلر فما رعوها هؤلاء الذین
شرعوها حق رعایتها الا ابتغاء رضوان الله یعنی شول قوم
قوم مذکور شروع ایلدکلری عبادة وریاضته حق رعایتله رعایت
ایلمدیلر الا اللهک رضاسنی طلب ایچون رعایت ایله دیلر فآتینا
الذین آمنوا منهم اجرهم وبز اعطا ایلدک انلردن مؤمن ومطیع
اولنلره انوار قدسیه وکمالات نفسیه واخلاق شریفه واسرار بلیغه کبی
اجرلری وکثیر منهم فاسقون وبونلردن اکثری بو طریقدن
خارجلردر ومقتضای احکام دینه انقیاددن متمردلردر واما
امر الهی امران وامر الهی ایکی قسمدر وبرده امر بواسطه برقسمی
بواسطة الانبیاء والمرسلین اولن امردر وبو امره امر تکلیفی
وتکلیفی دخی دیرلر فما فیه الا صیغته پس بواسطة الانبیا
اولن امرده بو قدر الاهمال صیغه امر وارددر نته کم اقیموا الصلوة
وآتوا الزکاة کبی وبو امره بارامر ارادته موافق اولمز الا احیانا
وامر بلا واسطه وبرقسمی دخی بلا واسطة الانبیاء اولن امردر
وبو قسم امر ارادی وامر ایجادی دخی دیرلرکه ازل آزالده لوح
قضاده اولن امردرکه انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن
فیکون امری بو معنایه اشارتدر وهو الذی لا یتصور مخالفه
وبو امر ارادی شول امردرکه وجها من الوجوه بونوکا مخالفت
متصور دکلدر زیرا قضای حقک تغییری قابل دکلدر
واما بواسطه فقد یخالف اما بواسطة الانبیاء والمرسلین

اولان امره مخالفت اولنور اکر امر ارادته موافق اولمز ایسه اکر موافق
اولور مخالفت اولنمز ایسه انبیا و مرسلین و وارثلری ارادته
موافق اولان امرلک خادملریدر مطلقا امر ایلدیکلری نک خادملری
دکلدر اکر ارادته خادملر اولمش ایسه ناظر قضا اولوب هیچ بر شیء
خیرات و سعادات طرفنه دعوت ایتمزلردی بلکه علی ما هو علیه
هر شیء حالی اوزره ترک ایدرلردی پس معلوم اولدیکه بونلر امر
بالارادته خادملر اولمش اکر وقوعی مراد اولمیان شیء حق تعالی
تکلیف ایلمدن فایده ندر دیو سؤال ایدرسک جواب ویریلور
قبوله استعدادی اولان کمسه ایله قبوله استعدادی اولمیان
کمسه نک ما بینی مراد تمییزدر که هر جماعت اصلنه مراجعت
ایدهلر ولیس للمأمور بلا واسطة الا الکاین خاصة لا الموجود
امر ایجاد ایله مأمور اولان دکلدر الا الاعیان کایندر یعنی عین ثابته
در خاصة که صور علمیه حقدر بو موجود عینی بو امر ایله مأمور
دکلدر زیرا اکر بو امر ایله مأمور اولسه ایدی تحصیل حاصل
اولوردی پس بو موجود عینی امر تکلیفی ایله مأمورلردر
والله اعلم **فص حکمة نوریة فی کلمة یوسفیة** حکمت نوریه
کلمهٔ یوسفیه یه اسناد اولنمسنده وجه مناسبت بودر که
کشف صور خیالیه و مثالیه یه متعلق اولان علم نورانیدر انک
وجود شریفلری مظهری اولمشدی علی وجه الاتم والاکمل که
مراد علم تعبیردر بو علم ایله صور مرئیه مثالیه دن مراد الله نه ایدوکی
بیلوب تعبیر ایدردی با خصوص که وجود ظاهریلری دخی
حسن و البهجت و نضارتله منور ایدی بو علاقه دن کاشفة
الحقایق اولان حکمت نوریه یی انک کلمه سنه اسناد ایدوب

وشرح

وشرح تحقیق نوره شروع ایدوب بیورر که النور یکشف
به و یکشف به یعنی نور بر کیفیتدر که بنفسه کشف و ظاهر
اولور و انکله سایر اشیا مکشوف و مبصر اولور و اتم الانوار
واعظمها نفوذا انوارک اتمی واکملی واعظمی نافذ و ثاقب
اولدوغی حینئذ ان النور الذی یکشف به شول نوردر که انوکله
کشف اولنه ما اراد الله بالصورة المتخیلة المرئیة فی المنام الله
سبحانه و تعالی نک واقعه ده مرئی اولان صور متخیله دن مراد
ایلدوکی شیء زیرا عالم مثالده مرئی اولان صور بو عالم شهادتده
اولان صوره بو عتا مخالفدر مثلا انده لبن کورمک بو عالمده علم
تعبیر اولنور پس بو نور اعظم نور معرفتدر مادام که بر کمسه حاصل
اولمیه بو مرئی اولان صورک حقیقتنی اکلمه ده عاجز اولور و هو
التعبیر یعنی نور ایله اولان کشف مذکور علم تعبیردر که مرئی اولان
صور خیالیه یی صور حسیه یه عبور قلمقدر نته که حضرت یوسف عم
زندانده ایکن انوکله ایلرلر اولان کمسه لردن ایکی کمسه کلوب قال احدهما
شرابی کوروره دیدیکه انی ارانی اعصر خمرا ای واقعمده بن خمر صقر
کوردم و قال الآخر و خباز دخی ددیکه انی ارانی احمل فوق راسی
خبزا تأکل الطیر منه تحقیقا منامده بن کوروره باشم اوزره
اکمک کوتروب قوشلر انده یرلر ایدی پس بو واقعه یی حضرت یوسف
عم تعبیر بیوروب ددیکه یا صاحبی السجن اما احدکما فیسقی ربه
خمرا یعنی ای سجن مصاحبلری اما اول بریکوز که خمر صقر کوردی
اوندنه ایتدنه ساقی اولور و اما الآخر فیصلب فتأکل الطیر
من راسه و اما اول که خباز در اول مصلوب اولوب انوک
باشندن قوشلر یرلر لان الصورة الواحدة انکحودن اول صور

متخیلدر کشف ایلدیکی اوزره تعبیر دیرلرکه زیرا بر صورت تظهر
لمعان مختلفة مرتبهٔ خیالده معانی مختلفه‌یه جیقار ظاهر اولور
یراد منها اول معانی مختلفه‌دن مراد اولنور فی حق صاحب
الصورة واقعه‌ده اول صورتی کورن کمسنه‌نك حقنده معنی
واحد اول معانی مختلفه‌دن الحق بر معنی مراد اولنور فی کشفه
پس بر کمسنه‌که اول معنای کشف ایلیه بذلك اول نوری اتم و اعظم
ایله فهو صاحب النور پس او کمسنه صاحب النوردر و ان
الواحد یؤذن فیحج اول صورة واحده‌نك معانی مختلفه اوزره
ظاهر اولمسنی بیان ایدرلرکم بیورررلر زیرا بر شخص واحد منامنده
کوررکه اذان ویرور پس اول حج ایلر و اول کوردوکی صورت
حجه دلالت ایدر و امر یؤذن فیسرق و بر شخص اخر دخی کورر
اذان ویرور پس اول سرقلق ایدر و انوك کوردوکی سرقه‌نه
دلالت ایدر و صورة الاذان واحده حال بو که صورت اذان بردر
اما اول صورت واحده رائی‌نوك قابلیتنه کوره معانی مختلفه اوزره
تعبیر اولنور و امر یؤذن فیدعو الی الله علی بصیرة و بر امر شخص دخی
وقعه‌ده اذان ویرر اول الله دعوت ایدر علی بصیرة و مرشد
و هادی اولور و امر یؤذن فیدعو الی ضلالة و بر امر شخص دخی
اذان ویرر کورر اول ضلالته دعوت ایدر و اکا دلالت ایدر شیخ
ابن سیرین حضرتلرندن مرویدرکه اکا بر کمسنه کلوب ددیکه بن بو کیجه
وقعه‌مده کوردم که اذان ویرورم ددیکه حجه کیدرسن و بر کمسنه دخی
کلوب اول دخی ددیکه منامده کوردم که اذان اوقورم اکا ددیکه
خرسزلق ایدوب الك قطع ایدرلر و بر کمسنه دخی ددیکه واقعه
مده اذان ویرر کوردم اکا ددیکه مرشد و هادی اولوجقه

ملو

34 خلق دعوت ایدرسن یعنی بر کمسنه سؤال ایدوب ددیکه یا امام
بو جماعت‌نوك واقعه‌سی بر پس بونلرك واقعه‌سنك مابیننده
فرق ایدوب هر برینه بر کونه تعبیر بیوردك ددیکه اولکی کمسنه
نوك سیماسنده اثار صلاح کوردم پس انوك واقعه‌سنی
فاذن فی الناس بالحج آیتنه اولان اذان اوزره تعبیر قلدم
و ایکنجی کمسنه‌نوك سیماسنده اثار فساد کوردم پس انوك
واقعه‌سنی ثم اذن مؤذن ایتها العیر انکم لسارقون آیتنده
اولان اذانه تعبیر قلدم و ثالثنجی کمسنه‌نوك اوزرنده اثار
رشد و سداد کوردم پس انوك واقعه‌سنی و من احسن قولا ممن
دعا الی الله ایله تعبیر قلدم پس معبر اولنلر منامده کوردکی
صور خیالیه‌یی بجه فرق ایدوب تعبیر ایدرلر عارفلر و محققلر
دخی بو عالم شهادتده کوردوکلری صور محسوسه‌یی ماهو
المقصود تعبیر قلورلر زیرا بو عالم حسنده ظاهر اولان صورت
عالم مثالده ظاهر اولان صورتك اثاریدر و بو عالم مثالده اولان
صور ایسه حضرت الهیه‌دن ارواح مجرده اوزره فیضان
ایلیان معانیدر و بو معانی مقتضیات اسماء الهیه‌در پس عارف
حقایق اولان کمسنه هر نه بو عالم شهادتده و صورتك کورسه
و یاخود بر کلام اشتسه و یاخود قلبنه معاینده بر معناه
داخل اولنسه اندن ماهو المقصوده استدلال ایدوب مراد
الله واقف اولور انکیجون بعض کبارده منقولدرکه بیورر
مثلا ان کل ما یحدث فی العالم کله رسل من الحق الی العبد
یبلغون رسالات ربهم یعرفها من یعرفها و یعرض عن
المقصود من یجهلها کما قال الله تعالی و کاین من آیة فی

في السموات والارض يمرون عليها وهم عنها معرضون زيرا
حضرت بني عمم بوحسي ظاهري دخي انواع نومدن بر نوع نوم
عدايلديلر اكثر ناسك بو عالمك معاني غيبيه وحقايق
الهيه‌دن غفلتي اولدوغندن اوتوري نتكم نايمك نومندن
غفلتي وار در نتكم بيورديلر الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا
بو تقديرجه بو عالم بالكلية خيال وناس جميعا نايم وبو مرايايي
موجودات مرئيه اوكي صور خياليه در نتكم حضرت شيخ بر موضع
اخرده بوبيتي بيورديلر كه انما الكون خيال وهو حق في الحقيقة
كل من يفهم هذا حاز اسرار الطريقة فص حكمة احدية في كلمة هودية
بو حكمة احديه‌نك حضرت هود عم نسبت اولنمسنه سبب بودر كه
انلروك مشربي سعادتلرينه مشاهده احديت كثرته غالب
اولمشدي پس بو احديدن اول حضرت ربي سنه احديت طرفي
مضاف قلوب بيورديكه ما من دابة الا هو اخذ بناصيتها
ان ربي على صراط مستقيم يعني اشيادن هيچ بر شي يوقدر
الا وله الله انوك ناصيه‌سندن الى اخذ واكا كيف مايشا
متصرف وحكمي نافذدر وتحقيقا بنم ربم صراط مستقيم وطريق
قويم اوزره در كه طريق توحيددر پس احديت كثرت طريق
بو معناده موجود اولدوغي ايچون بو حكمتي حضرت هوده
اسناد ايدوب بو فصده جميع طرقك حقيقتندن وهر سالك
نهايتي وغايتندن خبر ويروب ديركه غاية الطرق كلها
الى الله يعني جميع طرقك غايت ونهايتي ومحوي كل شي
بوجه يرجع الى اصله جناب الهيه منتهي وواصلدر زيرا عيان
موجودات تلدن هر بري اسماء الهيه‌دن بر اسميله مرتبط

ومستندر

35 ومستندر واول اسمك حكمي اوزره جاريدر واول اسمك
اوزره ساريدر پس جميع اسماء الهيه راجع ومتعيندر نتكه
كذلك مظاهري دخي الاهه راجعه اولمه‌سي مقرردر
فالله غايتها فاذا كان كذلك حق سبحانه وتعالى جميع
طرقك غايت ونهايتيدر زيرا طريق معناسي اول زماندن
محقق اولدر كه انوك بدايتي وبر نهايتي اوله پس معارف
محققه معلومدر كه بدايت جميع اشيا ومنشئي قل كل
من عند الله اقتضاسنجه ذات الهيه‌دندر وكذلك جميع اشيانك مرجعي واليه
المرجع والمصير اكادر نتكم حضرت صدر قونوي مجاز البا
البيانده بيورديلر اعلم ان الحق سبحانه لما كان محيطا بكل
شي وجودا وعلما ومصاحبا لكل شي بمعية ذاتية منزهة
عن المزج والحلول والانقسام وكل ما لا يليق بجلاله كان
سبحانه منتهى كل صراط وغاية كل سالك كما اخبر سبحانه بقوله
بعد قوله وانك لتهدي الى صراط مستقيم صراط الله الذي
له ما في السموات وما في الارض الا الى الله تصير الامور
پس منتهي اولكه هر شينك مرجع ومصيري اكادر وكلي انوك
توجهي وتعلقي اولدر كاهم دربيت هرجا قدمي زدم دركوي
تو بود هر راه كه ديدم همه سوي تو بود هر گوشه كه رفتم
هيا هوي تو بود كفتم مگر سوي دگر راهي هست فكلها
صراط مستقيم پس جميع طريق طريق مستقيمدر من وجه
زيرا جملهسنك نهايتي حقه در اگرچه بو طريقده جميع اشيا
مستوية الاقدام بلا تفاوت درلر اما فايده دخي طوتمز زيرا
استقامتك اوچ مرتبه‌سي واردر بري مرتبه صغري كه بو مرتبه در

جمیع عالم خلایق متوید درکه الطرق الی الله بعدد انفاس
الخلایق سنجه هرکسك جناب حقه بر یوردن توجهی وسلوکی مقتضا
مقرردر و ایکنجی مرتبه سی مرتبهٔ وسطی درکه زمان ابو البشردن
تا حضرت سید البشره کلنجه یدك شرایع امم سالفه در اوجنجی
اولم رتبهٔ عظمی و شریعت جامعه حضرت محمد مصطفادر که
صلی الله علیه وسلم موصل دولت و سعادتدر نتکم حضرت
شیخ دخی اولکم مرتبه دن طریق محمدیه یی استثنا ایدوب بیورکه
لکن تعبدنا الله بالطریق للموصل الی سعادتنا خاصة
لکن بزم ایچون الخلایق خاصه سعادته موصل اولان طریقله
الله سبحانه و تعالی بزه عبادت اتخاذ ایلدك وهو ما شرعه لنا
اول سعادته موصل اولان طریق اول شیدرکه جناب حق
انی بزم ایچون شرع قلدی حضرت نبی لسانندن و سوره فا
فاتحه ده دخی مطلوب اولان صراط مستقیم وغیر المغضوب
اولان طریق قویم بودرکه اقرب جمیع طرقدر انکیچون اهل هندسه
دیرلرکه مستقیم بین النقطتین اقصر جمیع خطوطدر پس لا
پس بو خط مستقیم بین العبد والرب سایر طرقدن اقصر
واقرب اولدوغیچون حضرت رسالت بناه علی طریق التمثیل
بو کونه خطلر چکوب مستقیمی کندو طریق قویمنه تشبیه ایدوب
اطرافنده اولان خطلری اوراحقده طرق شیطانه تشبیه
بیوردیلرکه مراد سبل بعیده وطرق متفرقه در تحقیقا بجز استقامت
نخواست کبی استقامت نشدکار راست مرد استقامت
روانی بو الهوس که این ره مستقیمست و بس فالاول وسعت
رحمته کل شیء پس اولکی مرتبه ایجود وسعت رحمته کل شیء

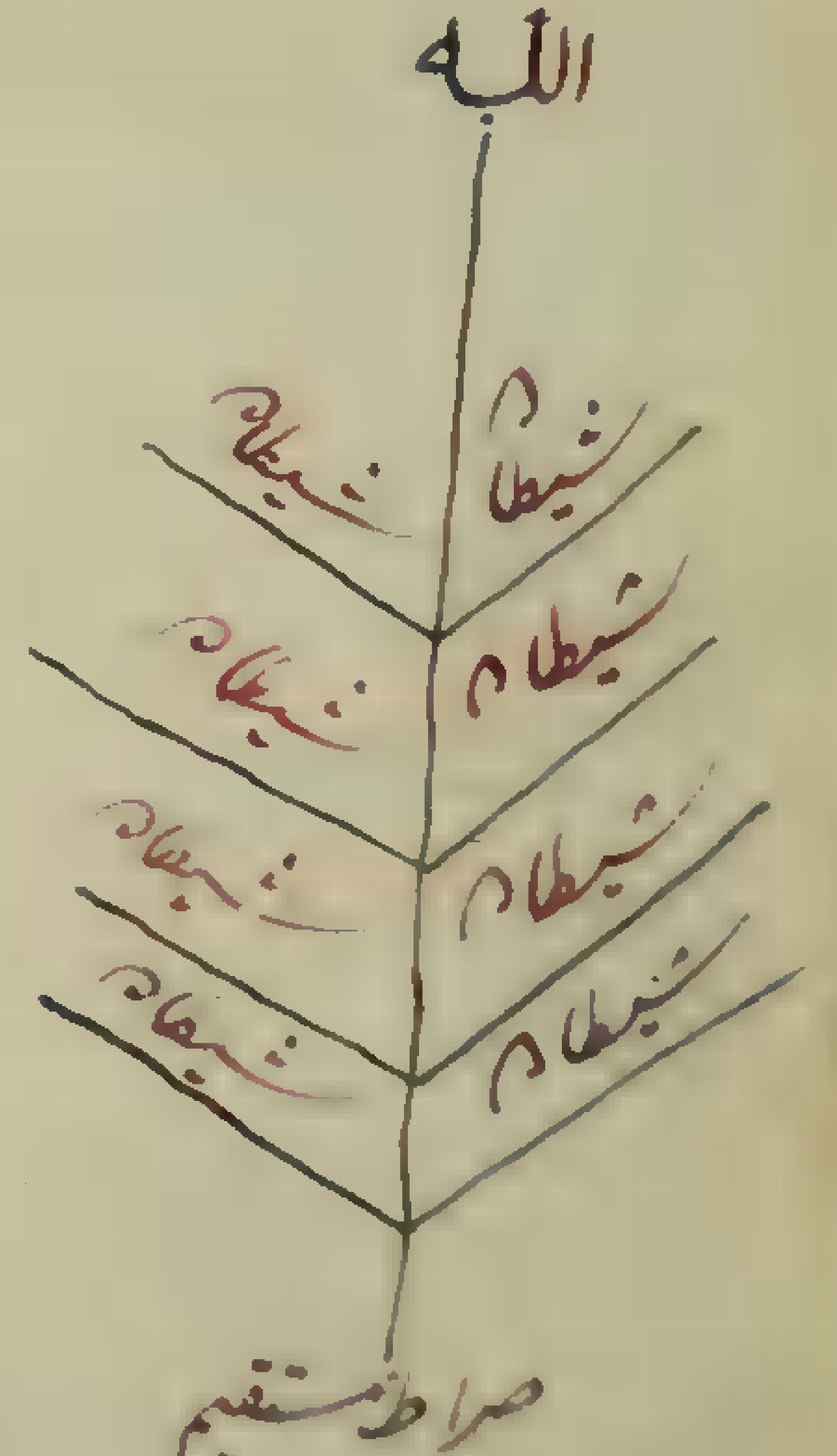

وان هذا صراطی مستقیما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیله

دخی

36

فضی شیئه یتفك مفهوم لطیفی واردرکه جهان الکلادر وجود
خیر محض و رحمت در پس رحمت سابقه حق کل شیء محیطه
اکر وجوداً و اکر حکما و غضب و قهر و انتقام دخی من وجه
حقك رحمتندر اکر اهل عالم انوکاله کماله واصل اولور لر
اکرچه طبیعتلرینه غیر ملایم ایسه ده پس رحمت رحمانیت
ذاتی واصلیدر و ضلالت و غضب عارضیدر نتکم سبقت
رحمتی غضبی بیورلمشدر و حدوث ضلالته دلالت کل مولود
یولد علی فطرة الاسلام ثم ابواه یهودانه و یمجسانه که کل
اروح بحسب الفطرة الاصلیة توحید اصلیه قابلدر نتکم
الست بربکم دینلدوکده جمله ارواح بلی دیدیلر و بو بلی قولی
اول عالمده بعضی سنه مختص و بعضی سنه غیر مختص دکلدر بلکه
عموما ارواح اول عالمده توحید حقه اقرار قلدیلر پس معلوم
اولدیکه ضلالت صکره دن عارض و حادث اولدی و رحمت
و رضا ذاتی واصلی اولدی فالمآل الی السعادة حیث کان
العبد فاذا کان کذلك رحمت و رضا اصلی و ذاتی و غضب
و ضلال عارضی اولدیسه پس مرجع مآلینه سعادة و رحمت
سابقه یه درکه کل شیء محیط واسعه در رحمت حق بیشتر از
جرم ماست نکته سربسته چه دانی خموش و هو الوصول
الی الملایم اول سعادته منتهی اولان مآل ملایمت و مراداته
وصولدر ومن الناس من نال الرحمة من عین المنة تا سعدت
بعض کمسنه وار درکه انلر الله تعالی نوك رحمتنه نایل و واصل
اولدی عین منت و محض عطیه دن بو عین منتدن و لن
رحمت اولدرکه ذات حقدن عبده بحسب العنایة الاولی

حاصلی اولدر کہ اعمال عبد اکا سبب اولمیه وعبدك اعمال
صالحه وافعال حسنه سی مقابله سنده اولمیه اندن کہ بحر
رحمت موج کار برله ازلی معاصی کرد عدم برابر ده ومنهم من
نالها من حیث الوجوب وبونا سندن بعضی کمسنه لر دخی
وارد رکہ انلر رحمت حقه نائل وواصل اولدیلر من حیث
الوجوب ورحمت وجوبیه اولدر کہ عمل مقابله سنده اوله
وعمل عبد اول رحمتی موجب ومستلزم اوله کما قال الله
تعالی کتب ربکم علی نفسه الرحمة ای اوجبها علی نفسه پس
هر عمل واطاعت مقابله سنده رحمت حق مقرردر ونال سبب حصولها
من عین المنة وناسندن رحمت وجوبیه یه واصل اولن کمسنه لر
بو رحمتك سبب حصولنه کہ نایل اولدیلر عین منت الهیه وموهبت
رحمانیه دن درکہ حقك اعمال عباد مقابله سنده کند ونفسنه رحمتی
فرض وواجب قلمه سی محضا احسان وامتناندندر کہ عبدی
بو اعمال سببیله اول نفسی اوزره واجب قلدوغی رحمته
مستحق اوله والا حقه حقیقتده برشی واجب اولمز واما المتقی
فله حالان واما متخذ الوقایه اولن عبد ایچون ایکی حال
واردر حال یکون فیه وقایة الله اولکی سی عبد متقی
ذلك الحالده اله وقایة الله اوله وقایه ده مضاف مقدردر
ای اله وقایة الله تقدیرنجه کہ خذوا حذرکم ده ای آلة
حذرکم دیمکدر پس قول حقه وقایه اولدوغی تقدیرجه جناب
حق جل شانه بانه باطن ومعقول وعبد ظاهر ومحسوس
اولمش اولور وحالا یکون الله للوقایة فیه ایکنجی سی الله
تعالی اول عبد متقیه ذلك الحالده پرده وقایه اوله بو تقدیرجه

حق جل وعلا محسوس وظاهر وعبد معقول وباطن اولمش
اولور وهو یعنی حقك عبد متقیه وقایه اولمه سی معلوم
معلومدر ارباب مجاهده یه بالمشاهده وبوده جایزدر کہ
ضمیر عبد متقیه رجع اولوب واو حالیه اولوب تقدیر کلام
بویله اوله کہ حالبوکہ اول عبد متقی بو حال ثانیه ده معلوم
ومعقولدر محسوس دکلدر بلکہ اندن محسوس وظاهر اولن
حقدر بو تقدیرجه عبد باطن وحق اندن قدرت وقوة وصفات
وکمالات ایله ظاهر اولور وهویت حق بلا حلول ولا اتحاد عبدك
عین قوای عبد اولور کما قال کنت سمعه وبصره وبو مرتبه
منزله رفیعه در عند الله **فص حکمة فتوحیة فی کلمة صالحیة**
بو حکمت فتوحیه نوك کلمه صالحیه یه مخصوص اولمسنده وجه
مناسبت بودر کہ فتوح فتحك جمعیدر معقول حقك جمعی
اولدوغی کبی وفتوح بر متوقع اولمه ین شیدن برشیئك
حصول وظهورندن عبارتدر ننه کہ جبل منفتح اولوب اندن
ناقه صالح خروج وبروز ایلدیکہ اصلا اندن متوقع دکلدی
پس حق تعالی بو معجزه سیله بعضی قومنه ایمان فتح
قلدی وبعضی نسخه ده فاتحیة واقع اولمش پس حضرت صالح
مظهر اسم فاتح اولدیسیه حضرت شیخ رضی الله عنه حکمت
فاتحیه یی اکا اسناد ایدوب بو قصده اسرار فتحیه الهیه یی
تذکار وایجاد وابداع سلوکنا تدن اخبار ایدوب بیورر که
لما اعطیت للحقایق وقتاکم تغییر دهورله منغیر اولمیان
حقایق حلیه اعطا وافاده ایلدیسیلکا ان النتیجة لا تکون
الا عن الفردیة تحقیقا نتیجه اولمز الا فردیه دن حاصل اولور

بوره ده اولنی فرددن مراد زوجك مقابلی اولنی فرددر اسماء الله
ذاتدن یعنی الواحد اولنی فرد مراد كلدر ونتیجه نوك فردیتی
دن حاصل اولمسنه سبب بو دركه نتیجه حاصل اولمز الا اوج شیئك
تركیب وانضمامندن بری موضع نتیجه بری محمول نتیجه
بری دخی حد اوسط نیتكم شكل اولده اولدیغی كبی العالم
متغیر وكل متغیر حادث پس نتیجه العالم حادث در والثلاثة
والثلاثة اول الافراد وحال بوكه ثلاثه اول افراد اولدیغی
وثلاثه نوك اول افراد اولمسی بو دركه عدد ایكی وجهدن
خالی دكل یا زوج در ویا فرد در پس اول ازواج ایكی در واول
افراد اوچدر واحد عدد حكمنده داخل دكلدر زیرا متعدد
اولمز اگر واحد مرتبه ثانیه ده متعدد اولسه ایكی دنبور واگر مرتبه
ثالثه ده متعدد اولسه اوچ دنبور كذا وكذا جعل الله تعالى
ایجاد العالم عن نفسه وارادته وقوله بو جمله لمانوك جوابیدر
یعنی حال وقالكم منوال مذكور اوزره مقرر اولدیغی حق
سبحانه وتعالى ایجاد عالمی اوچ شیئدن قلدی بری ذاتندن
وایكنجیسی ارادتندن واوچنجیسی قولندن اگر بو اشیاء
ثلاثه ذاتدر وارد نلركه برامرك تكوینی توجه حقدن
عبارتدر انده صكره بو توجه قتنده امركن در پس اگر بو اوچ شی
اولمسیدی بر شی وجوده كلمز ایدی وحاصل اولمز ایدی
وعلمك بو اوچ شیدن حاصل اولمسی توحیده منافی
اولمز فان العین واحدة والنسب مختلفة زیرا ذات بردر
ونسب اعتباریه ذاتیه مختلفه در فتعال پس حق سبحانه
وتعالى بو امور ثلاثه یه اشارت ایتمكله دیدی انما امرنا

لشئ

38 لشئ اذا اردناه ان یقول له كن فیكون یعنی شول وقتده كه
بز بر شیئك وجودینی مراد ایلر ایسك اكا امر ایدر اول
دیكلدر پس اول شی اولور وهر موجود اولنی شیئه دخی
امور ثلاثه واردر كه موجد نده اولنی امور ثلاثه مقابله
سنده بری مرتبه علمده ثابت اولنی ذاتی ایكنجیسی كلام ربی
سنی استماع اوچنجیسی امره امتثالدر ولا بجنبك تركیب
المقدمات فی النظر فی المعقولات صقن سنی محجوب وممنوع
قلمسون نتیجه لرده نوك فردیه دن وامور ثلاثه دن حاصل
اولمسونه تصدیق ایتمكلوكی علوم عقلیه ده نظركده مقدما
تك امورا ربعه دن تركیب اولمسی زیرا مستدل وناظر اولنی
كمسنه اگر بر شیئك نتیجه سنه واقف اولمق استرسه قیاس ایكی
مقدمه دن تألیف ایدر وهر مقدمه ایكی شی مفرد دن مركب
اولور پس بو دورت اجزادن نتیجه حاصل اولور مثلا العالم
متغیر وكل متغیر حادث فالعالم حادث فانها پس تحقیقا
بو مقدمات وان كانت اربعة اگرچه صورتا دورت دن مركب
ایسه دخی ثلاثه پس فی تحقیق اوچ در لكون الواحد المفرد
من الاربعة زیرا اول اربعه دن اولنی مفردك بری كه مراد حد اوسط
در یتكرر فی المقدمتین اول حد اوسط مقدمه صغری ده
ومقدمه كبری ده منكرر مثلا العالم متغیرده متغیر لفظی
منكرر اولمشدر پس حق سبحانه وتعالى منزله مقدمه صغری ده
ه وارادة منزله حد اوسط ده ومقدمه كبری منزله قول
كن ده اولور فافهم فان التثلیث معتبر فی الانتاج پس سنی
طالب اسرار الهی سنی فهم ایله بو معنایی زیرا التحقیق تثلیث

معتبردر اكر وجود عيني لوازم نتيجه وير مسنده اولسون
واكر وجود علمي لوازم نتيجه وير مسنده اولسون والعالم نتيجه
بلا شك وعالم بو اوج شئ كه ذات حق واراده حق
وامر حقدر نتيجه در زيرا عقل سليم قطعا مشاهده ايلركه
بو عللك وجودي كندو نفسندن دكلدر بلكه مذكور اولان
قاعده اوزره نتيجه امر واراده حقدر مقدم جون يدر
تالي جو مادر نتيجه هست فرزندي برادر ز ترتيب تصور
هاي معلوم شود تصديق نا مفهوم مفهوم فص
حكمة قلبية في كلمة شعيبية حكمت قلبيه في كلمة شعيبيه
اضافت قلنه ده وجه مناسبت بودر كه شعيب شعبدن
مأخوذدر حضرت شعيبه شعيب دينلمه سي كثير الشعب
والقبايل والنتايج والاولاد اولدوغيجون در وكذا
وكذلك قلب دخي كثير الشعبدر عوالم وعقايده حسبيله
وقواي روحانيه وجسمانيه سي سببيله ودايما بين الاصبعين
من اصابع الرحمن من حال الى حال متقلب ومتحول اولدوغي
واسطه سيله وحضرت شعيب عم امتي مابينده مقام قلبده
ايدي معاني كليه وجزويه يي مشاهده واخلاق الهيه ايله
متخلق واكمال مكيال وميزان واقامت عدل وايفاي عقود
وعهد بيمانه متحقق ايدي پس بينهماده كمال مناسبت بو
بولندوغيجون حكمت قلبيه يي كلمه شعيبيه اسناد قلوب
احوال واسرار قلبيه دن بو فصده بر مقدار بيان قلديلر
وقلبدن مراد عند المشايخ الصوفيه نفس ناطقه در وقلب
تسميه اولنمسي دايما بين الاصبعين متقلب وبين العالم العقلي

المحض وعالم النفس المنطبقة متحول ومتبدل اولدوغيجون
در اعلم ان القلب اي طالب اسرار ومعارف بلكه قلب
عارف وان كان موصدا من رحمة الله اكرم الالهيه ممتندن
موجودا ولمسه در فانه واسع من الرحمة اما تحقيقا اول
قلب عارف بالله رحمة اللهدن واسعدر لان الله اخبر زيرا
حق سبحانه وتعالى نبي لساننده حديث قدسيله خبر
ويرديكه ان قلب العبد وسعه ورحمته لا تسعه تحقيقا
عبد عارف باللهك قلبي اكا واسع اولدي ورحمتي واسع
اولمدي دينمه كم بيوردي لم ما وسعني ارضي ولا سمائي ولكن وسعني
قلب عبدي المؤمن التقي النقي الورع فانها لا يتعلق حكمها الا
بالحوادث زيرا تحقيقا اول رحمتك حكمي تعلق ايلمز الا حوادثه پس
حق جل شانه صفت حد وتاثيردن منزه در اما قلب عارف بالله
عيني بو حقدركه اكر عرش وما فيها نقدر اشيا وار ايسه
اول قلبك بر كوشه سينه وضع اولنسه دانه خردل تفاوت
ايتميه پس حقيقتده عرش الله وبيت الله عارف بالله قلبي
در نتكم حضرت مولانا دخي بو معنايي مثنويلرنده نظم كتوروب
بيوررلركه كفت پيغمبر كه حق فرموده است من نكنجم در هيچ بالا وپست
در زمين واسمان وعرش نيز من نكنجم اين يقين دان اي عزيز
در دل مؤمن بكنجم اي عجب كر مرا جويي در ان دلها طلب فخود بزركي
عرشي باشد بس مديد ليك صورت جيست جون معني رسيد
وهذه مسئلة عجيبة وبو قلب عارف باللهك حقه واسع اولمسي
مسئله عجيبه ونكته غريبه در ان عقلت اكر تعقل ايدوب فهم
قلدكسه بو سره بونلدن ظرفيت ومظروفيت معناسي لازم

کلمی بیلکم بو بر سر دقیق در که حلول واتحاد معناسندن
معرا واثنینیت وغیریتدن خوالنده مبرادر وبو بیت شریف
بو معنایه خوش کوادر رق الزجاج ورقت الخمر فتشابها وتشا
کل الامر فکانما خمر ولا قدح ٭ وکانما قدح ولا خمر واذا کان
الحق کما ورد فی الصحیح یتحول فی الصور وقتا کم حق سبحانه وتعالی
خبر صحیح نبویده وارد اولدوغی کبی عند التجلی فی الصور
متحول اولدیسه نته کم حدیثده بویوررلر ان الحق یتجلی یوم
القیمة للخلق فی صورة منکرة فیقول انا ربکم الاعلی فیقولون
نعوذ بالله منک فیتجلی فی صورت عقایدهم فیسجدون
له پس بو حدیث جناب حقک من حیث التجلی تحولنده
حجت قاطعه در مع انه فی نفسه لا یتغیر من حیث هو
بونک برله که اول ذات بیچون فی نفس الامر متغیر ومتحول
دکلدر من حیث هویته وذاته فالقلوب له فاذا کان کذلک
جناب حق من حیث التجلی متحول ومن حیث الذات غیر
متحول اولدیسه پس قلوب بنی آدم دخی اول حقه کاشکال
الاوعیة للماء تتشکل بتشکلها اوعیة وظروفک آب به
اولنی اشکالی کبی در که اول آب اوعیه نوک شکلیله اکر
مستدیر واکر مستطیل وکر مثلث وکر مربع وکر مسدس
ومثمن هر نه ایسه متشکل اولور پس جناب حق دخی بحسب
التجلی متنوع ومتلون اولسه صور مختلفه قلب دخی باثر ورود
اکا کوره کاه متسع وکاه ضیق وکه شدید وغلیظ وکه رحیم
ورفیق اولور تجلی هر نه یوزدن اولورسه زیرا قلب انسان
مثلا خاتمک محل فصی کبیدر پس سنک خاتمک اکر مستدیرا

ایسه

40

ایسه محلی دخی انک کبی اولور مثلث ومربع ومسدس
ومثمن هر نه ایسه محل دخی اکا مناسب وموافق اولور بلا زیاده
ولا نقصان پس جناب حق دخی صور شئون متنوعه ده قلب
انسانه تجلی قلسه اول قلبک استعداد وقابلیتنه کوره متسع
وضیق اولور پس مرآة کامله ومظهر شامله انسان کاملک
قلبی در که مجلای ذات وصفات الهیه در اما غیرینک قلبی
ذاتک بر شانله تعینی وتقییدنی حکایتندن اولنی مرآتدر
بو منوال اوزره اولنی قلب احکام جزئیه دن خلاص اولمدوغندن
تجلی حق بونوک رنکی استعدادیله منصبغ اولور مع کونه
لا یتغیر عن حقیقته بونک برله که اول قلب دخی حقیقتنده
متغیر اولمز نته کم جناب حق فی الحقیقه متحول اولمیوب بحسب
التجلی متحول اولدوغی کبی قلب دخی بحسب التجلی متحولدر
والا حقیقتدن تحولی یوقدر فافهم پس ای طالب اسرار
فهم ایله قلبله حقک مناسبت وامر النبی الامر ای ان الحق کل
یوم هو فی شان کورمزسن ای سالک تحقیقا جناب حق
جل شانه هر آنده بر کار وشانده در اکثر محققین بو ای آن
معنالنه طوتمشلردر واجماع صوفیه بونک اوزرینه در که تجلی
حقده اصلا تکرار یوقدر نته کم ابو طالب مکی بیوررلر لا یتجلی
الله فی صورة مرتین ولا فی صورتین مرة واحدة پس جناب حقک
هر آنده اولنی شانی آن اولده اولنی شانی کبی دکلدر بعینه بلکه
هر بر شانی شان اخره مغایردر کذلک القلب یتقلب فی الخواطر
قلب دخی بونک کبیدر که هر آنده اکا وارده اولنی خاطره لرده متقلب
ومتحول اولور بحسب اختلافات التجلیات ومنشأ اختلافات

تجلیات استعدادە قلوبدر پس تجلی تابع در من وجه وقلب دخی
تجلیە تابعدر من وجه نته کم حضرت شیخ فتوحاتده بیورمشلر لون المحب لون
محبوبه کالکاس الزجاجی الابیض الصافی یتنوع بتنوع بحسب تنوع
المایع الحال فیه زیرا اشول مظهرده که احکام کثرت غالب اوله تجلی
الهی دخی انده اولک احوال واستعدادینه کوره متنوع اولور
وکذلک اشول مظهرده که احکام وحدت غالب اوله تجلی حق اولک
استعدادینه کوره متنوع اولور ولذلک قال یعنی قلبک هر آنده
برشانله متقلب اولدوغی اجلدن جناب حق جل شانه قرآن عظیمده
بیوردی ان فی ذلک تحقیقا بو قرآننده واردر لذکری تذکره وموعظه
واردر لمن کان له قلب قلب حاضری اولان کمسنه ایچون ولم یقل
عقل جناب حق قلب یرینه عقل دیمه دی لان العقل مقید زیرا
عقل عقالدن مأخوذدر عقال دوه نک دیزینی بغلادقلری
حبله دیرلر پس عقل دخی قیددر بر امری نعت واحده مقید
وحاصر اولور بخلاف القلب فانه قلب بویله دکل اولان عقل
صفتی اولان خلافندر پس قلب ایله بو معنایی زیرا قلب هر حالده
برصورتده اولوب هر صورتده جناب حقه اطاعت وانقیاد
ایلمه دهدر وعقل بر اعتقاده مقید اولوب عقاید آخر وظهوراته
خدایی اکثریا نفی قیلمه دهدر پس اصحاب قلوبدر حقی هر شیده
مشاهده ایلیان یوخسه ارباب عقول دکلدر برنجی تکفیر
وبحسب الاعتقاد والادراک بری برینه تعذیر اتمه ده دررلر
لاتنکر الباطل فی طوره فانه بعض ظهوراته فص حکمة ملکیة فی کلمة
لوطیة ملک بفتح المیم وسکون اللام شدته دیرلر نته کم ملکت
شدیده دیرلر ملکت العجین ملکا دیرلر بن خمیری محکم ویورک قلدم

دیکلدر

41 دیکلدر وحکمت ملکیه نک کلمه لوطیه یه اسنادی اولنمسنک وجهی
مناسبت بودر که حضرت لوطک قومی اقویا واشدا ایدیلر
پس حضرت لوط قوت ورکن شدید طلب ایدوب دیدیکه
لو ان لی بکم قوة او آوی الی رکن شدید تا اعدایه غالب
وقوی اوله بو مناسبتله اکا اضافت اولنوب وبو فصلده
قوة وشدتک اسرارینه متعلق بعض معانی بیوروب دیرلرکه
قال الله تعالی الله الذی خلقکم من ضعف یعنی اول الله سزی
خلق ایلدی ای انسانی بالاصالة علی ضعفدن که اول عدمدر
زیرا ضعف عدم قوتدر دیرلر وقوة وشدة حقایق وجودیه در
واصل خلقت عدمدر پس ضعف خلقده بالاصاله اولدیکه
وخلق الانسان ضعیفا در وقوت شدت بالتبعیه اولدی
ثم جعل من بعد ضعف قوة اندن صکره جناب حق جل شانه
من بعد الضعف قوی قلدی قوة عرضیه وجعلیه ایله ثم جعل من بعد
قوة ضعفا اندن صکره اول عسکر انسانی من بعد القوة
ضعف قلدی فالضعف الاول بلا خلاف ضعف المزاج فی العموم
والخصوص پس اوکلکی ابتداده اولان ضعفدن مراد که الذی خلقکم
من ضعف در ضعف مزاجدر بلا خلاف ارباب عموم واصحاب
خصوص قتلرنده والقوة التی بعده قوة المزاج ودخی بعد
الضعف اولان قوتدن مراد دخی قوة مزاجدر وتضاف الیه ودخی
قوة مزاجک مفهوم ظاهرینه مضاف اولور فی الخصوص فهم
ارباب خصوصده قوة الهمه همت مؤثره قوتی وحال قوییه
قدرتی وبو محلده اشارة اولور ارباب خصوصک تفسیرله
تأویلک ما بینی جمع قلدقلرینه زیرا بونلر یلکز تأویلا قانع او

اولمزلر اشته كم حضرت شيخك شيخى ابو مدين مغربى بيورررلر
الجامع بين الطرفين اى التفسير والتاويل هو الكامل فى السنة
والمعرفة والضعف الثانى وضعف ثانى كم مراد ثم جعل من بعد
قوة ضعفا آيتنده اولان ضعفدر ضعف المزاج شيب وشيخوخت
حالتنده اولان ضعف مراددر كما قال الله تعالى ومنكم من يرد
الى ارذل العمر لكيلا يعلم من بعد علم شيئا پس حكم ايدرلركم طفل
رضيع اولوب اول حالته مشابه اولور ويضاف اليه ولو ضعف
مزاج مضاف اولور بر خصوص ارباب خصوصك قتنده ضعف
المعرفة معرفتنده حاصل اولان ضعيفك معرفت اضافتى بيانيه
اولور من معناسى متضمن اولور شول حيثيتدنكه عارف
مرتبه شيخوختده ونهايت معرفتده كورركم مؤثر بالاصالة
اول اللهدر وغيره بالتبعيه درانكچون حضرت پيغمبر صلى الله
عليه وسلم لا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم بيورديلر پس
عارف كامل مشاهده ايلديكه متصرفى ومتصرف فيهى فى الحقيقه
والملكوت حقدر غيرى كورمز اكرچه صورتا اختلاف مظاهر
ايسه ده پس غيريت مرتفع اولدوغندن ارسال همت
ايده جك برآدم كمسه كورمه ميوب ارسال همت وتاثير بتعلق ايدن
بو معرفت ناشى اولور اى المعرفة بالله تضعفه حتى تلصقه
بالتراب يعنى معرفت بالله عارف كاملى ضعيف قلوب صفت
اصليه سى كه عجز وفقردر اظهار ايدر حتى مرتبه ده اصلى
اولان ترابه ايصال والصاق ايدر فلا يقدر على شئ پس
برشيئه قدرت وقوتى قالمز زيرا بنده عاجز نسنه دعوى قدرت
القدرة لله تقدس وتعالى پس متصرف حقيقى مالك الملك

فقال

42 فقال الحاضر بيدا ولان حقه در عبدك دخى تصرفى انوك ارادتيلهدر
پس بر كمسه تصرف جميع اشياده حقك ايد وكيلى اولنفس
بو تصرف شائبه سنده تطهير اغيه سؤاد بتمشدر اولور
واول كمسه كه تصرفى آلتدن ملاحظه ايليا اولجاهلدر
متصرفك ومتصرف فيهك مرتبه لرين انكچون بعضى كمسه
تصرف وير بلوب معرفت ويرلمه دو كندن خلقى غيرى صوب
تصرفنه ارسال همت ايدلر اما اوليا وانبيا انوك تصرفلرى
ارادة اللهدر ومحضا متصرف فيهم شفقت وتكميل ايچوندر
اكر صورت هلاككه ايسه ده پس انبيا واوليا وجودموهو
سيلرندن ايچون وجود حقله باقى اولوب التحق اولمشلردر
فيصير فى نفسه عند نفسه پس عارف كامل دخى كندو
قدرت وقوتندن كمال معرفتى سببيله منخلع اولوب نفس
الامرده وحدت ذاتنده كندو نفسنى ونظرى قتنده اولور
كالصغير عند امه الرضيع مرضعه اولان والده سى قتنده
طفل صغير وعاجز كبى اولور وكاحاصل كمال معرفت عارفى
عالمك تصرف ايلمه دن منع ايلر كما يقال التصرف التصوف
فما لا يجتمعان وفصوص الحكم ده حضرت شيخ بيوررلركه قال
الشيخ ابو عبد الله ابن قايد للشيخ ابى السعود ابن الشبل
لم تتصرف فقال ابو السعود تركت الحق يتصرف لى كما يشاء يريد
قوله تعالى امرا فاتخذه وكيلا فامتثل ابو السعود امر ايله
فاتخذه وكيلا پس عارف بالله ارادة بشريه سندن خلاص
اولوب هر حالده حقى وكيل مطلق بلوب بدنيه اللهده
الت متابعتنده اولمشلردر ولذلك يعنى كمال معرفت عارف

ضعف وير دوكي ايچون قال لوط عم لوط عليه السلام
ددي لو ان لي بكم قوة يعني لو ليدي بنم ايچون سزلره مدفعهم
كورده برهمة قويه وقوة مؤثره اوليدي اواوي الى ركن شديد
ويا خود بني ايوا والتجا ايله بيدم بر ركن شديده يعني قبيله
غالبه وقاهره يه بني سزي دفع قلردم لوكه جوابي محذوفه
لدفعتكم تقديرنده يريد القبيلة حضرت لوط ركن شديد
قبيلة غالبه وقاهره مراد ايدينور كه انلر اوزره غالب
اوله ويقول رسول الله صلى الله عليه وسلم رحم الله اخي
لوط لقد كان ياوي الى ركن شديد يعني حضرت رسول
بيورديكه الله رحمت ايلسون برادرم لوطه كه تحقيقا ركن
شديده التجا ايلدي يريد ضعف المعرفة وحضرت رسول
صلى الله عليه وسلم لوطك ركن شديده ايوا والتجا ايلدو
كندن معرفة الله دن اولان ضعفي ديلر والركن الشديد هو
الحق مدبره ومربيه وركن شديد في الحقيقة حقدر كه
اول لوطك مدبر ومربي‌سيدر اكر سؤال اولنورسه ركن شديد
في الحقيقة حق اولنجق يا حضرت لوط نيچون قبيله مراد ايلدي
جواب اولدر انكچون مراد ايلديكه بلوردي كه افعال الله خارجده
ظهور اعز الابد مظاهردن پس جناب حقه متوجه اولوب
انلردن اعوان وانصار طلب ايلديكه اعداسني اوزره ناصر اوله
والله اعلم فص حكمة قدرية في كلمة عزيرية حكمت قدريه دن
مراد سر قدردر كه اعيان ثابته وصور علميه حقدر نفس قدره
وكلدر كه قضا نوك صورت تفصيليه سي اوله زيرا قضا اشيا
نوك اوزره نجاريه اولان احوالنه حكم كلي اجماليدر وقدر

ازلدن ابده دكلدر

ذلك

43 ذلك الحكمك اوقات معينه ده بحسب اقتضا اسنعدادات
الاشيا ايجادله صور تفصيليه سيدر وحكمت قدريه نوك
كلمه عزيريه يه اضافت قلنمسنده وجه مناسبت بودر كه عزير
عالي لو نيه علم قدره اطلاعه غالب اولمشلدي انكچون قدره نك
مقدوره كيفيت تعلقندن على سبيل الاستفهام والاستعظام
والتعجب سؤال ايدوب دديكه انى يحيي هذه الله بعد موتها
پس اماته الله مائة عام فحوا سنجه جناب حق بوزيره مقداري
اولدوب كم لبثت يوما او بعض يوم ديو تقدير نه كلمه جواب
ويردي وجناب حق دخي بل لبثت مائة عام ديكله مقدار معين
دن خبر ويردي پس حضرت شيخ سر قدري بو فصده ايراد
ايليوب اكا مناسب كلامه اغاز ايدوب بيوردكه لله الحجة
البالغة على خلقه يعني الله ايچون حجت تامه وقويه واردر
خلق اوزره كفر وايمان وانقياد وعصياندن هر نه ويرديسه
وخلقك الله اوزره حجتي بودر زيرا جناب حق بونلره اعطا
اعز الا استعدادلري نه اقتضا وطلب ايدرلرسه انى اعطا ايدر
وقابليت عينلري نه استدعا ايدرلرسه انى تقدير ايدر نته كم عيني
حمار صورت حماريتي وعين كلب صورت كلبيتي اقتضا ايلدي
كي وبو برده وبو برده سؤال وارد اولمزنته كم اكثر جهلا ديركه
نيچون حق تعالى كافره كفر وعاصيه عصيان ومؤمنه ايمان
تقدير ايلدي وتقدير ايلدوكدن صكره عبدك وسعت
وقدرتنده اولميان شيله نيچون مؤاخذه ايلر كم اولمحالى ازلده اكا
جواب مقدر قلدي زيرا عليم وحكيم اولان الله معلوماتدن هر شيئه
حكم ايلمز الا محكوم عليهك عينك استعدادنه خاص اولو

مجعوله سینك اقتضالنه كوره یس حکیم و علیم محکوم علیهك
استعدادعیننه خارج وقابلیت و وسعتندن زیاده حکم
ایلمز اگر سؤال اولنورسه كه اعیان واعیانك استعدادلری
حقدن فایضه در وحق سبحانه وتعالی اول استعداد خاصی
علمنده ایجاد ایلیوب اول عیننه اعطا ایلدی اگر اول استعدادی
وعین اخره دخی اعطا ایلسه اولمز مبدی جواد ویرور كه
بو بحث قبل الایجاد والجعل اولن معلومات ازلیه و
واعیان ثابته نوك بحثی در واعیان ثابته یه جاعل بجعلی
تعلق اتمه مشدر كه اعیان صور علمیه و شئون ذاتیه حق در
وقابل اولمدلر كه ذاتیه ده متغیر ومتبدل اوله بو صور علمیه من
وجه خاص اسمه متجلیه اولنجق ذاتدر قال الشیخ فی الباب الحادی
عشر واربع مائة من الفتوحات لا یتعلق العلم الالهی الا بما هو
المعلوم علیه فی نفسه فلو احتج احد علی الله بان یقول
علمك سبق فی بان اكون علی كذا فلم تؤاخذنی یقول له الحق
هل علمتك الا بما انت علیه فلو كنت علی غیر ذلك لعلمتك
علی ما تكون علیه ویقول له فارجع الی نفسك وانصف
فی كلامك فاذا رجع العبد علی نفسه ونظر فی الامر علم
انه محجوج والحجة لله ولذلك قال الله تعالی وما ظلمهم الله
ولكن كانوا هم الظالمون وقال وما ظلمناهم ولكن كانوا انفسهم
یظلمون لانهم للمعلومون زیرا بو خلق الله مرتبه علمده معلوم
الله در والمعلوم یعطی العالم ما هو علیه فی نفسه و معلوم
نفسنده وحد ذاتنده ما هو علیه هر نه سی وار ایسه عالمه
اعطا ایدر وهو معلومك عالمه علی ما هو فی نفسه اعطا

بالذهو

ایلدوكی شیء العلم علمدر ولا اثر للعلم فی المعلوم وعلمك معلومده
اثری یوقدر كه اول معلومك ذاتنده اولمیان شیء احداث ایلیه علم
علم معلوم تابع در وعلمك معلومه تابع اولمسی بو وجهله در كه
علم ازلی نك معلومده هیچ اثری یوقدر كه بر امری یا اثبات ایلیه
اول معلومده مثبت اولمامش اوله ویاخود بر امری نفی قله كه اول
امر معلومده مثبت اولمش اوله بلكه تعلق علم حق معلوم بو وجهله
در كه معلوم فی حد ذاته انوك اوزرینه در فلا حكم علی المعلوم الا به
پس عالمك معلوم اوزره حكمی یوقدر الا معلومك حد ذاتنده
اولنلر در والحاصل جناب حقك معلوم حكمی علمنه تابعدر وكوم علم
معلومك حد ذاتنده اولدوغنه تابع در پس معلوم اوزره اولان
حكم معلومه تابع اولور بو تقدیرجه علمك معلومده تأثیری
اولمز بلكه معلومك علمه وعالمه اثری اولور ومعلومك عالمه
اثری اول عالم وقادردن علی ما هو علیه ایجاده اقتضا وطلب
ایلمسیدر وبو معلوم عالمدن غیری قیاس اولنمق كرك
حتی علم حق حقك غیری دن استفاده سی لازم كلمیه نتكم عبد
الكریم جیلی بویله قیاس ایدوب حضرت شیخ انسان كامل نام
كتابنده تخطئه ایدوب دیركه وقد سهی الامام محی الدین ابن
العربی حیث قال ان معلومات الحق اعطته العلم من انفسها
ان كانت المعلومات ما اعطته العلم من انفسها فقد توقف حصول
العلم له علی المعلومات ومن توقف وصفه علی كل شیء كان مفتقرا
الی ذلك الشیء فی ذلك الوصف ووصف العلم له وصف ذاتی
فكان یلزم من هذا ان یكون فی نفسه مفتقرا الی شیء تعالی الله
علوا كبیرا بو جمله دخل وتخطئه معلومی علمك غیر قیاس ایتمكدندر

اولور اما معلوم غیرى علمدر وعالم ومعلوم وعلم اعتبارلیدر
پس علم حق غیره متوقف اولمز وحضرت شیخك مرادى قتى
دقیقدر هركیم فهمه قادر اولمز الا من جعل الله وكشف الاستار
عن بصیرته واعلم ان كل رسول نبى بل اى طالب معارف الهى
هر رسول نبى در من غیر عكس یعنى شول شخصدر كه مبعوث
اولى خلقه حضرت علیم مقدر اونى كمالاتینه هادى ومرشد اولمه دن
اولوری وبونلرى بحسب استعدادلریله كمالاتلرینه موصل اوله
زیرا عند الصوفیه نبوت ذات وصفات واسما واحكام الهیه دن
خبر ویرمكلكدر اكر مع السیاسة والكتاب اولورسه وجهاد وقتال الله
دعوت قلورسه نبوت تشریعى در ورسول واولو العزم در
واكر بلا سیاسة ولا كتاب اولورسه اكا رسول دیمزلر بلكه نبى دیرلر
قال الشیخ فى الباب الرابع عشر من الفتوحات اعلم ان النبى
هو الذى یأتیه الملك بالوحى من عند الله یتضمن ذلك
الوحى شریعة یتعبد بها فى نفسه فان بعث بها الى غیره كان
رسولا پس نبى ایله رسولك ما بیننده عموم وخصوص اولور
هر رسول نبى در من غیر عكس وكل نبى ولى وهر بر نبى ولى در
ولایت نبینك حقه تقربى وفناسى یوزیلدر وبعوث تشریعى
طرفیدر پس هر نبینك ولایتى نبوتندن افضل واولى در فالاولیاء
ورثة الانبیاء فى المعارف والحقایق والعلماء المجتهدون فى
فى التشریع بالاجتهاد فالاولیاء ورثة بواطنهم والعلماء ورثة
ظواهرهم اما هم علم ظاهر وهم علم باطنى جامع اولى وارث ظاهر
وباطنى در وكل رسول ولى وهر بر رسول ولیدر ورسولك جهت
ولایتى جهت رسالتى طرفندن اتم واولى در ان الولى فوق النبى

والرسول

ورسول دینى فانك قولندن مراد اولدر فص حكمة نبوية فى كلمة
عیسویة حكمت نبویتك كلمۀ عیسویه یه اسناد اولنمه سنده وجه
مناسبت بودر كه حضرت عیسى نتیجۀ ولایت اولوب نبوت عامه
ایله ازلا وابدا نبیدر ونبوة خاصه ایله دخى نبیدر انكچون
حق دن انبا ایلك مشرب عالیلرینه غالب اولوب كندو نبوتندن
مهدده ایكن اتانى الكتاب وجعلنى نبیا دیمكله انبا واخبار ایلدى
وبطن مادرندن ایكن دخى سیادة ازلیه سندن انبا ایلدى كلاتحزنى
قد جعل ربك تحتك سریا اى سیدا على القوم وبعضى نبینى
نبا نبودن بغیر الهمزة دیمشلر بو تقدیرجه ارتفاع معنا سنه
اولور پس بر نحوى بل رفعه الله الیه حضرت عیسى نوك
سمایه ارتفاعندن اولوری حكمت نبویه كا اسناد اولندى
اوله كما قال الله تعالى ایضا انى متوفیك ورافعك الى السماء
وكمال روحانیت مشرب سعادتلرینه غالب اولدوغندن
بو فصده خصایص ارواحه متعلق بعضى اسرار بیورد
دیرلر كم من خصایص الروح روحك بعضى خصایصى و خصا
یلندندر كم انه ما یمر على شئ الا حیى ذلك الشئ تحقیقا اول
روح بر شیئه مرور ایتمز الا اول شئ زنده قلور زیرا ارواح مظاهر
اسم ربدر وحق سبحانه وتعالى الوكالة اشیایى تربیه قلور وجوه
بحسب الوجود اول صفت دركه اول اشیایه لازمدر واول
جمیع صفات وجودیه دن انكچون اسم حى امام ائمۀ اسماء سبعه
قلنمشدر زیرا علم واراده وقدرة واسماء الهیه دن غیرى
هر نه كه واریسه وجودلرى متصور اولمز الا بعد الحیات وهم
بر شیئك خاصتى نبى اسنددن كندوى فایض بروحى واردر

وكندويه مناسب بر حياتي واردركه اول شيئه مع توابعها ولواز
مها ظاهر اولوركه اول علم واراده وقدرة وبونلرك امثالي دركن
بحسب مزاج ذلك الشيء ظاهر اولور اكر مزاجي اعتداله قريب
ايسه مثلا انسان كبي انده جميع خواصيله وياخود اكثر خوا
صيله ظاهر اولور واكر مزاجي اعتدالدن قريب ايسه مثلا انسان
كبي انده جميع خواصيله وياخود اكثر خواصيله ظاهر اولور واكر
مزاجي اعتدالدن بعيد ايسه نفس حيات انده مع لوازمها
مختفي اولور نته كم جماد ونباتده اولدوغي كبي بو معنايه اشارت
ايدوب بويوركه ولكن انما يكون تصرفه لكن تحقيق اول حيات
بولسه مروريه اولان شيده اول روحك تصرفي وتاثيري اولور
لا بحسب الروح بحسب الروح دكلدر فان الروح امر قدسي
زيرا التحقيق روح امر قدسيدر جميع اشيايه وافعال وتاثيراته
نسبتي علي السويه در بلكه هر شيئك مزاجنه كوره حكمي واردر الا ترى
ان النفخ الالهي في الاجسام المستواة كورمزميسن يا طالب
اسرار اولانكمسه بر نحو له فاذا سويته ونفخت فيه من
روحي اجسام مستواة ومعتدله يه اولان نفخ الهي مع
نزاهته وعلو حضرته اول نفخك نزاهت وبرايتيله بدون ناقخك
علو حضرتيله ونحو شانيله كيف يكون تصرفه بقدر استعداد
المنفوخ فيه اول نفخ اولان روحك تصرف وتاثيري نفخ
منفوخ فيه اولان بدنك استعدادي قابليتنه كوره اولور الا ترى
ان السامري سامري ده يا نسبي در سامره يه منسوب اولان
كمسه ديمك اولور سامر بني اسرائيل قبيله لرندندر قبيله ذو
اسميدر وبو سامرينك نامي موسي بن ظفردر واوايل حالنده

بحسب مزاجه واستعداده
ذلك الشيئك مزاجنه كوره ومزاج
تابع اولان استعداد وقابليتنه
كوره اولور صح

كاهي

46 كاهي سدة سنيه حضرت موسايه ملازمت وخدمت اتمك
ايلديكي بر حضرت جبرائيل فرس الحياة نام آتيله حضرت موسايه
كلدوكنده اني احساس وادراك ايلديكي ومشاهده قلديكه هر نيره
يه كه حضرت جبريلك فرسي قدم قويه حيات بولوردي لما
عرف تاثير الارواح وقتاكه اول سامري ارواحك خصوصا انك
تاثيريني كوروب بلديسه كيف قبض قبضة من اثر الرسول قبض ايلدي
رسولك اثرندن وموضع قدمندن بر آووج خاكي پس سامري
اول خاكي صقلبوب حضرت موسايه طوره كتدوكده قومينك
حلي وسيم وزريني جميع ايدوب آني اريدوب جسدا عجل
شكلنده اني سلخته ايدوب فنبذها في العجل پس اول
مقبوض اولان تراني صورت عجله رمي قلدقده احسن عجل
كوساله كبي اواز ايلديكي زيرا بقرك صوتنه خوار دراكر اوكي
بر صورت امرده دوروب انكه رمي ايليه يدي ا وصورتنه مناسب
اواز ايلردي فذلك لاستعداد مزاجه پس بو عجل صداسيله
مصوت اولدوغي مزاجينك استعدادي اكا اولدوغي ايچوندر
مثلا اكر مزاجينك استعدادي انسانه قريب اولسيدي
انسان كبي نطق ايدردي فص حكمة رحمانية في كلمة سليمانية
حكمت رحمانيه نوك كلمه سليمانيه يه اسنادي اولنمه سنده وجه
مناسبت بودركه اول حضرته رحمة عامه وخاصه نوك تجلي
وجه الاعم والاشمل وبالسر الاتم والاكمل ظهور ايلدوكندن
اولوريدر زيرا حكمت رحمانيه دن مراد انه من سليمان وانه
بسم الله الرحمن الرحيم قوليله مشار اليها اولان رحمتك
اسرارني بياندر كه رحمت رحمان جميع اشيايه عام الحكم شامل

الرحيم اولدوغي كبي حضرت سليمانوك دخي حكمي وامري جنجه
حق جل شانه جميع عالمه عام وشامل قلوب مخلوقاتي
اكا مسخر قلدي حتى دديكه يا ايها الناس علمنا منطق الطير
واوتينا من كل شئ پس حضرت سليمانه نبوت ورسالت
وولايتله متصف اولدوغندن ماعدا بحسب الظاهر بر
سلطان عاليشان ايديكه جن وانس ووحوش وطيور
ومعادن ونباته امر وحكمي شامل اولدوغي ايچون حكمه رحمانيه
يي اكا اسناد ايدوب وبوكم مناسب اسرارك گفتاره شروع
ايدوب بيوررلركه لما كانت بلقيس لها وقتا كم بلقيس اول
سليمانك ايچون خالص اولديسه من حيث لا تشعر خلوصيه
وخصوصيتي بلمدوكي حيثيتدن قالت بالقوة انه كامن وبالقوة
اولوب خلوص سببه بيله دديكه في كتاب سليمانوك كندو اوزرينه
وارد اولن مكتوبينوك شاننده انه كتاب كريم يعني تحقيقا
اول سليمانوك كتابينك مضموني كريمدر بيم فهمله وعظمه
نيم عندمده پس كتاب سليماني كريمكله توصيف ايتمسي انوك
تحت معنويه ونعلوذاتيه سنه دلالت در وما ظهر اصنف بالقوة
على الاتيان بالعرش دون سليمان واصف بن برخيا كه حضرت
سليمانك وزيريدر عرش بلقيسي قوه واقتدارله اتيانه قادر
وغالب اولمدي عند السليمان وباخود بغير السليمان شول
زمانده كه حضرت سليمان حق تعالى نوك كندويه موهبت
قلدوغي قدرت وقوتي بلقيس وساير جن وعساكره
كوسترمك ديلدي اطرافنه توجه ايدوب دديكه ايها الملأ
ايكم يأتيني بعرشها قال عفريت من الجن انا آتيك به قبل ان تقوم

من مقامك

47 من مقامك واصف بن برخيا ديدي انا اتيك به قبل ان يرتد
اليك طرفك وعند العرفا معلوم مدركه جوع طرف اني
الناظر اسرعدر قايمك مقامندن قيام ايلمسندن زيرا
بصرك حركت ايلدوكي زمان مبصره تعلق ايلدوكي زمانك
عينيدر مع بعد المسافة بين الناظر والمنظور ومقامندن
قيامك بو قدر سرعت سرعة پس اصف بن برخيانوك قوتي
جني نوك قولندن اتم در زيرا ايوان واحدده عرشك عينيني
اعدام وايجاد ايلمكله تصرف درشي آني موضعندن اعدام ايدوب
سليمانك حضورنده اني ايجاد ايلدي پس بو اتيانه بالقوة
عند سليمانده قادر وغالب اولمدي الا بعالم الجن ان شرف
سليمان عظيم الجن طايفه سي بل سونلر ايچون كه تحقيق
شرف سليمان عظيمدر وجن شول ارواح متجسده اجسام
لطيفه در لر انلروكه مزاجنه نار وهوا غالب اوله شركم انسان
تراب وما غالب اولدوغي كبي وجسد لرينك كمال لطافتندن
وروحلرينك غايت قوة وقدرتندن اشكال مختلفه ايله
متشكل وبعضي عجايب وغرايب احواله مقتدر اولورلركه
عقول بشر آني ادراكده متحير لردر اذ كان لمن هو حسنه من
حسناته هذا الاقتدار يعني اصف بن برخيا بوني ظاهر قلدي
الا جن سليمانوك شرف عظيمي بلسون ايچون زيرا شو قوت
واقتدار اول سليمانك حسناتندن بر حسنه وخواصندن
بر خاص كه سنكا بحود اولور پس بر خاص خادمندن بر حسنه وخواصندن
بو قدر قدرت الهي ظاهر اولنجه كندوده اولن قدرت اكا كوره
قياس اولور قال القيصري في الفصوص الحكم كان

هذا لكامل وزير السليمان الذي كان قطب وقته وان خوارقا
العادات قلما يصدر من الاقطاب بل من وزرائهم وخلفائهم
لقيامهم بالعبودية التامة واتصافهم بالفقر الحقيقي فلا يتصرفون
لانفسهم في شئ ولما حضرت وقتا كم بلقيس عند السليمان
عرشيله برابر حاضر اولدیسه سليمان ع م اكا اهكذا عرشك
يا بلقيس ديدی قالت كانه هو بلقيس دخی عرشيك شبيه دیدی
دديكه كانه اولدر يعنی وقتا كه بلقيس عرشنی اول مدتدن كندو
وقتنده كوردیسه مغايرت ومشابهتی جامع تكلم ايلدی
زيرا تشبيه اولمز الا بين المغايرين اكچون كه مثل شئ غير شئ
نكلدر ففيه عثور على تجديد الخلق في كل زمان پس بو بلقيسك
قولنده اطلاع وشعور وار در حق سبحانه وتعالى نوك هر آنده
وهر زمانده خلقی تجديد ايلمسونه فانت بكاف التشبيه زيرا كلام
اينه داخل اولن كاف تشبيهله ايراد ايلدی پس صورت عرشيه
بلقيسك نمايان اولن سباده اولن عرشينك عينی اولدوغی كبی
بو عالمی دخی حق سبحانه وتعالى هر آن وهر زمانده اعدام ايدوب
انوك مثلی در عقب ايجاد ايدر پس بو عالم هر دمده عدمه كيدوب
وانوك ماننده همانده وجوده كلور لكن محجوبان بجهت تعاقب
امثال وتناسب احوال قياس ايدر كه وجود عالم على وتيرة
واحدة بر منوال اوزره برقرار اوله بل هم في لبس من خلق جديد
بيت سبحان الله زهی خداوند ودوده مستجمع فضل وكرم
ونعمت ورحمت وجوده در هر نفسی بر دجهانی بعدم آرده
دكری چوان همانده بوجود عند ارباب الكشف والشهود مقرر
ومحقق در كه جناب حق جل شانه هر نفسده بر تجلی آمزله متجلی

دركه

دركه زمان امرده انوك عينو ايله تجلی ايلمز زيرا تحصيل حاصل
لازم كلور وتحصيل حاصل كار حقده محالدر پس هر آنده بر شان
وهر زمانده بر تعينی امرله متجلی ونمايان اولور هستی كه جبان
نيست رأوند دو شانی در شان دكر جلوه كند هر اني نكر بايد
از كلام حق برهانی اين نكته بجون كل يوم هو في شان ويدن
سر بودر كه حق سبحانه وتعالى نوك اسماء متقابله سی وار در كه
لطفيه وكمی قهريه وجمله سی دائما كارده در بر لو وتعطيل هيچ
بريسنه بران قابل دكلدر پس حقايق امكانيه ده بواسطه حصول
شرايط وارتفاع موانع بر حقيقت كه وجوده مستعد اوله رحمت
رحمانيه آنی اخذ ايدوب اكه افاضه وجود ايلر وحقيقت مناسب
اول وجود احكام واثارله متلبس اولوب تعينی خاصله
متعين ومتجلی اولور بعد از ان احديت حقيقی كه مقتضی محو
تعينات ومستلزم انتهاء اثار كثرات در در حال اول وجودی
تعيندن منسلخ قلدقده همانده رحمت رحمانيه تعينی سابقه
مماثل بر يقين خاصله اكا وجود افاضه ايدوب متعين اولور
وان تابنده بيه قهر احديت حقيقی انی مضمحل ومتلاشی قلور
بينه رحمت رحمانيه اكا اسلوب سابق اوزره وجود اعطا ايدر
وهكذا الى ما شاء الله پس هيچ برانده بر تعينله بر تجلی واقع اولمز
لكن يظن الناظر انها امر واحد مستمر فاراها صرح القوارير
قوارير قارورة نوك جمعی در پس حضرت سليمان ع م بلقيسه كوستردی
زجاجدن خالص وصافی بر قصر كه كانه لجة كانت اولدر
زجاج ماء متموج كبی ايدی وما كان لجة وحال بو كه اول شكلنده
نمايان اولن قصر لجة دكل ايدی بلكه زجاجه صافی در شكل ماده

ساخته اولمشدی پس اول بلقیس حضرت سلیمان طرفندن دینلدیکم
ادخلی الصرح فلما رأته حسبته لجة وکشفت عن ساقیها پس
بلقیس اول قصری لجه قیاس ایلیوب تشمیر ساقین ایدوب
اول صرح اول صرح املس متوهم اولدی پس سلیمان عم کمال
علمندن اکا بو نکته ایله تنبیه ایلدیکم کما ان العرش المرئی اول
صرح ممرد ومرئی اولن عرش کبی دیرکه لیس العین العرش
کما اولمرئی اولن عرش سباده اولن عرشک عینی دکلدر بل هو
من حیث الصورة صورت جهتندن والجوهر واحد ولکن
جوهری اول جوهردر و بو تنبیه فعلی اهکذا عرشک سؤالنه
اولن تنبیه قولی کبیدر انکیچون اهکذا عرشک دیدی پس
کان سلیمان عم بلقیسه دینی اولبورکه ای بلقیس متنبه اولکه
عرشک حالینده صرح ممردک حالی کبیدر هر برسی بری
برینه مشابه و مماثل اولمده اما عرشک حالی سباده متعلم
اولوب حضور سلیمانده اول عرشه مماثل و مشابه باذن
الله ایجاد ایلدی پس بو ایجاد عینی دکل بلکه ایجاد مثلیدر
وکذلک بلقیس کانه هو دیدی و اما صرحک حالی غایت لطافت
وکمال صفوتندن ماء مماثل و مشابه اولوب ناظر اولنی تحسبه
ماء متموج کبی کوریشوردی حقیقته شعوری اولمیان تحسبه
الی ما تخیل ایلدی دیدی و هذا سار فی العالم کله و شو تجدد
خلق باسره کل عالمده ساریدر هر آنده هم عرش بلقیسه
مخصوص دکلدر و اکثر محققین بو آیتک معنای حقیقیسی
بولکه حمل ایتمشلر وتری الجبال تحسبها جامدة وهی تمر مر السحاب
اما اکثر ناس بو خلق جدیدن غافللردر والملک الذی لا ینبغی

لاحد

49

لاحد من بعده الظهور بالمجموع والتصرف فیه و شول ملکه
انلردن صکره برلحده لایق اولمیه اول ملک مجموع اجزای ملکده
ظهور ایلمک کبی و آنده کیف ما یشاء تصرف ایلمسیدر و غیریه
جمیع اجزای ملکده تصرف میسر اولمدی وکذلک مجموع اجزای
ملکده تصرفله ظهوردخی میسر اولمدی و بو معنایه حدیث
عفریت دلالت ایدرکه نته کیم ابو هریره دن بنقل اتفاقیله
مرویدرکه حضرت پیغمبر بیوردیلر ان عفریتا من الجن تفلت علی
البارحة لیقطع علی صلوتی فامکننی الله منه فاخذته فاردت
ان اربطه علی ساریة من سواری المسجد حتی تنظروا الیه
کلکم فذکرت دعوة اخی سلیمان رب اغفر لی وهب لی ملکا
لا ینبغی لاحد من بعدی فرددته خاسئا یعنی بعد السلیماندن
مجموع اجزای ملکده تصرف علی الظاهر کمسنه لایق اولمدی
پس مجموع اجزاء ملک و انده علی الظاهر تصرف اکا مخصوص اولدی
انکیچون حضرت پیغمبر تصرفدن عفریتدن اعراض ایلدی
فسخرنا له الریاح بتسخیر الارواح الناریة پس الله تعالی نوکه
فسخرنا له الریح تجری بامره قولنده اولن ریاحک اکا
تسخیری ارواح ناریه نک اکا تسخیری ایچوندر لانها
یعنی اول ارواح ناریه ارواح فی ارواح شول جلودرکه انلرک
بدنلرنده جوهر هوائی ناری غالب اولمشدر نته کیم وخلق
الجان من مارج من نار ایتی بو معنایه دلالت ایدر وهذا
اصللری نار اولدی و مجموعی بوار واحد ارواح ناریه دیرلر
فقال هذا عطاؤنا فامنن او امسک بغیر حساب پس
جناب حق جل شانه حضرت سلیمان عم خطاب ایلدی دیدیکه

یاسلیمان شو سنکا هبه اولنن نعمترم عطامزدر پس سن استرسک اعطا ایله واسترسک امساک ایله بغیر حساب ای لست محاسبا علیها یعنی یاسلیمان امرتک سنی هذه الاصطلیه نوک اوزرینه محاسب اولمزسن زیرا بو برم سنکا محضا موهبت وعطیتمزدر واول حضرتک جناب حقه رب هب لی ملکا دعاسی ربی سنک امرینه امتثالا دروم الله موافقه دروالا انوک طلب ملکده غرضی یوقدر ولهذا کان یعمل بیده ویاکل من کسبه ویجالس الفقراء والمساکین ویفتخر بذلک ویقول مسکین یجالس مسکینا ولوکان سؤاله سن غرض نفسه من غیر امر ربه لحوسب بالعطا فص حکمة وجودیة فی کلمة داودیة حکمت وجودیه نک کلمهٔ داوودیه اسنادی اول سنده وجه مناسبت بودرکه صورت انسانیه ده وجود تمام اولمزالا خلافت الهیة ایله واحکام خلافت بتمامها اکا منجلی دلکه ترکیب ده ظاهرا اولمدی الا انده انکچون حق سبحانه وتعالی انبیادن برکمسه یه لوک خلافتنه علی طریق التصریح مخاطب اولمدی الا انکا کم یاداوود انا جعلناک خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق ولا تشطط خطابیله اکی تشریف قلدی پس اکا احسانا ولعطا اولنن مواهب واعطیا انوک شرحنه شروع ایدوب بیورر که وهب الله لداوود فضلا معرفة به الله سبحانه وتعالی موهبت ایلدی حضرت داووده من حیث الفضل ذاتنه وصفاتنه واسما ومراتبنه معرفت هبه ایلدی کما قال الله تعالی وشددنا ملکه وآتیناه الحکمة وفصل الخطاب وکذا قال ولقد آتینا داوود وسلیمان علما وقالا الحمد لله الذی فضلنا علی کثیر من عباده

المؤمنین

50 المؤمنین وبونلره اعطا اولنن معرفت بالله فضل اولمهی بوجهتدندرکه لایقتضیها عملا جناب حق جل شانه اول ویردوکی معرفت مقابلنده حضرت داودک جزاء عملی اقتضا ایله بیلدیکه کان جزاء پس اول معرفت هبه اولمزدی بلکه علی مقام سنده اولی جزاء اولوردی وانبیا انوک الله واسما ومراتبنه معرفتلری اختصاص الهی وموهبت رحمانیه درکه کسبک انده دخلی یوقدر ووهب له سلیمان وکذلک جناب حق حضرت داووده حضرت سلیمانی موهبت قلدی من حیث فضله وکرمه کما قال الله تعالی ووهبنا لداوود سلیمان ای لم یکن ظهور سلیمان من داوود لاجل عمل صدر عنه بل کان بمحض الموهبة والافضال پس بو جمله یه اسم وهابدن اعطا اولنن دیو اعمال مقابله سنده دکلدر وبقی قوله ولقد آتینا داوود منا فضلا ولکن حق سبحانه وتعالی انوک ولقد آتینا داوود منا فضلا قولی باقی قلدیکه زیرا بونده لفظ هبه ایله تصریح یوقدر هو هذا العطاء عطاء جزاء او بمعنی الهبه شو عطا عطا جزاء عمل میدر ویاخود محضا هبه میدر ومن البین انه لوکان عطاء جزاء لم یکن المعطی فضلا وظاهر اولنن بودر کما اکر بو عطا عطاء جزا اولسه اولدیکه معطی من حیث الفضل اولمزدی وبو معنا قولی ده مؤید در وکذلک مقابلنده بونلرک اوزرینه جزاده طلب ایلمدی وقتا کم بو نعمتک اوزرینه شکر طلب ایلدی بسه ال داوودن طلب قلوب ذکر داووده تعرض اولنمدی زیرا اسلامه انعام خلافته انعامدر ونبی یه انعام عینی امتنه انعامدر حقیقتده پس انکچون بو نعمتک مقابله سنده شکر آلنده

افتضا ایلمز داوودک جزاء عملنی زیرا بونلره بو عطا اسم ید وهابدندر فلو اقتضاها عمله پس اکر جناب اول اعطا ایلدوکی معرفت صح

کان ع

طلب قلدي ايله اوليجق بو عطا حضرت داود حقنده عطاء
فضلي و وهبي اولور وآلي حقنده عطاء جزا اولور انكچون
بونلرك اوزرينه شكر واجب اولوب بونلردن طلب معاونت
قلدي فقال اعملوا آل داود شكرا وقليل من عبادي الشكور
پس جناب حق جل شانه آل داوده امر ايدوب ديدي اي آل داود
عمل ايلك سيزه نعمتومه شكر قلمقلق حال بوكه بنم عبادمدن شكور قوللرم
از درر شكران خداي را كه او از غايت لطف وكرم هم نعمت
مي بخشد وهم شكر تلقين مي كند بو قولنه كه حق سبحانه وتعالى
هم نعمت عطا قلور وهم نعمت مقابلهسنده شكر قلمق ارزاني قلور اول
قولنه اضعاف مضاعف نعم كثيره موهبت قلمق اولور بيت نعمتم
نعمتم دادي و دادي بعد ازان توفيق حمد شكر نعمت
بعد نعمت نعمتي باشد عظيم تنبيه للمبالغة جناب حقك
بر قولنه تنبيه وارددر مبالغه لنعم المشكور شكر التكليف
وشكر التبرع مشكورك نعم وعطاياسنه شكر تكليفلو
وشكر تطوعله شكر ايتكلكدر شكر منعم واجب امد بر مرد
ورنه بكشايد در خشم ابدهم ببخشد شكر خواهد سجده
يا ببخشد شكر خواهد قعده غفلت از نعمت بود در كر انتباه
صد نعمت كن بدام ذكر شاه فشكر التبرع افلا اكون عبدا
شكورا وهو قول النبي عم پس شكر تطوع كم واجب اولميه
حضرت نبي نولك صلى الله عليه وسلم افلا اكون عبدا شكورا
قولي كبيدر نته كم حضرت عايشهدن صحيحده شيخينك ايكسي
اتفاقيله روايت اولنور كه قالت للنبي عم حين رأت ان قدميه
تورمتا من القيام في الصلوة اتكلف يا رسول الله اي تصنع

هذا الفضل

51

هذا الفعل وتشق به نفسك وقد غفر لك ما تقدم من ذنبك
وما تاخر قال عم افلا اكون عبدا شكورا اي مبالغا في
شكر ربي پس بو شكر حقك اندن طلب اتمسندن دكلدر
بلكه نعم عامه تلقاء نفسندن وشكر التكليف بما وقع به الامر
وشكر تكليف ولدر كه انك امر ايجابي واقع اوله مثل واشكروا
الله واشكروا نعمة الله الله تعالى نولك واشكروا الله ان كنتم
اياه تعبدون امري كبي وده واشكروا نعمة الله امري كبي
وبين الشاكرين ما بين المشكورين لمن نعقل عن الله شاكرلرك
بالتكليف وشاكر بالتبرع اولنلر كمسه لرك ما بينلرنده تفاوت
مشكورلرنيك ما بينلرنده اولان تفاوت قدردر زيرا شكر تكليفي
ايله شاكر مرتبه محبتده در كه مشكورك نعمتدر وشكر تبرعي
ايله شاكر مرتبه محبوبيتده در مشكورك حقدر وبو معنا
ظاهر و واضحدر امور واسراري اللهدن عاقل اولوب فكر
وخيال ايلندن غافل اولمينه وداود منصوص على خلافته وحضرت
داودك عم خلافتي منصوص عليه در يا داود انا جعلناك
خليفة في الارض نصبله والامام يعني حضرت ابراهيم حقنده
يا ابراهيم اني جاعلك للناس اماما قولي وغيرها واماميتدن
غيري حضرت آدم حقنده جناب حقك ملايكه يه بيوردوغي
قولي كه اني جاعل في الارض خليفة قوليدر ليس كذلك داود
حقنده وارد اولن كبي دكلدر زيرا معلومدر كه اما مستخلافت
كبي دكلدر ولكن سلم امامت بوره دخلافت معناسنه اولسه
بنه انولك كبي اولمز زيرا خلافته اخص اولن اسمايله ذكر
اغنى اولمز اكر اني جاعل في الارض خليفة كلامي حضرت آدم حقنده

نصدر درسك بودخی حضرت داود حقنده اولان تنصیص کبی
دکلدر زیرا ملائکه یه انی جاعل دیدی یا ادم انی جاعلك فی الارض
خلیفة دیمدی حضرت داود حقنده اولان نص شریفك صراحت و متانت
کمالنده اولور ومن اعطی الخلافة فقد اعطی التحکم والتصرف
فی العالم وشول کمسه که خلافت اعطا اولنمیسا اول کمسه تحکم
صوری بالسیف وتصرف معنوی کرامات وولایات ومرتفعاتده
اعطا اولنور عالمده زیرا خلافت بو جمله یی شاملدر و ترجیع
الجبال معه بالتسبیح وجبالك مع داود النبی تسبیح حقده تردیدی
دیمك اصوات اعاده سی والطیر وکذلك طیورك انوکله تسبیح حقده
ترجیع اصواتی یوردی بالموافقة له شونك کبی نوعك اکا موا
فقتی شعر ومعلم اولور مع بعدهما عن الاعتدال الا
لانسانی زیرا مرتبهٔ انسانه بونلر قریب دکلدر وموافقة
الانسان له اولی وانسانك موافقتی اکا اولی وقوله
اقرب خلاصهٔ مقال بودر که وقتاکه اول حضرتك روحی
بالکلیه حضرت الهیه متوجه اولدیسه تسبیح وتحمید له نور
الهی انوك جمیع قوا واعضاسنه شامل اولوب هر عضوی
روحنه موافقة تسبیح خوان اولدی کندولره مخصوص
اولان تسبیحده ماعدا وبو جبال ظاهره وطیور محشوره
بو عالمك اعضا وقواسی کبیدر پس حقیقت انسانیه
بو جمله یه شاملدر وقتاکه انوك هر عضوی بالعشی والاشراق
تسبیح خوان اولدیلرسه بو خاصیته افاقده اولان قوای عالمده
تاثیر ایلیوب اکا تسبیح ایدرلردی لکن بو تسبیح حضرت داوده
بالاصاله وانلره بالتبعیه در فص حکمة نفسیة فی کلمة یونسیة

حکمت

52

حکمت نفسیه نوك کلمهٔ یونسیه یه اسنادی اولمغه انده وجه مناسبت
بودر که انده که حق سبحانه وتعالی انی حوته مبتلا ایدوب بطن
ماهیده نیجه ایام ومدت تسبیح الاهیه مشغول اولوب کمال
توجه وتضرعی سببیله فنجیناه من الغم فحواسنجه حق سبحانه وتعالی
اکا خلاص ونجات ارزانی قلدی پس نفس ناطقهٔ انسانی
دخی حوت جسمه مبتلا اولوب بطن مقتضیات طبیعتده محبوس
قلندیده اکر بو جسم ظلمانیده و بحر هیولانیده تسبیح ربانی
وعبادت سبحانیه مشتغل اولوب جناب ربی سنه کمال توجهله
متوجه ومتضرع اولورسه بر مغزای وکذلك ننجی المؤمنین هموم
وغموم نفس شومدن خلاص ونجاة بولور وارض الله واسعه
وصحرای روحانیته واصل اولور مثنوی یونست دربطن ماهی
پخته شد مخلصش زابنست ازتسبیح بد گر نبودی او مسبح
بطن نونش حبس وزندانش بدی تا یبعثون ٭ وتسبیح از بن
ماهی بجست ٭ هیست تسبیح ایت روز الست ٭ اینجهان بحر است
وتن ماهی وروح ٭ یونس محجوب از نور صبوح ٭ کر مسبح باشد
از ماهی رهید ٭ ورنه دروی هضم وکشت ونا پدید ٭ ومناسبت
امر بینه وبین جنابه حقه لسان استعدادیله تسبیح وتقدیس
نطفه یی ابتلاع ایدوب ظلمات رحمده نیجه ایام قلوب نفس ناطقه
جناب حقه لسان استعدادیله تسبیح وتقدیس اتمه سی سببیله
~~ظلمت رحمدن خلاص اتمه سی سببیله ظلمت رحمدن خلاص میسر اولدی بو معنا~~
~~نفس سکون فا ایله اولدوغی تقدیرجه در اما بعضیلر بفتح الفاء~~
~~دیمشلر بو تقدیرجه معنا حق سبحانه وتعالی اکا توسلت واهل~~
اولادیدنده وظلمت بطن حوتده طاری ولاحق اولان کربت

النفس اولدرکه حوت رحم مادر نفس ناطقه نك روحانیتنه مشتمله اولان نطفه یی ابتلاع ایدوب ظلمات رحمده نیجه ایام قالوب نفس ناطقه صح

اتمه سی سببیله ظلمت رحمدن صح خلاص میسر اولدی بو معنا نفس سکون فا ایله اولدوغی تقدیرجه در اما بعضیلر بفتح الفاء دیمشلر بو تقدیرجه معنا حق سبحانه وتعالی اکا توسل ایدنلره واهل ولادیدنده وظلمت بطن حوتده طاری ولاحق اولان صح

وعمومی اندن تنقیص ایلدوکی منالبتلر اکا اسناد اولنمش اولور
دکل اولکی معنا انسبدر پس حضرت شیخ انوک بعض خواص
واسراری بو قصده ذکر ایدوب بیورر که عادت برکتنه علی
قومه حضرت یونسک برکت ومنفعتی قومی اوزره عودت
ایلدی اول وجهله که قومی آنی تکذیب ایلدیلر پس انلره غضب
ایدوب انلره عذاب حقی وعده قلوب کندو مابینلرندن فرار
ایلدی اول وقتده که موعد قریب اولدی کوردیلر که آسماندن
بر ابر سیاه پر آتش پدید اولوب بونلرک اوزرینه حایل
اولدی پس بونلر خایف وتایب اولوب یونسی طالب اولدیلر
خبر الدیلر که سفینه جانبنه هارب اولمش همان ندم ایله
تصدیق ایدوب جناب حقه توجه تام ایله متوجه ومتضرع
اولوب دعا قلدیلر حق تعالی بونلردن عذابی رفع ایلدی
نته کیم آیت کریمه ده بیورر فلولا کانت قریة آمنت فنفعها ایمانها
الا قوم یونس لما آمنوا کشفنا عنهم عذاب الخزی فی الحیاة
الدنیا ومتعناهم الی حین لان الله اضافهم الیه انکچون
برکتی قومنه عاید اولدیکم حق تعالی اول قومی اکا مضاف
قلدی الا قوم یونس دیمکله اکر سؤال اولنورسه زمان قران
زمان قوم یونسدن مؤخردر پس مؤخر اولنی اضافت مذکوره
مقدم اولنی نجات قومه نجاة الله سبب اولور جواب بودرکه معنای
قرآن عند اهل الحق قدیمدر اکرچه بحسب النزول والحروف
حادثدر ایسه ده علم الله ده قومیله کندو مابیننده علاقه اضافت
ازلیدر پس قومنه حق تعالی آنی مضاف قلدوغی سببیله قومنه
برکتی عودت ایلدی وذلک یعنی یونسک قومی اوزره عودة

برکی

53 برکتی لغضبه علیهم فیه یونسک قومی اوزره فی الله ولاجل الله
اولنی غضبی ایچوندر فکیف لو کان حاله حال الرضا وقتا کم
غضبنده برکتی قومنه عاید اولدیسه پس امر وکار نیجه اولوردی
اکر انوک حالی حال رضا اولیدی فظن بالله خیرا پس حضرت
یونس جناب حقه خیر ظن ایلدی فنجاة من الغم پس حق سبحانه
وتعالی اکا غم بطن حوتدن نجات ویروب حوت انی ساحله
قذف ایلدی وکذلک ننجی المؤمنین یعنی الصادقین فی ایمانهم
جناب حق بیورر که بز یونسی خلاص ایلدوکمز کبی مؤمنلری
دخی غموم وهموم شیطانی ونفسانی دنیاوی واخرویدن
خلاص ایدرز مؤمنلردن مراد احوال واقوالنده صادق
اولنلردر نته کیم بو معنایه دلالت ایدر وذا النون اذ ذهب
مغاضبا وظن ان لن نقدر علیه فنادی فی الظلمات ان
لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین وانت
ارحم الراحمین فاستجبنا له من الغم وکذلک ننجی المؤمنین
ومن لطفه انبت علیه شجرة من یقطین اول اللهک
لطف وکرمندندرکه اول یونسک اوزرینه بتوردی
ساقی اولمین شجره ونباتلی تا آنی حرارت شمسدن وحشرات
مکسدن حفظ ایده اذ خرج کالفرخ شول وقتده که بطن
حوتدن طوق یوروسی کبی چقدی فلو نزل علیه الذباب
لاذاه فرضا شول مرتبه سقیم ورمیم اولمشدیکم
اکر انوک اوزرینه بر مکسی قونسه رنجیده اولیدی ولما ساهم
وقتا کم حضرت یونس اهل سفینه ایله ساهم یعنی مقارعه
ایلدیلر پسه ادخل نفسه فیهم یونسی کندو نفسنی

بونلروك ما بیننه ادخال ایلدی فعمّت الرحمت جمیعهم پس بونلرك
جمیعنه رحمت حق عام و شامل اولدی الوك بطن حوتدن
خروجنی مشاهده ایدوب اكا ایمان و تصدیق ایلدكلری بیله
كما ورد فی بعض التفاسیر موافقا لهذا المحل ان سفینتهم
وقفت فقالوا هنا عبد آبق فاقترعوا لظهور الآبق فوقعت
القرعة علی یونس فاعترف بانه عبد آبق من ربّه فرمی بنفسه
فی البحر والتقمه الحوت وسار مع السفینة رافعا رأسه یتنفس فیه یونس
فی بطنه ویسبح ولم یفارقهم الحوت حتی انتهوا الی ساحل فلفظه
سالما فآمنوا بمشاهدتهم خروجه عن بطن الحوت ففازوا الی
السعادت **فص حكمة غیبیة فی كلمة ایوبیة** حكمت غیبیه نك كلمه
ایوبیه یه اسناد اولنمه ده وجه مناسبت اولدر كه وقتا كه هویت
الهیه جمیع اشیاء علویه و سفلیه ده در نحو ایی حدیث شریف
انكم لو دُلّیتم بحبلٍ لهبط علی الله ساریه اولدیسه جناب حق
جل شانه ایوبه بیوردیكه اركض برجلك هذا مغتسل بارد و شراب
پس حضرت ایوب دم پا یلدین زمینه ورد قده جناب حق جل شانه
تحت رجل ایوبیده مستور و غایب اولن ماء الحیاة حقیقی انكوندن
ظاهر قلوب اكا مس شیطان و بعده حماندن حاصل اولان امراض
صوری و معنوی اول ماء یله طاهر قلدی بو ما اول مانوك
جنسندندر كه حضرت جبرائیل حضرت پیغمبرك صدر مباركنی
آنوكله تطهیر ایلدی پس بو حكمته حكمت غیبیه تسمیه اولنمسی اول
مانوك عالم غیبدن ظهور ایلدوكی ایچوندر پس بو ماء الحیاة
حضرت ایوب بلاء و محنته صبر و تحمل ایله واصل و نایل اولدی
ولهذا حضرت شیخ بو فصده بعضی اسرار و خواص صبری بیان

ایدوب

ایدوب بیورر كه لما لم یناقض الصبر الشكوی الی الله بعضی
ناس صبری بو كونه تعریف ایدرلر كه الصبر حبس النفس عن الشكوی
مطلقا لكن عند العارفین حقیقت تعریف الصبر حبس النفس عن الشكوی
الی غیر الله در زیرا الله دن غیریه شكایت قضانه عدم رضا
اولدوغنی مشعردر و اما اللهه شكایت عجز و مسكنت و فقرینه
مذلّی مخبردر و نعم ما قال فی هذا المعنی ابن الفارض ویحسن اظهار
التجلد للعدی ویقبح غیر العجز عند الاحبة و جناب حقه
شكوی قضایه رضایه منافی اولمز زیرا بو مقصوددن شكایتده
یوخسه قضادن دكلدر اگر سؤال اولنورسه كه الله دن غیریه شكوی
نجه متصوردر حال بو كه عند اهل التوحید لا موجود الا الله در
پس هر كه شكوی اولنسه نیه حقیقتده اول شكوی اكا در نعم
بویله در لكن غیریتدن مراد هویت الهیه نوك تعلق جزئی ایله
متعین اولدوغی وجهدر اما وجه حقیقی كه جمیع تعیناتی جامعه
اولن مرتبه الهیه در كه حق سبحانه و تعالی بو وجهی قبله حاجات جمیع
موجودات ایلشدر پس لایق اولن بودر كه هر نه مقصود و مرام
وارسه جناب حقه هویت مطلقه سی طرفندن تمنّا اولنه
وقتا كه اللهم شكوی صبری مناقض اولمدیسه ولا قاوم الا
قدر الالهی بصبره و حضرت ایوب ازال بلاده اولن اقتدار
الهیه صبرا ایتمكله و نفسنی دعا و تضرعدن حبس ایتمكله مقاومت
ایلمدیسه و علم الله هذا منه و جناب حق جل شانه بو عدم
مقاومتی اول ایوبده بلدیسه اعطاه الله اهله الله تبارك
و تعالی اكا اعطا ایلدی بعد النداء الجریء انی مسنی الضر وانت
ارحم الراحمین وانی مسنی الشیطان بنصب و عذاب اهلنی بعد

بعد التفرقة الوك قتند جمع ایلمکله و مثلهم معهم و دخی اعطا ایلدی
اکا انلر مثلی انلرله بله حتی انوك ضعفی اهل و اولادی اولدی
وخدم وحشم وثروت ونعمت بولدی کرصبرکنی بصبر تحشنك
ایدبتو دولت اندك اندك ان تا نشوی بصابری سست کوهر
بدر نکمی توان سفت به کردی اکرچه در دمند یجند انکر کوریستی
بخندی ان غنچه که در خشك نهفتست بیغام ده کل شکفتست ورکض
برجله حق امر بیر و حضرت ایوب ارضه ضرب ایلدی پایلر بنی تحی
سنك امرندن تنکم حق سبحانه و تعالی امر ایلیوب بیوردیکم بو ویکم
ارکض برجلك هذا مغتسل بارد و شراب ای اضرب برجلك
الارض یعنی پایلرینی زمینه ضرب ایدوب آندن بر عین منبعث
اولوب اکه دینلدیکه شوبر مادر که اندن اغتسال و شراب اولنور
و باطن ظاهرکده الام و امراض بونکله بری قلنور اما عند اهل
التحقیق معناسی حقی قیسی ریاضت و مجاهده یه امر در دیرلر و تقدیر
کلام بویله قلورلر که ای اضرب برجل مجاهدتك ارض النفس لیظهر
ماء الحیاة الحقیقة مغتسلا فیغتسل به فیزول به الاسقام والالام
والالام الجسمانیة والروحانیة تنکم حضرت شیخ دخی بو معنالی
مؤید اولوب بیورر لر فازال التبلك الرکضة آلامه پس حضرت رکضه یه
تلك الضربة ایله انوك الام جسمانی و روحانی سنی ازاله قلدی
ونبع للماء الذی هو سر الحیات الساریة فی کل شیء حی و جناب
حق ظاهر و نابع قلدی شول اصل حیاة اولن ایدیکه اول ساریه
در هرجا اولی شیئك وجودنده و بو ما اول ماء حقیقی ازلیدر که
عرش الله دخی عالم خلقا ولمزدن اول مابوتوك اوزرنده ایدی
بوماء عند المشایخ نفس رحمانیدر که هیولی کلی و جواهر صا

اصلیدر

55 اصلیدر و بو نفس رحمانیه ما اطلاق ماتقدمه عنصری
هر شیئك اصلی اولدوغی ایچون و ماء عنصری بونك مظهری
و بونك صفتیله متصف اولدوغی ایچوندر تنکم بو هیولی کلیه
نفس رحمانی اطلاقی دخی مجازدر زیرا نفس بخاره دیرلر بخار
اجزاء هوائیه ایله مختلط اولمش اجزاء مائیه صغاره دیرلر پس
هیولی جمیع عالم نفس رحماندر تعبیری و ما حقیقی اداسی
علی طریق المجاز اولور فی ماء خلق وفیه برء پس اول ایوب
ماء حیات حقیقیدن خلق اولندی و اول ماده امراض و ملالدن
بری اولندی فجعله رحمة له پس جناب حق جل شانه تحت
حال ایوبده اندن نابع اولن آبی اکا رحمت قلدی و ذکری لنا
وله و بزه ایوبه آنی تذکره قلدی و رفق به فیما نذره و دخی
جناب حق جل شانه اول ایوبه رفقت قلدی نذر ایلدوکی
شیئده مرویدرکه زوجه سی بر حاجت ایچون بر یره کیدوب
خیلی زمان آنده اکلندیکه حضرت ایوب نذر ایلدیکه اکر
صحت بولورسه اکه یوز دکنك چاله پس صحت بولوب اول
نذری اداقلق استدکده جناب حق انی حلال ایدوب و رخصت
ارزانی بیوروب دیکم و خذ بیدك ضغثا ضغث بر طوتم اوته
دیرلر فاضرب به ولا تحنث یعنی یا ایوب بر طوتم اوت الوب
انوکله اکه برکره اور تمینکده حنث اولمیه سن والآن بو رخصت
بزوم شریعتمزده دخی حدوده باقیدر تعلیما لنا بزه تعلیمدن
اوتوری لنتمیز فی الموفین بالنذر نذرنه ایفا ایدنلر سلکنده
بزه تمیز اولنمه دن اوتوری وجعلنا الکفارة فی امة محمد کفارة
کفر بندلر بفتح الکاف ستره دیرلر یعنی است محمد ایچون کفارة

شروع اولدی لبستزهم اول کفارة بونلری ستر ایله سوند
ایچون عما یعرض لهم من العقوبت فی الحنث نقض یمین ایلکله
حاصل اولن عقوبت اخرویه دن بونلری محارین اولر شیدن
وکفارت یمینی بو ایت کریمه ده بو کونه بیان اولمشدر که قال الله
تعالی وکفارته اطعام عشرة مساکین من اوسط ما تطعمون
اهلیکم او کسوتهم او تحریر رقبة ومن لم یجد فصیام ثلثة
ایام پس حالف اولنه لازمدر که بونلردن برینی اداء ایده بحیث
اولمه دن ازاد اوله والکفارة عبادة امرها زیرا کفارت یمین
عبادتدر که امر اولندی بالحنث کسوا یله حلف یمین ونقض
عهد اتمکدر یعنی کفارت امر اولندی حلف یمینی ابلادن حالفه تا
اول کفارتی نقض عهدی موضعنه ایقاع ایلیه اذا رای خیرا
مما حلف علیه شول وقتده که یمینی ابلدوکی نسنه دن خیرلو
برشی کوره سنته که حضرت پیغمبر عم بیوردیلر من حلف علی یمین
ورای خیرها خیرا منها فلیکفر عن یمینه ولیأت الذی هو خیر
خیر منها فولی الله الایمان پس الله تعالی یمینلره مراعاة ابدیه مقابله
سنده اعطاء ثواب وایتاء رحمتا تیمکله وان کان فی المعصیة
اگرچه حالف معصیتده ایسه ده فانه زیرا اول حالف ذاکر الله الله
سبحانه وتعالی نوک ذکریدر یمیننده لسانیله فیطلب العضو الذاکر
نتیجة ذکره اباه پس عضو ذاکر که لساندر لساندن الله اولدی
نتیجة ذکرنی رحمت ولو ابدن هر نه ایسه طلب ایلر و کونه واول
حالفک فی طاعة او معصیة حکم امر طاعت و معصیتک حلفی
حکماً او کوردن اسم الله اوله دیسه لا یلزم الذاکر منه شیء عضو
ذاکره اولحکمن مثوبت وعقوبتدن برشی لازم کلمز تتمکم بو محلم

مناسب

56 مناسب حضرت شیخ فتوحاتده بیوریرلر ایاک ان تتحرک بحرکة
الا وانت تنوی فیها قربة الی الله حتی المباح اذ کنت فی امر مباح
فانو فیه قربة الی الله من حیث ایمانک به انه مباح ولنبیه تؤجر
فیه ولا بد حتی المعصیة الا نیتها آتو فیها فتؤجر علی الایمان
انها معصیة حتی لا تخلص المعصیة للمؤمن ابدا من غیر ان یخالطها
عمل صالح وهو الایمان بکونها معصیة کما قال الله فیهم وآخرون
اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا فالعمل الصالح
هنا الایمان بالعمل السوء انه سیء فص حکمة جلالیة فی کلمة
یحیاویة حکمت جلالیه نوک کلمه یحیاویه یه اضافت اولنمسنده
وجه مناسبت اولدر که حضرت یحیانک وجود مبارکلرینه جلال
غالب ایدی انکچون دائما خوف وخشیت وحزن وملالت اوزره
ایدی حتی سرشک دیده لری خد مبارکلرینی اوزره اخادید
قلمشدی کما اخبر رسول الله صلی الله علیه وسلم عن حاله قال یوما
لعیسی عم معاتبا له حین ضحک کانک قد امنت مکر الله وعذابه
وقال عیسی عم کانک قد ایست فضل الله ورحمته فاوحی الله
الیهما ان احبکما الی احسنکما ظنا بی پس مظهر جلال اولدوغندن
اخر الامر مقتول اولدیلر حتی قاتل فورزندن (?) خالی اولمدی یعنی
بنی کمسه اکا قصاصا قتل اولنمدی پس حکمت جلالیه ایله
کلمه یحیاویه نوک ما بیننده مناسبت تامه اولدوغی وجود اسنادی (?) اکا
اولندی ازلده یعنی الله تعالی حضرت یحیایی ازل ابلدی
منزلته فی الاسماء اسماده کنند ومنزله سنه فلم یجعل من
قبل له سمیا زیرا اول یحیا ایچون جناب حق قلمدی
اندن اول اسمنده اکا شریک قلمدی زیرا اندن اول یحیی اسمیله

اسمیلہ بو کمسہ مسمّا اولہ مشدی کما قال اللّٰه تعالی یا زکریا انا
نبشرك بغلام اسمه یحیی لم نجعل له من قبل سمیا و جناب
حق کندو اسمنك شاننده دخی بیورر کہ رب السموات
والارض وما بینهما فاعبده واصطبر لعبادته هل تعلم له سمیا
ای شبیها فی الفضل والکمال والاسم فبعد ذلك پس اول حضرت
یحیا اسمیلہ مسمّا اولدقدنصکره وقع الاقتداء به فی اسمه
انوك اسمنده سایر ناس دخی یحیا اسمیلہ مسمّا اولمقدہ
اکا اقتدا ایتمکله واقع اولدی لیرجع الیه اکا رجوع اولنور
اسمی منسی اولمیه دن اوتوری واثرت فیه همّت ابیه واول
یحیاده تاثیر ایلدی پدرینك همتی مادرینك رحمنه القاء
نطفه ایلدوکی حینده لما اشرب فی قلبه من حب مریم بابا سی
ذکریانك قلبنده مریم بنت عمرانوك حبّی مخلوط اولدوغندن
اوتوری وسبب حب حقیقی بین الزکریا والمریم اولدرکه اول
زمانده والده مریم حضرت مریمی وضع ایلدوکده آنی برخرقه یه لف
ایدوب مسجد اقصایه ایلتوب آنده ساکن اولان احبارك
اوکلرینه قویب ددیکه آلك بونذرمدرکه لله وفی الله بیت المقدس
خدمتنه نذر اولنمشدر پس انلر کمال رغبتلہ مسارعت ایلدیلر
زیرا امام لرینك ورئیسلرینك بنتی ایدی زیرا عمرانك باباسی
ماثان بنی اسرائیلك رئیسی و برکزیده سی ایدی پس حضرت
زکریا ددیکه بن بونه قریب سنم احق والیق زیرا خاله سی بنم
قتمده در ددی انلر بوکه راضی اولمیوب سقارعه یه رضی
اولدیلر پس یکرمی یدی کمسه ایدیلر هر بری دمردن قلم
اوزره نام لرینی یازوب برصویه براقدیلر پس ذکریانك قلمی

فوق

57 فوق للماء ثابت اولوب انلرك قلمی جمله سی ایتدی پس حضرت
زکریا تربیه سنه تکفل ایلدی وحضرت مریمه بیجوق حضرت مریم بیوك
بیت مقدسك ارکوش ده سنده برمکان تخلیه قلنوب بالکلیه
شهوتلردن منقطع اولوب عبادت خالقه مشغول اولمغه
جعله حضور ایتمدی التخیل پس اول یحیانك جناب حق جل شانه
حضوره قلدی یعنی ملاهی ومشتهیاتدن حبس نفس ایلیه ده
مبالغه ایدیجی قلدی حضرت زکریانك شو حسبیمی تخیّل
ایلمسی سبیله وعزت الحکماء علی مثل هذا حکماء علم حکمتده
شو مثللی اسرارہ مطلع اولدیلر وکلام ایلدیلرسنه کم ددیلر
فاذا جامع احد مع اهله پس شول وقتده که کمسه اهلیله
مجامعت ایلسه فلیتخیل فی نفسه عند نزول الماء افضل
الموجودات تخیل ایلسون نفسنده عند انزال النطفه افضل
موجودات واشرف ممکنات اولن کمسه لری فاذا الولد یاخذ
من ذلك بحظ وافر زیرا ولد اول تخیّلدن حظ وافر اخذ ایلر
وان لم یاخذ کله اکرچه اول کلی شی اخذ اتمزسه تخیلده تصوری
اولدوغی ایجون قال القیصری فی شرح الفص العیسوی الصورة
التی تشهدها المرأة وتخیلها عند المواقعة لها اثر عظیم فی صورة
الولد حتی قیل ان المرأة ولدت ولدا صورته صورة البشر وجسمه
جسم الحیة ولما سال عنها اخبرت قالت رایت حیة عند المواقعة
هیئة فص حکمة مالکیة فی کلمة زکریاویة مالك ملكدن
ماخوذدر ملك شدت وقوت دیرلر وملك شدید وقوی
دیرلر وملك قدرت وتصرف دخی اطلاق اولنور و بو حکمتك
کلمه زکریایه اضافت اولنمسنده وجه مناسبت اولدرکه حضرت

زكريا قوة تامة وهمت مؤثره ايله من عند الله مؤيد در و سقا
مات شدايد و بليات مكايده اوزره صبر ايلمكله قوي و شديد در
حتى كافرلر سنشارله دو نيم ايلديلر جناب حقه دعا قلوب انوك
دفعي رجا قلمدي مع هذا مستجاب الدعوه ايدي ولهذا بو حكمت
مالكيه اكا مختص قلندي يعني فاز زكريا برحمة الربوبية وقتكم حكمت
زكريا رحمت ربوبيته فايز و واصل اولديسه يعني تم صوريه و معنويه
ايله حقك انى تربيه قلدوغى ستره ماير اولديسه ستر ندا ربه
طلب ولد ده ربي سنه ايلدوكى دعانى ستر ايلدي عن سماع
الحاضرين حاضرينك استماعندن سنه كم قرآن عظيمده بيورر
كهيعص ذكر رحمة ربك عبده زكريا اذ نادى ربه نداء خفيا ودعا
خفى قلمه سنه بر نجه وجه ايله اشلرينا اخلاص ده اتم اولدوغى جهت
اوله ويا خود كبر سننده طلب ولد ايلمسي خلق قتنده ملامته سبب
اولمسون ديو اوله ويا خود شيخوخت قوايه ضعف ويردوكندن
اخفاي صورت ايلمش اوله فناداه بسره پس اول زكرياء م سرنده
جناب حقه ندا ايلدي فانتج ذلك پس اول ندا سنتج اولدي مع
من لم تجر العادة بانتاجه شول كمسنه دن كه عادت انوك انتاجنه
جاري اولمامشدي زيرا زوجه سي عقيم ايدي شول زمانده كم ملكلر
يحيايي اكا تبشير ايلدكلرنده ديديكه رب انى يكون لي غلام وقد بلغني
الكبر وامرأتي عاقر يعني لا تلد العقر القطع اولاددن منقطع اولنه ده
عاقره ديرلر فان العقم مانع زيرا عقم انتاجدن مانعدر عقيم
قيز اولوب اوغلن طوغرميان خاتونه ديرلر ولذلك قال الله تعالى
الريح العقيم انكچون بلا فائده اولن ريحي الله تعالى عقيم ديدي
نته كم قوم عاد حقنده بيوردي وفي عاد ارسلنا عليهم

الريح العقيم وفرق بينها وبين اللواقح وحق سبحانه وتعالى عقيم
ايله ريح لواقحك ما بيننى فرق ايلدي نته كم قرآنده بيوردي وارسلنا
الرياح لواقح يعني ولقاح طوارى بولوا ولمق پس جناب حق جل شانه
خير و فوايد له سحاب ماطرى منشى اولن رياحي حوامل تشبيه
ايدوب و خير و فايده سي اولميه نى عقيم خاتونه تشبيه ايلدي
وجعل الله يحيى بركة دعائه وحق سبحانه وتعالى زكريانوك
دعاسي بركاتيله يحيايي قلدي نته كم حق بو كونه دعا ايلدي
ديديكه رب هب لي من لدنك وليا يرثني ويرث من آل يعقوب
واجعله رب رضيا يعني حق تعالى دعاسن مستجاب قلوب وارث
ما حصله زكريا نوك عندنده اولن معارف الهيه و اسرار
ربانيه و اخلاق حميده وارث قلدي وابنه مريم حضرت مريم
دخي يحيايه مشابه اولدي فص سابقده ذكر اولنان علاقة
معنويه ايچون وجعلها واورث جماعة من آل ابراهيم حق
سبحانه وتعالى اول مريمي آل ابراهيمدن اولن پيغمبرلر واسراره
وارث قلدي فص حكمة ايناسية في كلمة الياسية حكمت
ايناسية نوك كلمه الياسيه يه اضافت اولنمسنده وجه مناسبت
اولدركه انلر اول مشرب عاليلرينه كمال روحانيه وقوت
ملكيه غالب اولدوغندن ملايكه ايله انسى ايلمشدي نته كم بو واسطه
صورة البشريه انسلخ انسى ايلمشدي انوك مزاجنه كمال
غلبه روحانيتده و تاثير نورانيتدن بركون جبل لبناندن
منفلق اولوب اندن بر فرس ناري خروج ايدوب انوك
ركوبنه امر اولنوب اكا راكب اولوب انلره انسي ايلدي
همانده بقيه بشريتدن منسلخ اولوب حضر و عيسى

كبي اولدي وهذا لحكمت اينا كيتمه اكا مختص اولندي و بو الياسدن
مراد عند الجمهور مشهور اولان اولدر كه حضرت موسانك
برادري هارونك نسلي اوله لكن حضرت شيخ بو بنه قبل النوح
اولان ادريس پيغمبر مسلو در اولحيه اول آنه كليجه قلب الافلاك
اولان فلك شمسده ساكن ايدي امر حقله تكرار قريه بعلبكه
بعث اولنشدر اوله بو تقديرجه بونك بو صورتده عودي نزول
عيسى كبي اولور بعضو كمسه لر بونندن تناسخ رايحه سي
استشمام ايدوب مذهب تناسخه اشارة اولنمه حمل
ايتمشلر لكن مناسبت يوقدر زيرا عند المشايخ بو معنايه
بروز ديرلر و بروزله تناسخك ما بيننده فرق بودر كه التناسخ
عبارة عن تعلق الروح بالبدن بعد المفارقة من بدن اخر
من غير تخلل زمان بين التعلقين للتعشق الذي بين الروح
والجسد وهذا ليس كذلك والبروز تفيض الروح من ارواح
الكمل علي كامل كما تفيض عليه التجليات وهو يصير مظهره و يقول
انا هو پس حضرت شيخك الياس هوادريس ديمه سي بو نزول
و يا بروز قبيلندن اولور بقوله احسن الخالقين يعني اول اليا
عبادة بعلا اوزره عاكف اولان قومنه مخاطبا ديركه اتدعون
بعلا و تذرون احسن الخالقين يعني اي قوم بعلا سميله
مسمي اولان صنمه عبادة ايدرسزده خلق ايديجلرك احسني
اولان خالقك عبادتني ترك مي ايدرسز و يقول الله افمن يخلق
كمن لا يخلق يعني والله تعالي دخي ديركه ايا شول كمسه خلق
ايلر اشيايي كه اول الله در شول كمسه كبي ميدر كه اول خلق ايلمية
ما سوي الله در يعني خالق و قادر اولان خلوق قادر اولميان

علمز

علمز كبي دكلدر پس بو ايتلراولكي ايتك ما بينده بحسب
الظاهر منافات لازم كلور زيرا اولكي آيتده حقدن غيري
نيجه خالق اوله كه حق انلرك احسني اوله و ثانيجي ايتده خلقدن
نفي خالقيت ايلدي پس حضرت شيخ جواب ويروب بيورر كه
فخلق الناس لتقدير يعني خلق بين المعنيين بر لفظ مشترك
كدر يا بمعني التقدير و يا بمعني الايجاد پس ناسه دن صادر اولان
خلق كه ايتده اولجهتك دلالت ايلدوكي معنادر بمعني التقدير در
تقدير كلام احسن المقدرين تقدير ادر بمكلدر وهذا الخلق الذي
الايجاد وجناب حقك خلق ايلدسي بمعني الايجاد اولان
خلقدر فارتفع المنافاة فافهم فص حكمة احسانية في كلمة لقما
نية حكمت احسانيه نونك كلمه لقمانيه يه اضافت اولنمسنك
وجه مناسبت اولدر كه انلرونك مشرب حاليلرينه شهود مقام
احسان غالب اولدوغيچون دروا احسانونك اوج مرتبه سي واردر
اولا لغوي كه بر شيئه ايلك ايدوب نظر مرحمتله و شفقتله ناظر اولمقدر
و ثانيا شرعي كه ان تعبد الله كانك تراه وان لم تكن تراه فانه يراك
و ثالثا حقيقي كه شهود الرب مع كل شي در كما اشير اليه بقوله
تعالي ومن يسلم وجهه الله وهو محسن اي مشاهد الله عند
تسليم ذاته وقلبه اليه پس حضرت لقمان صاحب حكمتدر شهادة
قوله ولقد اتينا لقمان الحكمة و هر كيمه كه حكمت اعطا اولنه
اكا خير كثير اعطا اولندوغي مقرر در و خير كثير علي احسان اولدر
پس حكمت احساني مستلزمدر ولهذا بو حكمت احسانيه كلمه
لقمانيه يه تخصيص قلندي لما علم لقمان ان الشرك لظلم عظيم
للشريك مع الله وقتاكم لقمان بلديسه كه تحقيقا الله شرك

ظلم عظيمدر الوهيتده حقه شريك قلمق شيء لمانوك جوابي
محذوفدر كلام مجيدده مذكور اولدوغى قرينيله تقديري
قال يا بنيّ لا تشرك بالله انّ الشرك لظلم عظيم وشركك ظلم
عظيم اولمه سي بو وجهلدر كه هيچ بر شرك جناب حق جل
شانه برآله اخرى شريك ايلسه لابدّ اول شريك زعمنجه او
آله موجوددر وهر موجودك وجودي في نفس الامر حقك در
وحق سبحانه وتعالى جملهده متجلى وظاهردر پس في الحقيقه اشراك
الشيء مع نفسه لازم كلور بو ايسه ظلم عظيم وجهل فاحشدر
زيرا ظلم وضع الشيء في غير موضعه در وابعد اشيا بر شيئك
كندو نفسنه شريك اولمسيدر پس ممتنع الوجوده كه كا
شريك اوله فهو من مظالم العباد فاذا كان كذلك شرك عباد
مشركينك ظلملريدر محل شرك اولن اشيا او زره واول
شريك قلنن اشيا مظلوم اولمش اولور زيرا قبول انقسام
ايلمزين عينن واحديتي انقسام واثنينيته ايله توصيف ايتمش
اولور پس اول عينن واحددن منفصل قلنوب نيه كا شريك
قلمق نوع من وجه اول شيئه ظلم اولمش اولور نعوذ بالله
شهدت شهادة لا شك فيها بان الله ليس له شريك واكن
محمدا صلى الله عليه بدين الحق ارسله المليك وله الوصايا
بالجناب الالهي واول لقمان ايچون اولاد واحفادنه وتوابع
ولواحقنه وصيتلر واردر جناب الالهيته ايمان ايلمكلكه وشركه
قلمغلقه ودخي بونلردن غيري ووصايا المرسلين ودخي
انوك مرسلين كبي وصيتلري واردر بو قول نبي ايكلدر ديني
كمسه نوك قولنوردر وحضرت شيخ وصايايى فتوحاتده

60 النوك وصيتلرى تقرير بيوربديلر كه قال لقمان لابنه يا بنيّ جالس
العلماء واستمع كلام الحكما فان الله يحيى القلب الميت بنور العلم
كما يحيى الارض الميتة بماء المطر وشهد الله له بانه اتاه الحكمة والله
تبارك وتعالى آنكچون شهادت ايلديكه حكمت ايتا ايلدوكنه
نتكم بيوروديلر ولقد اتينا لقمان الحكمة فحكم بها بضم الكاف اي
صار حكيما ديمكدر يعنى اول اعطا اولنن حكمتله حضرت لقمان
حكيم اولديغى نفسه نفسى او زرينه نفسنه عالم اولوب مقتضاى
حقيقيتله عمل قلوب كتساب علوم انبيا واستكمال اخلاق
اصفيا قلديغى وجوامع الخير وجناب حق اكا جوامع خيري
اعطا ايلدي زيرا ومن يؤت الحكمة فقد اوتي خيرا كثيرا در پس هر كه حكمت
موهبت قلنه اكا خير كثير عطيه قلنه وشبهه وشك
يوقدر فص حكمة امامية في كلمة هارونية حكمت امامية نوك
كلمه هارونيه يه اضافت اولنمسنده وجه مناسبت اولدر كه امامت
اسما خلافتنه بر اسمدر نتكم حضرت ابراهيمه حقنده انى
جاعلك للناس اماما نص شريفى واقع اولديغى ايچون خليفه ديمكدر
پس امامت يا بالواسطه ويا خود بلا واسطه در ايكي قسيمي
بله حضرت هارونده موجوددر بالواسطه اولن امامتى
حضرت موسانوك خليفه سي اولدوغيدر اول زمانده كه طوره
توجه ايلدوكلرنده قال اخلفني في قومي ديوب انى خليفه قويوب
كتديكي وبلا واسطه اولن امامتي جناب حقدن اولن خلافتيدر كه
نبي ورسول ديركه حقدن خلقه بالسيف والدعوة مبعوث اوله
فرندانى حضرت موسا كبي پس نسبت امامت اكا قوي اولديغى
ايچون حكمت امامية اكا اضافت قلنديغى هارونك موسيه منزلة

نواب محمد ناب قلاون علی ابی قام مقامی دیمکدر محمدك بعد
انفصاله الی ربه یعنی هارون موسی یه حضرت محمدك لو آبی
منزله سنده در حضرت محمده ربی سنه انفصال وانقطاعدن
صکره وبو عالمدن رحلت ایدوب نشئهٔ عنصریه دن مفارقت
قلدوقدن صکره ولهذا قال النبی صلی الله علیه وسلم فی حق
علی کرم الله وجهه یا علی انت منی بمنزلة هارون من موسی
الا انه لا نبی بعدی فلینظر الوارث من ورث پس وارث اولن
کمسه نظر ایلسون نه کمسیه وارث اولدی وفیما انسبب وبه نه یه
نایب قلندی فتعیین صحة میراثه تعیین افعال باینندن
یا اعانتدن ویاخود اضداددن رایی تقید الوارث غناء زیرا
اول وارث صحت میراثی وقوة وارثی غنا ویور رکتموی تفوم
فیه نکم حضرت نبی موروث وبالاخلاق والمعارف مبعوث
اول میراثنده قایم اوله مقام رب الملك مال صاحبی مقامنه
قایم اوله نتکم رب مالندن بعد انتقاله وارث مال اخذ ایلر
کبی رب حالنك دخی انتقال او فی حیاته احوال شریفه واسرار الهیه سی
اخذ ایلر کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما ورثوا الانبیا
دینارا ولا درهما انما ورثون العلم فمن اخذه اخذ بحظ وافر پس
علماء بالله ورثهٔ انبیادر وسایر انبیا انوك وارثلرندن حضرت
سید انبیا انوك وارثلری اکملدر زیرا اول حضرت اکمل جمیع انبیادر
علماً وحالاً ومقاماً فکذلك وارثی دخی اکمل الوارثین در علما
وحالا ومقاما انکچون علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل بیوردیلر
فمن کان نحی اخلاقه فی تصرفه کان کانه هو پس کاملردن بر کمسه
ربه مالك اخلاقی اوزره اولسه تصرفنده وحکمنده وتدبیر

وندر کنده

61 وندر کنده اول کمسه کانه انوك کبی در پس اصحاب تمکین
وارباب یقین وعلماء دین بحسب استعدادتهم وقابلیاتهم
وارثان انبیا ومرسلین اولدقلرندن تکه بیلن اقوامهم انبیا
ومرسلین کبی در پس قال الشیخ فی الباب الرابع عشر من الفتوحات
ان انبیاء بنی اسرائیل کانت تحفظ شرایع رسلهم وتقوم
بها فیهم وکذلك علماء هذه الامة یحفظون احکام رسولهم
کعلماء الصحابة ومن نزل عنهم من التابعین واتباع التابعین
کالثوری وابن عیینة وابن سیرین والحسن والمالك وابی حنیفه
ومن نزل عنهم کالشافعی وابن حنبل ومن جری مجری هؤلاء
الی هلم جرا فی حفظ الاحکام وطایفة اخری من علماء هذه الامة
یحفظون احوال الرسول واسرار علومه کعلی وابن عباس
وسلمان وابی هریرة وحذیفة ومن التابعین کالحسن البصری
ومالك بن دینار وغیرهما ومن نزل عنهم بالزمان کشیبان الراعی
وفضیل بن عیاض وذی النون المصری ومن نزل عنهم کالجنید
والتستری ومن جری مجری هؤلاء من السادات فی حفظ حال
النبوی والعلم اللدنی والسر الالهی فص حکمة علویة فی کلمة موسویة
حکمت علویه نوك کلمهٔ موسویه یه اضافتی اولنمسنده وجه
مناسبت بودر که حق سبحانه وتعالی انوك شاننده لا تخف
انك انت الاعلی بیوردی پس حق سبحانه وتعالی انی طاغی قاری
شول فرعون اوزره کم انا ربکم الاعلی دیمکله علو ادعا ایلدی
وعند الله علومرتبه سی اولدوغی ایچون جناب حقله بلاواسطه
الملك مکالمه قلدی وجناب حق انکا توراتی الم اله یزدم بیوردی
کما ورد فی الصحیح کتب الله التوراة لموسی بیده وحضرت

رسالت پناه انوڭ علو شانندن اشارت بیورلر بو حدیثلرکم
صحیحینده وارد اولمشدر لا تفضلونی علی موسی فان الناس
یصعقون فاکون اول من یفیق فاذا موسی باطش بقائمة العرش
فلا ادری اجوزی بصعقة الطور او استثنی الله پس علو شانی
مقرر اولدیسه بو حکمت علویه اکا اضافت قلنوب اول حضرتك
شاننه مخصوص اولان اسراردن بو قصده بو مقدار نموذج ذکر
بیورلر سورت الیه حیات کل من قتله فرعون لاجله انوڭ ایچون
فرعونڭ قتل ایلدوکی کمسنه لرڭ کلی سینك حیاتی اکا سرایت
ایلدی و صورت موسویه ده جمله مقتول اولان اطفالك ارواحی
مجتمع اولوب وانده ظاهر و متجلی اولوب هلاك فرعونه معاونت
قلدیلر تا مجازاة و قصاص حاصل اوله و سبب قتل ابناء بنی اسرائیل
اول ایدیکم منجملین و حکما اکا خبر ویردیلر کم عن قریب بنی اسرائیلدن
بر کمسنه طوغسه سنڭ قتلك انوڭ الندن اوله پس فرعون اول زمانده
نوزاده اولان اطفالی قتل اونمغه امر ایلدی و انلروڭ ارواحی حضرت
موساده جمع اولوب قتل فرعونه اعانت قلدیلر و بو اسرار و
اشارت بو کفتارله منکشف و منجلی اولورکم حقیقت وجود واحد
درکم انده تعدد و تکثره مجال یوقدر و تعددات و تکثرات بحسب
التعینات و التجلیاتدر پس بواسطة التجلیات الالهیة ارواح اولور
و اجسام اولور و معانی روحانیه و اعراض جسمانیه اولور و ارواح
کلیه و جزویه اولور الی ما لا نهایه پس انبیانڭ ارواح کلیه درکه
تحت حکملرینه دلفل و زمره امتلرینه واصل اولان کمسنه لرکه جمیع
سینڭ روحلرینه محیط و شامل اولمشلردر نته کم اسماء کلیه الهیة
اسماء جزئیه یی شامل اولور اسماء جزئیه اول کلیه لرڭ تحتنده داخل

اولدقلری

اولدقلری کبی نته کم بو آیت دخی بو معنایه دلالت ایدرکم ان ابراهیم
کان امة واحدة فاذا کان کذلك جایزدرکم بعضی ارواح بعضی
ارواحله اتحاد ایلیه کاتحاد انوار الکواکب والمصابیح مع نور
الشمس و اتحاد و اتصاللری سببیله معاونت قلوب کمال قوت
و قدرت حاصل اوله فقراره لما خاف انما کان لابقاء حیاة المقتولین
و حضرت موسانوڭ قبطیی قتل ایلدوکی وقتده شهر مصردن
خائفا یترقب فرار ایلدیسی ابقاء حیاة مقتولینی ایچون اولدی
بو خصه مطلق کند و نفسی ایچون دکلدی هکل ایدی فکانه
فرق الغیر پس کان اول حضرت فراره غیرك حقنی صیانت ایچون
بو اراده فی بمعنی لام اولور نته کم دخلت النار امراة فی هرة ده فی کی
کبی مرحمة الغیرده سنحه واقع اولمش فاعطاه الله الرسالة
پس انده اولان بو شفقت و مرحمت سببیله حق سبحانه و تعالی
اکا رسالت اعطا ایلدی و الکلام و بلاواسطه کلامی ایلك
اعطا ایلدی حتی کلیم الله کنیتیله بین الانبیا مشتهر اولدی
و الامامة التی هی الحکم و دخی اکا شول خلافتی اعطا ایلدیکه
اول حکمله و امر و نهی و قبض و بسط ده کله الله فی خلقه حاجته
حق سبحانه و تعالی اول موسایه کلامی ایلدی انوڭ عین حاجتنده
متجلی اولدوغی حالده کم انوڭ حاجتی نار ایدی وادی ایمنده
نته کم قرآن عظیمده قصه سی مفصلدر کما قال الله تعالی و هل
اتاك حدیث موسی اذ رأی نارا فقال لاهله امکثوا انی آنست
نارا لعلی آتیکم منها بقبس او اجد علی النار هدی فلما اتیها
نودی یا موسی انی انا ربك فاخلع نعلیك انك بالواد المقدس
طوی الاستفراغ همه فیها استفرغ مجهوده دیرلر ای بذله

دیمکدر ویاخود بر کمسه بر کمسنه سا فرغ لك ای فلان
دیسه سا تجرد ذلك من كل ما يشغلني عنه پس تقدیر کلام
حق تعالى اول موسایه علی حاجتی شکلنده تکلم ایلدی حاصل
موسانك بذل قصدی و تجرد همتی اولدوغندن او توری
اول حاجتده پس حضرت موسا تجرد همت و کمال توجه طویت
اتمك واسطه سیله جناب حقی کا علی حاجته تجلی و تکلم ایلدیسه
فعلنا پس بز بو معنادن بیلدککم ان الجمعية تحقیقا جمعیت
قلب و توجه باطنی مؤثره هر مراده تاثیر ایدیجی در وهو الهمة بالفعل
یعنی اول جمعیت مؤثره بالفعل همتدر کمال جمعیت باطنی و توجه
خاطرك تاثیرندن فعل کلور ننه کم حضرت شیخ بو محله مناسب فص
اسحاقیه ده بیورررکم العارف یخلق بالهمة ما یکون له وجود من
خارج و شیخ قیصری شرحنده دیورکم ای العارف یخلق بتوجهه
وقصده بقوة الروحانية صوراً خارجة من الخيال موجودة
في الاعيان الخارجية كما هو مشهور من البدلاء بانهم يحضرون
في ان واحد اماكن مختلفة ويقضون حوائج عباد الله و بو معنادن
خلق اتمکی مخلوقه اضافت قلمه سی توهم اولنمیه ننه کم فص الیاسیه ده
حو قریب کند ولر تصریح بیوردیلر بلکه مظهر حادث قد مخلوق ایله [illegible]
ینه حق در غیر دکلدر ولما علم مثل هذا وقتاکم بیلدیسه شول من علم صح
کمسه کم علم ایله متصف اولدیغی ایدی کم مراد سالم بند بر شو ذکر
اولنان مثللی کم جمعیت مؤثره و همت قویه نك تاثیر در ضل
عن طريق هذا موسانك طریق هداسنده ضال اولدیغی
اتخاذ عجل اتمکله و خلقی انوکا عبادته دعوت قلمقله و همت
علیه سینی ستی دینه صرف اتمك ایله حلتی اهتدی خیره یه

شول

63 شول احنده کم اول سالم بنده خیری یعنی سایر امت موسا
اول همت موساده اولنی هدا ایله مهتدی اولدیلر جمعیت
مؤثره لری و همت قویه لری امر مرضیه صرف ایدوب کالهمریه
حرج اتمکله قامه پس حق سبحانه و تعالی موسایی اقامت وادی هدایتی
مقام الفرادی فی المثل المضروب مثل مضروب موقعنده واقع
اولنی قران مقامنده کم قرآن عظیمده مضروب اولنی امثال نیچه
کمسه یه هدایت و نیچه کمسه یی اضلال ایلدوکی کبی جمعیت مؤثره
و همت قویه ایله دخی نیچه سی هدایت و سعادت بولور و نیچه سی
اهل ضلالت و غوایت اولور ننه کم حضرت شیخ بو آیتله استشهاد
بیورردیلر کما قال الله تعالى يضل به كثيرا ويهدي به كثيرا وما يضل به
الا الفاسقين وسبب نزول ایت بودر کم یهود او منافقان
قرانده بعوض و ذباب و عنکبوت مثاللرین کورنجك ایتدکده
دیدیلرکه بونیجه کلام حق اولورکه ذباب و عنکبوت سوزلری
کلام خدا بولندن مستغنی در دیدکلرنده جناب حق جل شانه انلری
دفعا و ردعا بیوردیلر ان الله لا يستحيي ان يضرب مثلا ما
بعوضة فما فوقها تحقیقا الله تعالی استحیا ایلمز مثل وردن
هر قنقی مثلی اولورسه اولسون بیان ایلمکدن اکر بعوضه دن
وکر بعوضه دن حقیردی ویا بعوضه دن کبیردی اولسون فاما
الذين امنوا اما شول کمسه لرکه جناب حقك وحدانیتنه و
رسولینك نبوتینه و کلام اللهك صحتنه تصدیق ایله ایدیلر
فيعلمون انه پس بلورلرکم تحقیقا اول مثل الحق راست و درست
و ثابت و معیار حکمتده من ربهم حضرت ربدن لرنده واما الذين
كفروا اما انلرکه کافر اولدیلر حقه فيقولون پس انلر من حیث

العناد والجدال دیرلر ماذا اراد الله بو نه شی دیلدی الله تعالی
بهذا مثلا شول قوللرکه مثل یوشندن انی ددیلر پس جناب حق
جل شانه انلره جواب ویروب بیورر لرکه یضل به کثیرا اول مثل
سببیله منافقلر و کافرلردن چوق کمسنه لری اضلال ایلمک مراد
ایلدی ویهدی به کثیرا و اول مثل سببیله مؤمنلر و مسلمانلردن
دخی چوق کمسنه لره هدایت مراد ایلدی وما یضل به الا
الا الفاسقین و اول مضروب اولن مثلله حق تعالی اضلال
ایلمز الا طاعتدن خارج اولنلری وهم الخارجون عن
طریق الهدی یعنی اول مضروب مثل سببیله حق تعالی نوک اضلال ایلدوکی
اول قوملردرکه طریق هدادن خارجلردر زیرا فسق لغتده خروج
معناسنه در قصددن و طریقدن که الذی فیه ایله طریق هدا کم
قرآن عظیمده ذکر اولندی پس شیخ حضرت مؤلف قرآن عظیمدن
اولی مثل مضروبه تشبیه قلدی بعضیسنه هدایت و بعضیسنه
ضلالت و بر مکلکده عصمنا الله وایاکم من الرکون الی الضلال

فص حكمت صمدية في كلمة خالدية حکمت صمدیه نوک کلمه خالدیه یه
اسناد اولنمسنه وجه مناسبت بودرکه صمد لغتده قصدا
دیرلر مصمود مقصود دیمکدر ودخی چوق اولمین شئیه دیرلر
یقال هذا مصمود ای لیس بمجوف و مقصد و ملجاء دخی دیرلر
و قتاکم خالدبن سنان بنی قوم مقصد و ملجا و محتاج الیه
اولوب جمله سنک هر حاجتنده استنادی انوک جانبنه اولوب
و اول مظهر اسم صمد اولوب قومنه احد و صمد اولدی اللهم جهت
قلبسی حضرت شیخ حکمت صمدیه یی انوک کلمه سنه اسناد ایدوب
انکا متعلق اولنی سهرکه بعضیسی بو فصده علی طریق الایجاز

والاختصار

64 والاختصار بیان بیورررلر ایتده بعد انتقاله الی ربه یعنی
اول خالد بن سنانک نبوتنه ایت و علامت و معجزه
و دلالت حضرت ربی سنه انتقال ایلدکده صکره بعد الموت
برزخده ظاهر اولسه کرکدی لکن اولادی وصیتین ضایع
ایتمکله اموال و اسرار برزخده اخبار و اظهار ایله سیخایل
اولمدی انکچون بو دنیاده انوکده نبوتی ظهور بولمدی
کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انا اولی الناس
بعیسی بن مریم فانه لیس بینی و بینه نبی ای نبی مشرع
داعی الحق الی الله فاضاع الابنه یعنی اول خالد بن سنان اول
ایت و معجزه یی ضایع قلدی حال حیاتنده انی اظهار ایتمه دیو
سببیله و اضاع قومه بو ده مضاف مقدردر اوله ای نفع
قومه و یا افاده قومه دیمک اوله یعنی و قومنک نفع و افاده
سنده ضایع قلدی دیمک اوله فاضاعوه فاذا کان کذلك
قومی دخی انی ضایع قلدیلر و قصه سی بودرکه خالد بن سنان
بلاد عدنده ساکن ایدی پس اول سمته قریب بر مغاره دن
بر آتش عظیم چیقوب بوندوک زرع و مرث و ضعلرین احراق
قلوب قوم خالدی مضطر قلدی پس قومی اکثر بلیه دن جناب
خالده التجا تمکین اعتماد ایتمشلردی بنه جمع اولوب انددن
استمداد و استغاثه ایلدیلر پس خالد عصاسن النه الوب
اول اتشه ضرب ایلدوکچه اول اتش رجوع ایلدوکی مغاره
جانبنه هارب تمام مغاره یه منتهی اولدقده خالد اولادنه
ددیکه بن بو مغاره یه بو آتشک اردنجه کیدرم و بونجه تا اصلنندن
اطفا ایدرم لکن سزه وصیتم بودرکه اوچ کوننده ک بنم اردم

صورەندا ایدوب صدا انمیم سز اکوایدرکوز بنی ضایع قلو
سزدیوب مغارەیە اول انتشك اردنجە کیتدیکی پس اولاد
خالد در مغارەدە ایکی کون صبر ایلیوب تیبطاد بونلرە اخوا
ایدوب ظن ایلدیلرکە بابالری درون غارەدە هلاك اولدی
پس صبر ایدەمیوب هماندم فریاد وفغان ایلدیلر پس حضرت
خالد هماندم خروج ایدوب کمال الم واضطراب ایلە بونلرە دیدیکە
ضیعتمونی واضعتم قولی و وصیتی یعنی موتمی بونلرە خبر ویروب
تکرار بونلرە وصیت ایلکدن ایلدیکە بنی عن قریب اولسم کرك
پس بن اولدکدە بنی دفن قلوب قرق کون منتظر اولك نقرفنی کون
بر قو بود سوروسی کلوب اول الجنسددن مقطوع الذنب
برحمار تقدم ایتسم مقابرم قتنە کلدوکدە واوروه دور مقدار نو
قلدفدە پس سز بنم مقبرەمی آچك تاکم بن سزە احوال برزخی
واندە اولان کار واسراری بالکلیە خبرم ویرم تا بعد الموت
اولان احوال قبرە عن یقین تصدیق ایدوب انبیا واولیانك
احوال برزخدە بیوردقلری کلامی تحقیق بلەسز پس بونلر
قرق کون منتظر اولوب اول کون تمام اولدقدە موجود اولدیغی
اوزرە اول قیود سوروسی کلوب اول الجنسدن برحمار تقدم
ایدوب قبر خالد محاذی اولدقدە قومندن بعضی مؤمنین
اول وصیتی اوزرە قبری آچمغە شروع ایلدکلرندە اولادندن
بعضی کبارە حمیت جاهلیە اوزرە عار لاحق اولوب اکا دفع
ایلدیلر تا بونلرە اولادە سنبوشی القبر دیمیە لر زیرا اولاد حرب
الجندە بو قوی عیب ایدیکی پس بابالرینك وصیتی حمیت جا
جاهلیت سببیلە ضایع قلدیلر ولهذا قال النبی صلی الله علیه

وا ضعتم

ولم

وسلم فی ابنته مرحبا یا ابنة نبی اضاعه قومه یعنی اولك و
وصیتی اولادی قومی ضایع قلدیغی اجلدن حضرت نبی صلی الله
علیه وسلم اول خالدك قزی حقندە بیوردی اول زماندە
اولك قزی اول حضرتە کلدیکی دیدیلرکە مرحبا یا ابنة نبی یعنی
خوش کلدك اول بنی اولك قزی کە انی قومی ضایع قلدی وما
اضاعه الا ابنوه واول خالدی ضایع قلمدیلر الا اولادی حیث
لم یترکوا الناس یتسونه سول حیثیتدن کە ناسی قوشیر دیلرکە
اولك مقبرەسی آچدیلر تا کە چقوب احوال برزخدن خبر آلەلر
یطرکلی العرب من العار المعتاد انکچون ناسی اولك مقبرەسی
صوعغم قومە دیلرکە عربك معتاد ومشهور عیب وعار ندندر
قبرك سنبوشی اولملە سندە انلرە طاری ولاحق اولور فص حکمة
فردیة فی کلمة محمدیة حکمت فردیە اولك کلمة محمدیەیە اضافتی
اولمسندە وجه مناسبت بودرکە اول حضرت مقام جمعیت
الهیە ایلە منفرد درکە اولك فوقندە بو مقام دخی بوقدر
لا مقام ذات الاحدیة ودخی بتدا فردیت حاصل اولمدیغی
الا اول حضرتك علی ثابته سندە زیرا فیض اقدس الهیدن
ثابتەدن اول فیض ایلدوکی اول حضرتك علی ثابتەسیدر
وخارجدە وجودە دخی فیض مقدسله اول موجود اولان
اولك روح مقدسی درکم بیوردیلر اول ما خلق الله روحی
ولهذا بو حکمت فردیە کلمة محمدیەیە تخصیص قلدی واول
حضرتك وجود شریفلرینە وذات لطیفلرینە متعلق بعضی
اسرارك بیاننە شروع ایدوب بیوردیلرکم معجزاتها القرآن
اول حضرتك صدق دعواسنە شاهد اولان معجزەسندن

بو یعنی قرآن عظیم الشانده که متشابه و تنزیلی جامع واسرار الهیه و علوم و معارف ربانیه یی حاوی و شامل و عظیم شأنی و کمال برهانینی بو آیت کریمه دلالت ایدر حضرت حق جل شانه بیوریر که قل ان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله و بو محلده دخی بیوریر که قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله ولو کان بعضهم لبعض ظهیرا پس کمال اعجازینه بو آیت کریمه دلالت ایدر فالجمعیت اعجاز علی امر واحد قرآن جمع دیرلر پس کتاب الله قرآن دینلمسی آیات و سورلر و حروف و کلمات بریره جمع اولدوغندن او نوریدر پس قرآن اعجازا و یحتمل کذلک برامر اوزره جمعیت همت و اتحاد قوای ظاهر و باطنه توجه اعجازی مستلزم و خارق عاده اولدیغنی شک اتیانی موجب اولور لما هو الانسان من الحقایق المختلفة کالقرآن بالآیات المختلفة هو بر عظیم مبهمدر که ما بعدنده اولان الانسان قولیله مفسردر و بو کون عبارت شیخده چوق واقع اولمشدر تقدیر کلام جمعیت همت ایلمک برامر اوزره اعجازه در انکچون که اول انسان حقایق مختلفه و قوای روحانیه و جسمانیه دن مرکب و مجتمع در آیات مختلفه ایله اولان قرآن کبی انکچون بو جمعیتی کندولرده مشاهده قلنلر بیورمشلردر که انا القرآن والسبع المثانی و روح الروح لا لروح الاوانی و حضرت علی کرم الله وجهه بیورمشلردر که وانت الکتاب المبین الذی باحرفه یظهر المضمر پس انسان حقایق مختلفه یی جامع اولدیسه جامع حقایق مختلفه اولان تفرقه یی موجبدر پس لابد و لازمدر که برکار که صولنده قوای مختلفه

وحقایق

وحقایق متنوعه یی جمع ایدوب متوجه اوله تا اندن خرق عاده ظهور و صدور ایده بما هو کلام الله مطلقا قرآن مطلقا کلام الله اوله بر کمسنه دن حکایه اولمیه الحمد لله رب العالمین کبی و قل هو الله کبی و امر و نهی کبی و بما هو کلام الله و حکایت الله و کلام الله اوله من وجه و بر کمسنه دن حکایت الله اوله من وجه مثلا سحر و نوله حضرت موسایه قولی کبی یا موسی اما ان تلقی و اما ان نکون اول من القی بو قول جناب حقدن سحره فرعوندن حکایه بیورلدی قلریده فی کونه کلام الله و مطلقا هو معجز پس قرآن عظیم الشان مطلقا کلام الله اولدوغی حیثیدن معجزدر پس حضرت شیخک بو کلامنک مفهوم مخالفه سی مطلقا کلام الله اولمیه بلکه کلام الله و حکایة الله اوله اول کلام الله اولیوب حکایه اولدوغی وجهدن معجز دکلدر دیمک اولور بو کلام مخلوق مثللی اولور و کلام مخلوقی اتیانده عجز اولمز مثلا اما ان تلقی و اما ان اکون اول من القی دیمکده عجز یوقدر بلکه اعجاز بو نظم غریب و معنای عجیب و جزالت الفاظ و بلاغت و فصاحت واطنابه و ایجاز اوزره ایراد ایلمکده در وهو الجمعیت اول اعجاز جمعیت مذکوره در که کمسه انوک ایرادینه قادر دکلدر و علی هذا سوذکر اولنان طریق جمعیت قرآن اوزره یکون جمعیته الهم جمعیت همت دخی اعجاز اولور اتحاد قصد و توجه دن خرق عاده حاصل اولور قال تعالی و ما صاحبکم بمجنون الله تعالی اول سلطان نولک حقنده مجنوندر دینلدی رد ایلیوب بیورر سزلر صاحبکوز محمد عم مجنون دکلدر ای ما ستر عنه شئ یعنی اول محمد دن شئ

مستور دكلدر ديمك اولور وحضرت شيخك مجنونى ماستر عنه
ايله تفسير بيورمه سى انكچوندركه مجنون جنوندن مشتق در جنون
ستره دلر وجنه وجنة وجنين دخى بوندندر پس تقدير سوز
صاحبكز كوزه اى كافرلر اسرار جبروت ومكنوناتى وملكوت مرموزاتى
ولاهوت وناسوتدن برشى اكا مستور دكلدر بلكه مستورات
غيبيه ومعلومات الهيه اكا منكشف ومنجلى در ولا بضنين اى
فما بخيل بشئ مما هو نافع لكم واول محمد اسرار غيبيه دن
وانوار وفيوضات الهيه دن بخيل دكلدر سزه نافع اولان شيلردن
برشيئه نافع وحمزه وعاصم وابن عامر ضنينى ضاد له قرات اتمشلر
اما اهل بصره وابن كثير وكسائى وغيرى ظا له قرات اتمشلر
بو تقديرجه ظنين ظنه دن اولور ظنت تهمت ديرلر نته كيم انى
ظننت ديرلر اى اتهمت ديمكدر نته كيم حضرت شيخ بو قراتى وزره
اولان معنايه دخى اشارت بيورلركم اى ما تتهم فى انه بخل
بشئ من فيض الله هو نافع لكم يعنى اول حضرت متهم اولمز سزك
ايچون حق تعالى نوك فيضندن نافع اولان شيئك بخل وامساك
ايله سنده بو تفسير له حضرت شيخ تهمتله بخلك ما بينى جمع اتمشى
اولور وايكى معنايى بيله تحقيق قلور زيرا ضاد له ظا نوك اگرچه
بحسب المخرج تفاوتى واردر لكن عند وصولهما الى السمع بربرينه
مشابه ومماثللردر ولما كان الخوف مع الضلال وقتكم خوف
وخشيت ضلالله اولديسه قال تعالى ما ضل صاحبكم وما غوى
حق سبحانه وتعالى اول حضرتك حقنده بيوردى بلر سز صاحبكوز
محمد اى كافرلر ضال اولمدى اى ملفاف فى حيرته يعنى اول حضرت
وحدت حقنده وكثرت صفات وجود مطلقده حاصل اولان

حيرتنده

67

حيرتنده خايف اولمدى ضلال حيرت معناسنه آلنمش اولور بو
بو تقديرجه لانه زيرا اشان بودركه من علم ان العامه بركمسه كم
بلسه تحقيقا جميع حامه فى الحق هو بحيرة طلب حقده حيرتده
در وهر بر مرتبه يه وارسه عين حيرتدر فقد اهتدى تحقيقا اول
كمسنه مهتديدر طريق حقده فهو صاحب هدى وبيان فى
اثبات الحيرة پس اول كمسه صاحب هدى وبياندر اثبات حيرتده
حضرت شيخ فصوصك بر محلنده بيورلركم والحاير يتحرك بالحركات
الدوريه لانه يرى مطلوبه مع كل موجود فى دايرة الوجود پس
محمد بونك سلوكى دوريه در مستطيل دكلدر زيرا دايرة وجودى
مطلوبلرين مشاهده ايدرلر انكچون حايرلردر وحيرت ايكى قسمدر
برقسمى محموده وبرقسمى مذمومه در محموده مشاهده سولا وآلاء
ونعما ووالا وصفات واسماءدن حاصل اولنلر وحيرت مذمومه دنيا
وما فيها ومحبت ما سوا ومشتهيات نفس وهوادن حاصل اولنه
پس شول كمسه عنايت يزدانى وهدايت سبحانى دليل وهادى
اوله اول كمسه حيرت محموده ايله متحير اولور و ورد بانى پيغمبردار
كه رب زدنى فيك تحيرا دعاسى قلور وحضرت ابن الفارض جوابكى
قسم حيرت اشارت بيورلر وما احترت حتى اخترت حبيك
مذهبا فوا حيرتى ان لم تكن فيك حيرتى اللهم اجعلنى من المتحيرين
فى محبت ذاتك والمهيمين الموهين فى صفاتك واجعل قلبى متوجها
اليك وروحى وسرى لديك يا مجيب السائلين لا احصى ثناء
عليك انت كما اثنيت على نفسك اجب دعاء مشتاقيك ورجاء
عاشقيك بحبيبك ونبيك يا ارحم الراحمين تم هذا الكتاب بعون الله
الملك الوهاب بعد هجرة النبوة للمنطا فى سنة ستة عشر ١٢٤٦

بلغ تصحيحه بحمده

بسم الله الرحمن الرحيم

هذه اوراد الطريقة المحمدية المطيبة المكية

بسم الله الرحمن الرحيم واذا سألك عبادي عني
فاني قريب اجيب دعوة الداعي اذا دعاني فليستجيبوا
لي وليؤمنوا بي لعلهم يرشدون ثم ننجي رسلنا والذين
امنوا كذلك حقا علينا ننجي المومنين قل يا ايها الناس
ان كنتم في شك من ديني فلا اعبد الذين تعبدون
من دون الله ولكن اعبد الله الذي يتوفاكم وامرت ان اكون
من المومنين الى اخر السورة ثم صل الفاتحة ثم استغفر
الله العظيم التواب الرحيم واتوب اليه ٣٣ ثم صل الفاتحة
ثم اللهم صل على سيدنا محمد واله وسلم ١٠٠ وارزقني ٣
اللهم يقينا يباشر قلبي ١٠٠ ثم هذه الابيات ٣

هذا الرسول الذي بدت محاسنه مصدق صادق بالصدق مرسول
من هزم الكفر من اجل نبوته والشرك من حينه للان مخذول
ان الرسول لسيف يستضاء به مهند من سيوف الله مسلول

ثم صلاة الفاتحة ثم الله ١٥٠ وفي اخرها يمد حتى يغيب
النفس ثم هذه الابيات ٣

اتتركني وقد ايقنت حقا بانك لا تضيع من خلقت
وانك ضامن الارزاق حتى تؤدي ما ضمنت كما قسمت
واني واثق بك يا الهي ولكن القلوب كما علمت

ثم صلاة الفاتحة ثم بسم الله العظيم الذي لا يضر مع
اسمه

اسمه شيء في الارض ولا في السماء وهو السميع العليم ثم
الفاتحة ثم يا ودود يا ودود يا ودود يا ذا العرش المجيد
يا مبدئ يا معيد يا فعالا لما يريد اسالك بنور وجهك
الذي ملأ اركان عرشك وبقدرتك التي قدرت بها على جميع
خلقك وبرحمتك التي وسعت كل شيء لا اله الا انت يا مغيث اغثني
ثم هذه الابيات

يا غارة الله السماوية التي تهب هبوب الريح من حيث لا ادري
اغاثة ملهوف اضرت به نوايب لا تخفاك يا عالم السر

ثم هذه الابيات

كم حصرتني شدة بحبشها وضاق صدري من لقاها وانزعج
حتى اذا ايست من زوالها اتتنيا الالطاف تسعى بالفرج

ثم هذه الابيات

وكم لله من لطف خفي يدق خفاه عن فهم الذكي
وكم يسر اتى من بعد عسر وفرج كربة القلب الشجي
وكم امر تساء به صباحا وتاتيك المسرة بالعشي
اذا ضاقت بك الاحوال يوما فثق بالواحد الفرد العلي
تمسك بالنبي وكل خطب يهون اذا تمسك بالنبي
ولا تجزع اذا ما ضاق صدر فكم لله من لطف خفي

ثم هذه الابيات

يا رب هب لي من لدنك عناية تجلو بها كرب وهم المطبق
نور بها قلبي وسمعي وناظري مع ما حاول من امور ومنطق

ثم هذه الابيات

وكم من فتى ضاقت عليه وجوهه   اصاب لها في دعوة الله مخرجا
فسلم جميع الامر لله دائما   فكم ضيق حالات لها الله فرجا
ولا تعتمد يوما على غير فضله   فربك ذو افضل عظيم لمن رجا
وعرج على باب الكريم ولذبه   فما خاب من اضحى عليه معرجا

ثم يا روف يا حليم يا رحيم يا بديع افض علينا من بحر امن جودك ما تعرفنا به اياك وتغننا به عمن سواك الهي واجد ما فقد شيء وفاقد كما وجد شيء انت مقصودنا ورضائك مطلوبنا انت تغيثنا وبك نستجير ان تكون فينا شائبة لسواك

ثم ولقد جعلتك في فوادي مونسي   وابحت جسمي لمن اراد جلوسي
فالجسم مني للجليس موانس   وحبيب قلبي في الفواد انيسي

ثم صلوات الفاتحة ثلثا ثم كفارة المجلس ثلثا ثم الفواتح ثلثا كما هو معلوم

Süleymaniye Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 3277
Eski Kayıt No: